

საქართველო

ფასი / ღირსი

გაზეთი

gazeti@inbox.ru

2 საბანკო სესხის პროცენტები საბრძოლველ მოიმატებს

«ქართულ ოცნებაში» 9 დაპირისპირებაა, რესპუბლიკური პარტია ჩვენ წინააღმდეგ მოქმედებს»

4 სიმატლან ნატოში (არ)შესვლის შესახებ – სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს

«გვჭირდება ნახრევივისთვის დანაშაულებების მიმტვევებელი და 12 ხუნტის მხარდამჭერი ხელისუფლება?»

თუ ლარის კურსის დახვეწის პროცესი დროულად არ შეჩერდება, ქვეყანა მძიმე შედეგებამდე მივა

«ეს სწავითნელი მხატრი იქნება დაკოვალაქებაული ნატოული მაღალკვალიფიციური სამხედრო მოსამსახურეებითა და აქსპერტებით, რომლებიც ჩვენ შეიარაღებულ კლავს დახმარებინან წვრთნაში და სტრატეგიის შემუშავებაში»

7 ირაკლი სერიაშვილი: **ამერიკელები დღესაც აქ არიან და ჩვენი ჯარისკაცების წვრთნაში გვეხმარებიან**

«უკრაინელებმა მიიყვანეს თავიანთი ქვეყანა დაულაგდა... თუ ისე მოვიქმევიით, როგორც უკრაინელები, რა თქმა უნდა, გამორიხსული არაფერი»

6 დავით თევზაძე: **2007-2008 წლებშიც ასე ღიად გვეუბნებოდნენ, გარკვეული მიმართულებებით არ გადაგვადგა ნაბიჯები...**

11 სტალინის როლი ქართული საბანკურის საქართველოსთვის დაბრუნებაში

14 რას წერს დასავლური მედია ვლადიმერ პუტინზე

24 რას დასავლეთი ევროპას დამართა «სექსუალურმა რევოლუციამ», იმას ელოდოს ყველა, ვინც მათი მომხრე და მამუბარია

გელიტონ ქანთარიას შვილი საბერძნეთში გაიხიზნა 10

«არც ერთ აფხაზს არ უთქვამს ჩემთვის, აფხაზეთიდან გადასახლდით...»

გეგები

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ქანებ იალოვიჩი: უკრაინაში «ნაციონალისტების» დანიშნა შიქლაპა პროკლეპი შექმნას

საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილი ელჩის, კენეტ იალოვიჩის განცხადებით, უკრაინის მთავრობაში «ნაციონალური მოძრაობის» წევრების დანიშვნამ შესაძლოა, პრობლემები არა მხოლოდ უკრაინას, არამედ სხვა ქვეყნებსაც შეუქმნას. «უკრაინა ცდილობს, რეფორმების პროცესის მიმდინარეობისას დასავლეთში ნდობა მოიპოვოს. აქედან გამომდინარე, მე პრობლემა არ შექმნებოდა, ეს ადამიანები მრჩეველებად რომ მიეწვიათ. «ნაციონალური მოძრაობის» წარმომადგენლების უკრაინის მთავრობის წევრის ამპლუაში გამოჩენამ კი პრობლემები შეიძლება, არა მხოლოდ უკრაინაში, არამედ მის გარეთაც შექმნას», — განაცხადა იალოვიჩმა.

საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი: ადამიანი სულიერად დასვენებული და გაუბედურებულია

«ნარსულში კაცობრიობა ასე დაცემული არ ყოფილა», — განაცხადა 22 თებერვალს საკვირაო ქადაგებისას სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ.
«ადამიანი ფიქრობს დღეს მხოლოდ მატერიალურზე და ვერ ხედავს, რომ ადამიანი სულიერად დაცემული და გაუბედურებულია. ნარსულში ასეთი დრო, რომ ასე დაცემული ყოფილიყო კაცობრიობა, არ ყოფილა. ღმერთმა შეგინდოთ, ღმერთმა გაპატიოთ ცოდვები და ღმერთმა მოგცეთ მადლი სულიწმინდისა», — აღნიშნა პატრიარქმა.
უწმინდესის თქმით, ადამიანი თვითონ ირჩევს სასუფეველს და ჯოჯოხეთს.
«ადამიანი თვითონ დგება მაცხოვრის მარჯვენა ან მარცხენა მხარეს. ბოროტი, ურწმუნო ადამიანი, სასუფეველში ვერ გაძლებს, ეს იქნება მისთვის ტანჯვა, რადგან ის ბოროტებით არის შეპყრობილი. ყველა ადამიანმა უნდა იფიქროს თავის ცოდვებზე, ჩვენ ვცდილობთ, დავინახოთ სხვების ცოდვები და არა საკუთარი. ეს ამდებლეს ადამიანს და ამძიმებს. ადამიანმა სწორად უნდა შეაფასოს ის ვითარება, რომელიც ჩვენს წინაშეა. ხშირად ჩვენ ვცხოვრობთ ნარსულთა, ნარსული საჭიროა, მაგრამ დღევანდელი დღისა და მომავლის არდანახვა საშიშია. ნარსულის მაგალითმა მომავალში უნდა გვიჩვენოს, რა გავაკეთოთ და რა არ გავაკეთოთ. რა არის თეთრი და რა არის კარგი. მაინც სად მივდივართ? — ადამიანმა გადადგა უზარმაზარი ნაბიჯები წინ და თითქოს ერთად მოიყარა თავი ყველაფერმა — მეცნიერებამ, ფილოსოფიამ, ინტერმედია და სხვ. ეს ყველაფერი მეტყველებს, რომ უამრავი ახლოს არის. ადამიანს ნარსულში ახასიათებდა რწმენა, თავმდაბლობა, ღრმა აზროვნება. დღეს კი ორიენტირებულია მხოლოდ ურწმუნობაზე, ამპარტავენებასა და განკითხვაზე», — ბრძანა ილია მეორემ.

აღმოსავლეთ უკრაინაში კონფლიქტის შედეგად დაღუპულთა რიცხვმა 5 800-ს მიაღწია

ჰუმანიტარულ საკითხებში გაეროს კოორდინატორის მიერ გავრცელებული ინფორმაციის თანახმად, აღმოსავლეთ უკრაინაში კონფლიქტის შედეგად დაღუპულთა რიცხვმა 5 800-ს მიაღწია. გაეროს მონაცემებით, 2014 წლის აპრილიდან დღემდე დაიღუპა 63 მცირეწლოვანი. რაც შეეხება დაშავებულებს, მათი საერთო რაოდენობა 14,5 ათასს აღწევს, მათგან 169 ბავშვია. ამას გარდა, მიმდინარე შეიარაღებული დაპირისპირების გამო, საკუთარი საცხოვრებელი სახლი უკვე მილიონზე მეტმა უკრაინელმა დატოვა და იძულებით გადაადგილებულ პირად იქცა.

ირაკლი ლარიბაშვილი: ლარის გაუფასურებამ ნეგატიური გავლენა იქონია მოქალაქეებისა და კომპანიების ჯიბეზე, აუცილებელია მოხდეს ადმინისტრაციული ხარჯების შემცირება

საქართველოს მთავრობა «ქარების შემოჭრის» პოლიტიკაზე გადადის. როგორც პრემიერმინისტრმა ირაკლი ლარიბაშვილმა განაცხადა, იმ ფონზე, როცა ლარის გაუფასურებამ ნეგატიური გავლენა იქონია მოქალაქეებისა და კომპანიების ჯიბეზე, აუცილებელია, მოხდეს ადმინისტრაციული ხარჯების შემცირება. «ვინაიდან ლარის გაუფასურებამ ნეგატიური გავლენა იქონია ჩვენი მოქალაქეების ჯიბეზე, ასევე კომპანიების ჯიბეზე, ჩვენც მზად ვართ, რომ იტყვიან, ქარები შემოვიჭიროთ და მაქსიმალურად ეფექტიანად, კოორდინირებულად განვადროთ მუშაობა. ჩვენ ყველაფერს უნდა გადავხედოთ. ალბათ, მოგვინევს ადმინისტრაციული ხარჯების შემცირება. გონივრულად, მიზანმიმართულად და რაციონალურად უნდა ვხარჯოთ ჩვენი ბიუჯეტი», — აღნიშნა პრემიერმინისტრმა.

საბანკო სესხის პროცენტები საბრძოლველად მოიხატება

ლარი დღითიდღე უფასურდება, ეროვნული ბანკი კი ვითარებას აკვირდება. ეროვნული ბანკის პრეზიდენტმა გიორგი ქადაგიძემ აღნიშნა, რომ ეროვნული ბანკი მზად არის, პროცენტებში ჩაერიოს, თუმცა ეს საზოგადოებას უფრო მტკივნეულად დაანებებს.

გიორგი ქადაგიძემ აღნიშნა, რომ უკვე გამკაცრებული მონეტარული პოლიტიკის კიდევ უფრო გამკაცრება ეკონომიკას დააზარალებს, შემცირდება ხელმისაწვდომობა სესხებზე, კიდევ უფრო მოიმატებს ისედაც მომატებული საპროცენტო განაკვეთი. მაგრამ იმ შემთხვევაში თუ ფასების ზრდა გადააჭარბებს განსაზღვრულ ნიშნულს, ეროვნული ბანკი მონეტარულ პოლიტიკას გაამკაცრებს.
«ჩანს ეკონომიკური შოკის ნიშნები. იკლო გზავნილებმა, ტურიზმმა, ექსპორტმა. ამან ასახვა ჰქონდა ლარზე. გვაქვს სამი მიზანი: ფინანსური უზრუნველყოფა; ფასების ზრდის შემცირება და დახმარება იმ ადამიანებისა, რომლებსაც მიმდინარე პროცენტებმა სესხზე პროცენტი მნიშვნელოვნად გაუძვირა. ფინანსური სტაბილურობა იქნება უზრუნველყოფილი — ეს ჩვენი მანდატია და რომ შეგვიძლია, არაერთხელ დაგვიმტკიცებია. ყოველდღიურად ვაკვირდებით ფასებს და, თუ საჭირო გახდება, ჩავერევით ისე, როგორც საჭირო იქნება. ჩარევის შედეგად შემცირდება ფული, რაც ნიშნავს იმას, რომ მოხდება პროცენტის ზრდა სესხებზე, ნაკლებ ხელმისაწვდომი გახდება სესხი», — განაცხადა ეროვნული ბანკის პრეზიდენტმა.

დავით კიკოტაშვილს დაპატიმრებას უპირებენ

ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, ვინაიდან დავით კიკოტაშვილს თავს არიდებს საგამოძიებო ორგანოში გამოცხადებას, მას დადგენილება ბრალდების შესახებ დაუსწრებლად წარედგინება და საქართველოს მთავარი პროკურატურა აღმკვეთი ღონისძიების სახით მოითხოვს პატიმრობას, რომლის შეფარდების შემთხვევაშიც მის მიმართ გამოცხადდება ძებნა.

საგამოძიებო სამსახურმა დავით კიკოტაშვილს სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების ფაქტზე სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ 2011-2012 წლებში დავით კიკოტაშვილის მიმართებით, ქვემო ქართლის გუბერნიის კუთვნილი სპეცტექნიკით, საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით, უსასყიდლოდ შეასრულეს სამუშაოები დავით კიკოტაშვილის ძმის — ირაკლი კიკოტაშვილისა და ყოფილი საჯარო მოხელის — გიორგი უდესიანის ერთობლივი კომპანიების — შპს «ავტოპლუს-რუსთავი 2011»-ისა და შპს «ტიტანი 2011»-ის სასარგებლოდ, თბილისი-რუსთავის გზატკეცილზე ავტობაზრობის მშენებლობისას, რითაც სახელწიფოს მიაღდა 248 400 ლარის მატერიალური ზიანი. დავით კიკოტაშვილს, როგორც მისი ადვოკატი ამბობს, ამერიკაში სასწავლებლად არის წასული.

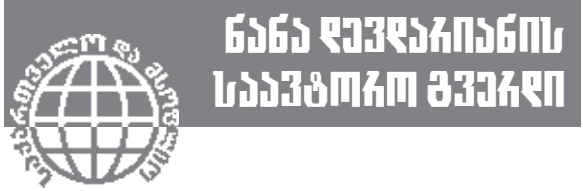

უკრაინულენოვანი ასოხიასია იმპროვიზაცია, რომ უკრაინის მთავრობის კოპანეისთვის დანიშნულია და ბუნებრივი

პურპროდუქტების მწარმოებელი კომპანიები პურზე ფასის მომატებას არ აპირებენ. როგორც პურპროდუქტების ასოციაციის თავმჯდომარე მალხაზ დოლიძემ განაცხადა, ფქვილი გაძვირდა, მაგრამ არ მიუღწევია იმ კრიტიკულ ნიშნულს, რომელიც პურის გაძვირებას გამოიწვევს და, შესაბამისად, მწარმოებელი კომპანიები პურზე ფასის მატება არ აქვთ დაგეგმილი.

«თუ 42-43 ლარს აცდება 1 ტონა ფქვილის ლირებულება, კრიტიკული მომენტია და ამ შემთხვევაში მენარმე გადახედავს პურის ფასს. მენარმე ფასს უმატებს იმ მიზეზით, რომ თვითღირებულებაში ჩაეჭვოს და პატარა მოგებაც დარჩეს, სხვა შემთხვევაში წარმოება ვერ იარსებებს. პურის ფასი ხშირად ცვლადურია და არასასურველია ეკონომიკური თვალსაზრისით. მაქსიმალურად ვცდილობთ ხოლმე, რომ ფასი არ შეიცვალოს რადგან ეს იწვევს ადამიანების უემი-ყოფილებას, სოციალური ფონის შეცვლას. იმ შემთხვევაში, თუ ელექტროენერჯია და ბუნებრივი აირიც გაგვიძვირდა, ფქვილი, მარილი და საფუარი უკვე გაძვირებულია და პურის ფასიც მოიმატებს. კომპანიებს სხვა გზა აღარ დარჩება», — აღნიშნა დოლიძემ.
პურპროდუქტების ასოციაციის თავმჯდომარე იმედოვნებს, რომ შესრულდება პრემიერ-მინისტრის ნათქვამი და პურის მწარმოებელი კომპანიებისთვის ელექტროენერჯიისა და ბუნებრივი აირის გადასახად არ გაძვირდება.

ნანა ჯავახიანი
საპროტოკოლური მდიანი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„ნაციონალური მოძრაობის“ რეაქციაზე ლაპარაკი არც ღირს, მაგრამ გოლო ხანს მის რიტორიკასთან ერთად დაახლოებული „თავისუფალი დემოკრატია“ თითქმის ხელის აწმევას ელოდნენ და ისევ ამოაწყვეს სკივრიდან ნაფთალინიანი თიხისი: „საპროტოკოლური ევროატლანტიკური კონსენსუსის აშკარა და რეალური საფრთხეა ქვეყანაში“ დიპლომატიის პარტიის ღირსეულად ახერხებენ საქართველოს ხელისუფლებას და რუსეთს ატყუებენ: „ნათოს უაღრესი სამიტზე მიღებული არსებითი პაკეტი სწორედ ის გვაგება, რომელიც ითვალისწინებს ნათოს ინფრასტრუქტურის განვითარებას საქართველოში და ქვეყნის საბოლოო მიზნის, ნათოში განხორციელების ხელშეწყობას“.

სიპარტილა ნატოში (არ)შეისვლის შესახებ — სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს

ორიოდე კვირის წინათ გამოვაქვეყნე წერილი „მარტივი ტესტი ქართული პოლიტიკური ელიტისთვის“, რომელშიც უკვე მერამდენედ ვწერდი გაუზარებელი საგარეო ვექტორისა და ნათოსკენ სწრაფის დემონსტრირების შესახებ. ის წერილი ამ სიტყვებით დაეასრულა: „ღიად განაცხადეთ, რომ ნატოში აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის გარეშე აპირებთ შესვლას! ღიად თქვით და კარგად დაითვალეთ, რამდენ ხმას მიიღებთ ვადამდეულ თუ ვადიან საპარლამენტო არჩევნებში“

პოლიტიკურ ლიდერთა უმრავლესობა ერთმანეთს ასწრებს, რომ დასავლეთს დაა-ნახვოს, რაღაც ერთგულია ევროატლანტიკური იდეებისა. ნათოს მიმართ სექსპტიკურად განწყობილი ხალხი უსმენს (განსაკუთრებით — 2008 წლის აგვისტოში „ქმედით“ დახმარების შემდეგ) ამ რიტორიკას და უყურებს ათჯერ უფრო დიდი და მრავალრიცხოვანი უკრაინის შემზარავ მოვლენებს. დასკვნების გამოტანას ხალხი უკეთ ახერხებს, ვიდრე პოლიტიკოსები. ცხადია, გამოკლების არ-სახეობა, განსაკუთრებით არ-სახეობა. **ინფო გუპრანაძე:** „ნატოში ვერ შევალთ, სანამ რუსეთის ჯარი დგას აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ტერიტორიაზე. ან მაშინ უარი უნდა ვთქვათ ამ ტერიტორიებზე და ისე შევიდეთ ნატოში“.

გასულ კვირას რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა მინისტრმა, სერგეი ლავროვმა ე.წ. სამხრეთ ოსეთის საგარეო საქმეთა დე ფაქტო მინისტრთან ერთობლივ პრესკონფერენციაზე განაცხადა, რომ, თუ ნატო საქართველოს ალიანსში „ჩათრევს“ პრაქტიკულ ნაბიჯებს გადადგამს, რუსეთი ამას შესაბამისი ზომებით უპასუხებს. ეს განცხადება ზემოთ ნახსენებმა პოლიტიკურმა ელიტამ მუქარად შეაფასა, თუმცა არავის უხსენებია კიდევ ერთი საკითხი, რომელზეც ლავროვმა ილაპარაკა: „ჩვენ კიდევ ერთხელ დავადასტურებთ, რომ საჭიროა ნატოს ხელისუფლებას შეესაბამებელი დოკუმენტის გაფორმება კალის არაბომბინებისა და-პაპირების, რაც 2008 წლის მოვლენების გამოკრახვას თანხმობს“.

რამდენიმე დღის შემდეგ რუსეთთან ურთიერთობების საკითხებში საქართველოს პრემიერმინისტრის სპეციალურმა წარმომადგენელმა ზურაბ აბაშიძემ განაცხადა, რომ ნატო-საქართველოს თანამშრომლობა არანაირად არ არის მიმართული საქართველოში ნათოს სამხედრო ინფრასტრუქტურის განვითარებისკენ.

ტოლსთან თავგებადობის ამაღლებას და ა.შ. ეს არ არის სამხედრო ბაზა, რომელსაც აქვს სამხედრო მიზნები და ამოცანები, არამედ აქვს წვრთნისა და შეფასების ფუნქცია“, — განაცხადა **მინდია ჯანელიძე**.

იგივე დადასტურა სახელმწიფო მინისტრმა საქართველოს ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრატეგიებში ინტეგრაციის საკითხებში **დავით ბაქრაძემ**: „სამხედრო ბაზაზე საუბარი არ არის, არის კონკრეტული ღონისძიებები, რომლებიც განსაზღვრულია არსებითი ღონისძიებებითაა პაკეტით“. **დავით ბაქრაძემ და მინდია ჯანელიძემ** განაცხადეს, რომ **ნატო-საქართველოს** თანამშრომლობის განხორციელების მართვის საბჭოს **დასახელებული „თავისუფალი დემოკრატები“** თითქმის ხელის აქწევას ელოდნენ და ისევ ამოაწყვეს სკივრიდან ნაფთალინიანი თიხისი: „საქართველოს ევროატლანტიკურ კურსს აშკარად რეალური საფრთხე ექმნება!“ **დიპლომატიის პარტიის** ღირსეულად ახერხებენ საქართველოს ხელისუფლებას და რუსეთს ატყუებენ: „ნათოს უაღრესი სამიტზე მიღებული არსებითი პაკეტი სწორედ ის გვაგება, რომელიც ითვალისწინებს ნათოს ინფრასტრუქტურის განვითარებას საქართველოში და ქვეყნის საბოლოო მიზნის, ნატოში განხორციელების ხელშეწყობას“.

თავდაცვის მინისტრმა მინდია ჯანელიძემ საგანგებოდ განმარტა, რომ ზურაბ აბაშიძე გულისხმობდა საქართველოში ნათოს სამხედრო ბაზის განთავსებას, რაც არ იგეგმება. „საქართველოში იგეგმება წვრთნისა და შეფასების ცენტრის დაარსება, რომელიც მოემსახურება ჩვენი შეიარაღებული ძალების პროფესიონალიზმის ამაღლებას, მათ ნა-

რო და ევროატლანტიკურ სამინისტროებს, რომლებსაც ცოტა ხნის წინათ თვითონ ხელმძღვანელობდნენ, მოუწოდებს, გამოიჯნოდნენ ზურაბ აბაშიძის განცხადებას და გამოეხატათ „ერთგულუბნა ნატოში საქართველოს განხორციელებისადმი“. ბოლოს კი მიმართეს არასამთავრობო ორგანიზაციებს, „გამოხატონ საკუთარი მოქალაქეობრივი პოზიცია და არ მისცენ უფლება მთავრობას, გადაემხროს საქართველოს ევროპული და ევროატლანტიკური კურსიდან“.

ამით მთლად „ნაციონალიზმი“ ღიად არაა, მაგრამ სახალხო მღელვარების შესაძლებლობაზე ირიბად მინიშნება სცადეს, თუმცა **აშშ-ის საელჩოს „მნიშვნელოვან პარტნიორებს“** — **სამ ნაშყვან არასამთავრობო ორგანიზაციის სახელმწიფო მდივანარების ორგანიზება** ნათოს **სამოქალაქო ორგანიზაციის ხელმძღვანელებს** **უილიამ ლაქინმა** **კარბად იცინ**. **ამიტომაც განაცხადა ხაზბასმით**: „ქა-ლიან მნიშვნელოვანია გვესმოდეს, რომ ნატო არავის ჩათვალს არ გვემავს ალიანსში. ქვეყნები თითონ ითხოვენ წევრობას. ნათოს თითოეული წევრი სუვერენული ქვეყანაა, რომელიც თითონ წყვეტს ნატოში შესვლისა თუ შეზღუდვებთან ურთიერთობის საკითხებს. რაც შეეხება არსებით პაკეტს და სამხედრო ინფრასტრუქტურას, მნიშვნელოვანია გვახსოვდეს, რომ ინფრასტრუქტურა, რომელიც საქართველოშია, ეკუთვნის საქართველოს, მის ხელისუფლებას. ეს არ არის ეგრეთ წოდებული ნათოს ინფრასტრუქტურა“.

მინც რა თქვა ასეთი ზურაბ აბაშიძემ ისეთი, რაც ისედაც ძალიან კარგად არ ვიცოდით? ან რა იყო ამ განცხადებაში იმგვარი, რაც პირდაპირ არ უთქვამთ აშშ-ისა და საფრანგეთის პრეზიდენტებს, გერმანიის კანცლერს,

საქართველოში აკრედიტიზებული დავსავლეთის სახელმწიფოთა ელჩებს და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს? — რომ არაფერი, ამათ რამდენიმე ციტატითაც დაგიდასტურებთ: **„ნათოს გაფართოებისა და ორგანიზაციის საქართველოში და უკრაინის განხორციელება ალიანსის უახლოეს გეგმებში არ არის, არც უკრაინისა და არც საქართველო ნატოს წევრობის გზაზე არ არიან“** (აშშ-ის პრეზიდენტი ბარაკ ობამა).

„გადანწყვეტილება უკრაინისა და საქართველოსთვის ნატოში განხორციელების პირველი საფეხურის - სამოქმედო გეგმის (MAP) მიცემაზე უარის თქმის შესახებ სწორი გადაწყვეტილებაა და დღესაც უცვლელი რჩება“ (გერმანიის კანცლერი ანგელა მერკელი). **„მინდა შეგახსენოთ, რომ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის პრობლემა ჯერ კიდევ არსებობს. შეგახსენებთ იმასაც, რომ ჩვენ ნატოში იმ ქვეყნების მიღებას ცვდილობთ, რომელთაც საზღვრების პრობლემა მოგვარებული აქვთ. ჩვენ არ ვაპირებთ, რომ ნატოში პრობლემების იმპორტი მოვახდინოთ“** (საფრანგეთის ყოფილი პრეზიდენტი ნიკოლა სარკოზი). **„ახლა საქართველოს, უკრაინისა და მოლდოვას ნატოში განხორციელებაზე საუბრის დრო არ არის“** (ევროპარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარე ელმარ ბროკი). **„ჩვენ მოლაპარაკების მაგიდას უნდა დაუბრუნდეთ — სხვა გამოსავალი არ არსებობს. თანაც, უკრაინამაც უნდა გაითავისოს, რომ ერთობ უჩვეულო გეოპოლიტიკურ სიტუაციაშია. იგივე ითქმის საქართველოზეც: ნატოში განხორციელების მოთხოვნის გადღეობას დადევნებს კონფლიქტის გადაწყვეტის ნიშნავს. ამავე მიზეზით ნატოც არ შეიფარებს არც საქართველოს და არც უკრაინას, რადგან ბრიუსელში იციან, რომ ეს ცეცხლზე ნავთის დასხმას უდრის. ასეთი ტიპის სიმბოლური პოლიტიკა არაფერში გამოადგება. უნდა იფიქრონ იმაზე, რომ გაძლიერდნენ ალიანსის წევრობის გარეშე და მზად იყვნენ ურთიერთობებისთვის როგორც დასავლეთთან, ასევე აღმოსავლეთთან, ღია იყვნენ როგორც ევროკავშირისთვის, ასევე ევრაზიული კავშირისთვის“** (ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მონიტორინგის კომიტეტის თავმჯდომარე შტეფან შენახი).

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე დავით უსუფაშვილმა კი, რომლის პროდასავლურობაშიც ეჭვს თვით „ნაციონალური მოძრაობაც“ ვერ შეიტანს, მკვახედ შეუძახა „ნატოში საქართველოს განხორციელებისადმი ერთგულუბნა“: „ღიად, მუადღესა და საღამოს იმის თქმა, „ხვალვე მიგვიღებ ნატოში“ საქმეს რომ შევლოდეს, გაძლიერებ პრობლემას, პირველი მე ვიქცევი, ვინც ამას დღეში სამჯერ იტყვის“!

ასეა თუ ისე, **ხელისუფლებაში რეაქციით დაბრუნების მსურველებს თუ არ ჩავთვლით** (ასეთი კი მხოლოდ „ნაციონალური მოძრაობა“ რომაა — „თავისუფალი დემოკრატები“ **რეაქციის წყურვილს** **ჰყავს ატანელი**), **ყველას კარგად ესმის, რომ ის გავრცელებული მთავარი უნდა დასრულდეს და საბარტო-ველომ საკუთარი სახელმწიფო ინტერესები უნდა დააყენოს ყველაფერზე მაღლა**.

ქართულ მედიაში ინერტია იმის შესახებ, რა უთხრა „ნაციონალურმა“ აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის მოადგილემ ქალბატონმა ნულანდმა. მოკლე მინარსი ასე გამოიყურება: ძალიან მალე, შეგებულად თუ შეუგებულად, ხელისუფლება გადადგამს მკვეთრ პრორუსულ და ანტიდასავლურ ნაბიჯებს, რაც პროდასავლურ პარტიებს საშუალებას მისცემს, თუნდაც ქუჩის აქციები დაიწყონ ხელი-სუფლების შესაცვლელად... თუ ეს პროცესები დროში გაიჭიმა, მაშინ „ნაციონალურმა“ ამერიკის დიდი მხარდაჭერის იმედი აღარ უნდა ჰქონდეს. ვიდრე რუსეთი უკრაინის პრობლემებშია ჩაფლული, ვიდრე რუსეთს საქართველოსთვის არ სცალია, პროდასავლურმა ძალებმა ამ პერიოდში უნდა იაქტიურონ, თორემ, თუ რუსეთმა თავი დააღწია „უკრაინულ ტაოლს“, მერე მასთან პაექრობა საქართველოს გამო აშშ-ს ძალიან გაუჭირდება (თითქმის მანამდეც და ახლაც სულ საქართველოს გამო ეპაექრებოდნენ!).

„მაინის“ მოსურნეთა საყურადღებოდ: დღევანდელმა ხელისუფლებამ გვიან, მაგრამ მაინც თქვა სიმართლე ნატოში „ხვალ-ზე“ შესვლის პერსპექტივაზე; გვიან და ძნელად, მაგრამ მაინც დაიწყეს სამართლიანობის აღდგენაზე ფიქრი; გვიან და რთულად, მაგრამ სადასახადო შედეგებზე და დავალიანებების ჩამონერაზე გააკეთა განცხადება. ახლა „მაინისზე“ ორი პარტია თუ გავა მხოლოდ და ისინიც ვერ შეაგროვედნენ იმდენ ადამიანს, რომ ნულანდის ორცხოობილი უზიდოს ამერიკიდან! დაივიწყეთ ეგ დადგმული „რევოლუციები“ და მოეხდით იმის ძახილს, რომ „ქართველებს მეზარაზებენ არა ჰყავთ“!

„რუსეთიდან საქართველოში შემოსული ფულადი გზავნილების მოცულობა შემცირდა, სამაგიეროდ, საქართველოდან რუსეთში განხორციელებული ფულადი გზავნილების მოცულობა ყოველთვის იზრდება. გამოდის, რომ დადებითი სალდო ანუ შემოსული თანხის რაოდენობა, გასულ თანხებთან შედარებით სულ უფრო მცირდება, რაც შორს მიმავალი უარყოფითი შედეგების მომტანია.“

ეკონომიკა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

თუ ლარის კურსის დასხევის პროგნოზი დროულად არ შეიქმნება, ქვეყანა მიიქცევა შედეგებად მივსა

ხელისუფლების იმედიანი პროგნოზების მიუხედავად, ლარის კურსი დოლარის მიმართ ლამის ყოველდღიურად ეცემა. ექსპერტები ამბობენ, რომ, თუ ლარის კურსის დაცემის პროცესი დროულად არ შეიქმნება, ქვეყანა ეკონომიკის კრიზისამდე და მძიმე შედეგებამდე მივსა. ლარის გაუფასურების გამომწვევები მიზეზებზე „საქართველო და მსოფლიო“ ეკონომიკის ექსპერტებს — იოსებ არჩვაძესა და დემურ გიორგენიძეს ესაუბრა.

იოსებ არჩვაძე:

— ლარის გაუფასურება მრავალ საშინაო თუ საგარეო ფაქტორს უკავშირდება. თუმცა, ლარის კურსის ნონასწორობა სამ ძირითად მოცემულ მიზეზზე — ექსპორტის სიდიდეზე, უცხოურ ინვესტიციებზე და უცხოეთიდან საქართველოში განხორციელებულ ფულად ტრანზაქციებზე და მოქცევაზე — ექსპორტის სიდიდეზე და მოქცევაზე — უარყოფით ფაქტორთა თანხედრად მოხდა. მკვეთრად გაუარესდა ექსპორტის სიდიდე. გასულ წელს საგადასახადო ბალანსი 600 მილიონი აშშ დოლარით შემცირდა. ასევე გასათვალისწინებელია ინვესტიციების ფაქტორი. მართალია, მესამე კვარტალში 500 მილიონ დოლარზე მეტი იყო ინვესტიცია და ინვესტიციების ზრდა „ვიზიტი-მეტი“, მაგრამ მეოთხე კვარტალში ზრდა მაინცდამაინც არ ყოფილა.

— ლარის კურსის შემცირების ერთ-ერთ მიზეზად უცხოეთიდან ფულად ტრანზაქციებს ასახელებთ. ეროვნული ბანკის მონაცემებით, ქვეყანაში შემოსული ფულადი გზავნილების 40-50%-ს სწორედ რუსეთიდან შემოსული თანხა შეადგენდა. შეიძლება ითქვას, რომ ლარის გაუფასურებაზე რუსული რუბლის კურსის დაცემამაც იქონია გავლენა?

— ბუნებრივია, ამანაც იქონია გავლენა. იყო დრო, როდესაც რუსეთიდან შემოსული ფულადი გზავნილები 55-60%-ს აღწევდა, ახლა კი, რუსეთის წილი საქართველოში განხორციელებულ ფულად ტრანზაქციებში, მაგალითად, იანვრის მდგომარეობით, 34%-მდე დაეცა. 2013 წელს დაახლოებით 800-801 მილიონი აშშ დოლარი შემოვიდა რუსეთის ფაქტორიდან, შარშან კი ეს თანხა გაცილებით შემცირდა. მაგალითად, 2014 წლის საქართველოდან უკვე ყოველთვის იზრდება და იწვევს

იოსებ არჩვაძე:

ეროვნული ბანკის ქედეგებში აუკარად შეინიშნება არაპროფესიონალიზმის ან საბოტაჟის ნიშნები

რუსეთიდან ფულადი გზავნილების შემცირება ნათქვამი ბანკისთვის რუსული რუბლის დამატებითი ბანკის მონაცემებით, ქვეყანაში შემოსული ფულადი გზავნილების 40-50%-ს სწორედ რუსეთიდან შემოსული თანხა შეადგენდა. შეიძლება ითქვას, რომ ლარის გაუფასურებაზე რუსული რუბლის კურსის დაცემამაც იქონია გავლენა?

— ბუნებრივია, ამანაც იქონია გავლენა. იყო დრო, როდესაც რუსეთიდან შემოსული ფულადი გზავნილები 55-60%-ს აღწევდა, ახლა კი, რუსეთის წილი საქართველოში განხორციელებულ ფულად ტრანზაქციებში, მაგალითად, იანვრის მდგომარეობით, 34%-მდე დაეცა. 2013 წელს დაახლოებით 800-801 მილიონი აშშ დოლარი შემოვიდა რუსეთის ფაქტორიდან, შარშან კი ეს თანხა გაცილებით შემცირდა. მაგალითად, 2014 წლის საქართველოდან უკვე ყოველთვის იზრდება და იწვევს

დადებითი სალდო, ანუ შემოსული თანხის რაოდენობა, გასულ თანხებთან შედარებით, სულ უფრო მცირდება, რაც შორს მიმავალი უარყოფითი შედეგების მომტანია.

— შეიძლება ითქვას, რომ ეროვნული ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

— ექსპერტების ნაწილი მიმდინარე პროცესებში ეროვნულ ბანკს ადანაშაულებს. მე ეკონომისტი ვარ და არ მაქვს ამის საბუთები, მაგრამ, თუ ეკონომისტი მანტიანს მოქმედების არაპროფესიონალიზმს, ისეთი შთაბეჭდილება მჩვენებს, რომ ეს საბოტაჟია. სამართლებრივად, ეროვნული ბანკი პასუხს აგებს მხოლოდ ინფლაციაზე და ვალუტის კურსის რყევაზე მას პირდაპირი პასუხისმგებ-

ელობა არ ეკისრება. აქედან გამომდინარე, ეროვნულ ბანკს ფორმალურად ვერ შეეგება ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

— ექსპერტების ნაწილი მიმდინარე პროცესებში ეროვნულ ბანკს ადანაშაულებს. მე ეკონომისტი ვარ და არ მაქვს ამის საბუთები, მაგრამ, თუ ეკონომისტი მანტიანს მოქმედების არაპროფესიონალიზმს, ისეთი შთაბეჭდილება მჩვენებს, რომ ეს საბოტაჟია. სამართლებრივად, ეროვნული ბანკი პასუხს აგებს მხოლოდ ინფლაციაზე და ვალუტის კურსის რყევაზე მას პირდაპირი პასუხისმგებ-

ლობა არ ეკისრება. აქედან გამომდინარე, ეროვნულ ბანკს ფორმალურად ვერ შეეგება ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

— ექსპერტების ნაწილი მიმდინარე პროცესებში ეროვნულ ბანკს ადანაშაულებს. მე ეკონომისტი ვარ და არ მაქვს ამის საბუთები, მაგრამ, თუ ეკონომისტი მანტიანს მოქმედების არაპროფესიონალიზმს, ისეთი შთაბეჭდილება მჩვენებს, რომ ეს საბოტაჟია. სამართლებრივად, ეროვნული ბანკი პასუხს აგებს მხოლოდ ინფლაციაზე და ვალუტის კურსის რყევაზე მას პირდაპირი პასუხისმგებ-

ლობა არ ეკისრება. აქედან გამომდინარე, ეროვნულ ბანკს ფორმალურად ვერ შეეგება ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

— ექსპერტების ნაწილი მიმდინარე პროცესებში ეროვნულ ბანკს ადანაშაულებს. მე ეკონომისტი ვარ და არ მაქვს ამის საბუთები, მაგრამ, თუ ეკონომისტი მანტიანს მოქმედების არაპროფესიონალიზმს, ისეთი შთაბეჭდილება მჩვენებს, რომ ეს საბოტაჟია. სამართლებრივად, ეროვნული ბანკი პასუხს აგებს მხოლოდ ინფლაციაზე და ვალუტის კურსის რყევაზე მას პირდაპირი პასუხისმგებ-

დემურ გიორგენიძე:

საქართველოს ეკონომიკაში ფუნდამენტური პრობლემებია, რომლებსაც მთავრობა, უკვე წლებია, არ წყვეტს და შესაბამისი შედეგის მივიღებთ

ლობა არ ეკისრება. აქედან გამომდინარე, ეროვნულ ბანკს ფორმალურად ვერ შეეგება ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

ლობა არ ეკისრება. აქედან გამომდინარე, ეროვნულ ბანკს ფორმალურად ვერ შეეგება ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

ლობა არ ეკისრება. აქედან გამომდინარე, ეროვნულ ბანკს ფორმალურად ვერ შეეგება ბანკის მხრიდან საქმე გვაქვს ერთგვარ საბოტაჟთან?

დიდმა ბრიტანეთმა და ევროკავშირმა კრაქის განხორციელება დაიწყეს

ბრიტანეთის ლორდთა პალატის ევროკავშირის საკითხთა კომიტეტის დასკვნაში აღნიშნულია, რომ დიდმა ბრიტანეთმა და ევროკავშირმა კრაქის განხორციელება უკრაინის კრიზისის მიმართ არასწორად შეაფასეს. ბრიტანელი კანონმდებლების შეფასებით, ევროკავშირის მოგვარებას აქტიურად არ ცდილობს, ევროკავშირის არ აქვს გაცნობიერებული რუსეთის მტრული გეგმები, ხოლო ბრიტანეთი ნაბიჯებს არ დგამს ვითარების

მოსაგვარებლად. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ევროკავშირის მიმართ დიდი ხნის განმავლობაში ოპტიმისტურად იყო განწყობილი და რუსეთს დემოკრატიულ ქვეყნად ჩამოყალიბება სურდა. „ამიტომაც 2013 წელს, როდესაც უკრაინამ ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმება გააფორმა, არავინ იფიქრებდა, რომ რუსეთი ამას საფრთხედ და მტრობად შეაფასებდა“, — წერია ლორდთა პალატის დასკვნაში.

მოსაგვარებლად. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ევროკავშირის მიმართ დიდი ხნის განმავლობაში ოპტიმისტურად იყო განწყობილი და რუსეთს დემოკრატიულ ქვეყნად ჩამოყალიბება სურდა. „ამიტომაც 2013 წელს, როდესაც უკრაინამ ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმება გააფორმა, არავინ იფიქრებდა, რომ რუსეთი ამას საფრთხედ და მტრობად შეაფასებდა“, — წერია ლორდთა პალატის დასკვნაში.

მოსაგვარებლად. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ევროკავშირის მიმართ დიდი ხნის განმავლობაში ოპტიმისტურად იყო განწყობილი და რუსეთს დემოკრატიულ ქვეყნად ჩამოყალიბება სურდა. „ამიტომაც 2013 წელს, როდესაც უკრაინამ ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმება გააფორმა, არავინ იფიქრებდა, რომ რუსეთი ამას საფრთხედ და მტრობად შეაფასებდა“, — წერია ლორდთა პალატის დასკვნაში.

მოსაგვარებლად. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ევროკავშირის მიმართ დიდი ხნის განმავლობაში ოპტიმისტურად იყო განწყობილი და რუსეთს დემოკრატიულ ქვეყნად ჩამოყალიბება სურდა. „ამიტომაც 2013 წელს, როდესაც უკრაინამ ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმება გააფორმა, არავინ იფიქრებდა, რომ რუსეთი ამას საფრთხედ და მტრობად შეაფასებდა“, — წერია ლორდთა პალატის დასკვნაში.

შემოსული თანხა შეადგენდა. ექსპერტები გარე ფაქტორებზე საუბრისას, ლარის კურსის დაცემის ერთ-ერთ მიზეზად რუსული რუბლის გაუფასურებას ასახელებენ.

— რუსეთიდან განხორციელებული გადმორიცხვები, რომელიც წლიურად მილიარს აღემატებოდა, ჩემი შეფასებით, 20-25%-ით მაინც შემცირდება, რაც დაახლოებით 250 მილიონი აშშ დოლარია. რუსეთში ეკონომიკური ვითარება გართულდა და ასიათასობით ჩვენი მოქალაქე, ბუნებრივია, ვეღარ გადმორიცხავს იმდენივე თანხას, რამდენსაც აქამდე რიცხავდა. ამას გარდა, კრიზისის გამო, მცირდება ტურისტების ნაკადიც, ექსპორტი მწირია, ვალუტის შემოდინების სტაბილური წყარო აღარ არსებობს, ცხადია, ლარზე ზენოლა კიდევ უფრო გაძლიერდება. როგორ შეიძლება ქვეყანა ტურისტებზე იყოს დამოკიდებული?! როგორც კი კრიზისი დაიწყო რუსეთში, უკრაინაში, ევროპის ქვეყნებში, საიდანაც ტურისტები ძირითადად ნაკადი შემოდის, ვითარებაც დამძიმდა.

— საქართველოს მთავრობამ სავალუტო ფონდს დამატებითი თანხა სთხოვა. ეს რამდენად დაეხმარება ლარის კურსს?

— დღეს ვერ ვხედავ ქვეყანაში პოლიტიკას, რომელმაც ლარის კურსის სტაბილიზაცია უნდა მოახდინოს. ვასაგებია, რომ რაღაც ფული მაინც უნდა შემოვიდეს ქვეყანაში, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ, რომ ეს თანხა ინფლაციას უკავშირდება, მაშინ უკარგოდ იქნება. უნდა მივხედოთ, ამ თანხის დიდი ნაწილიც ისევ თურქეთსა და ჩინეთში წავა.

აუცილებელია ფული საქართველოს ეკონომიკაში მიიღოს. სხვანაირად, არ მესმის, როგორ აპირებს მთავრობა ვითარების გამოსწორებას. როდემდე უნდა ვიყოთ თხილსა და ღვინოზე დამოკიდებული? თუ დიდი ხანძარია, წყლის დიდი ჭავლი შეიძლება მიუშვა, მაგრამ ერთი მოქმედებით ხანძარი არ ქრება. იგივე დაემართება ქართულ ეკონომიკასაც. საქართველოს ეკონომიკაში ფუნდამენტური პრობლემებია, რომლებსაც მთავრობა უკვე წლებია, არ წყვეტს და შესაბამისი შედეგიც მივიღებთ.

— ხელისუფლება აცხადებს, რომ არაფერი ისეთი არ ხდება, ვითარება დარეგულირდება, თუმცა, ლარის კურსი ეცემა და პროდუქტებზე ფასებიც იზრდება, რაც მოსახლეობის ისედაც მძიმე სოციალურ მდგომარეობაზე უარყოფითად აისახება...

— დღევანდელ ვითარებაში განცხადება, რომ არაფერი არ ხდება, დიდი უპასუხისმგებლობაა.

მოამზადა შორენა ციციქაძე

„ეს სანვრთნელი ცენტრი იქნება დაკომპლექტებული ნატოელი მაღალკვალიფიციური სამხედრო მოსამსახურეებითა და ექსპერტებით, რომლებიც ჩვენ შეიარაღებულ ძალებს დაეხმარებიან წვრთნაში, შესაბამისი სამხედრო გეგმებისა და სტრატეგიების შემუშავებაში, ჩვენი ჯარისკაცების მომზადებასა და ერთობლივი წვრთნების ჩატარებაში“

ირაკლი სესიაშვილი:

აპერიკელაზე დღესაც ამ არიან და ჩვენი ჯარისკაცების წვრთნაში გვეხმარებიან

მართალია, ნატო თავს იკავებს ალიანსში ჩვენი ქვეყნის მიღებისგან, მაგრამ საქართველო ჯიუტად ცდილობს ნატოში შედრომას და ახალ-ახალ თემებს სთავაზობს მტერსაც და მოყვარესაც. მაგალითად, ახლა საქართველოში ერთობ უცნაური ბაზის გახსნა დაანონსებული. სწორედ ამ ბაზის გახსნის საკითხზე ვესაუბრეთ საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავჯდომარე ირაკლი სესიაშვილს.

— ბატონო ირაკლი, რა საგვებელს მოგვიტანს ნატო-საქართველოს წვრთნისა და შეფასების ცენტრი — ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენაში დაგვეხმარება?

— არ ვიცი, ასეთი კითხვები საიდან მოგაქვთ? ეს დაახლოებით იმას ჰგავს, მე რომ გითხრაო, ჩვენ ვყიდულობთ კოვზებს და ეს დაგვეხმარება, გამაძლარი ვიყოთ-მეთქი. ქვეყანაში რამდენიმე საწვრთნელი ცენტრი არსებობს: მსს-ს ცალკე აქვს, თავდაცვისა — ცალკე, სასაზღვაო რეზერვს — ცალკე და ა.შ. ჯარისკაცს წვრთნა რომ სჭირდება, ამაზე ხომ არ ვდავობთ? ჯარისკაცს რომ ვწვრთნით, ნიშნავს, რომ ტერიტორიულ მთლიანობას ხედავთ ადვილად? რას სარგებელს მოუტანს ქვეყანას?

— ეს სანვრთნელი ცენტრი იქნება დაკომპლექტებული ნატოელი მაღალკვალიფიციური სამხედრო მოსამსახურეებითა და ექსპერტებით, რომლებიც ჩვენ შეიარაღებულ ძალებს დაეხმარებიან წვრთნაში, შესაბამისი სამხედრო გეგმებისა და სტრატეგიების შემუშავებაში, ჩვენი ჯარისკაცების მომზადებასა და ერთობლივი წვრთნების ჩატარებაში, რაც, სპარტო ჯანსაღი, მისამართულადაა ჩვენი ძველი თანამშრომელის სუნარბანოვის გაძლიერება.

— საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა განაცხადა, ცენტრი მიმართული არ არის მესამე მხარის ინტერესების საწინააღმდეგოდ. გამოდის, საქართველოში განთავსებულ ამ არასამხედრო ბაზას, რომლის ერთადერთი მიზანი მსოფლიოში სიამტკბილობაა, რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი, ნატოლოზი სერგეი ლავროვი და სხვები ძალიან მტკივნეულად აღიქვამენ?

— გეუბნებით, ქვეყანაში ათეულობით სამხედრო ბაზა არსებობს, ოდესმე კითხვა დაგისვამთ კრწანისის სასწავლო ცენტრი მესამე მხარის ინტერესში შედის თუ არა?

— დღეს ამ ბაზაზე საუბარი... თუ რაიმე მიზანი აქვს ამ ცენტრის აქ არსებობას, ე.ი., მესამე მხარეც არსებობს, რომლის წინააღმდეგაც არის მიმართული ამ ცენტრის მიზნები. არ მეთანხმებით?

— კრწანისის სასწავლო ცენტრი წვრთნების განხორციელებაში ამერიკელებს

გვეხმარებიან, ამერიკელები დღესაც აქ არიან და ჩვენი ჯარისკაცების წვრთნაში გვეხმარებიან, მაგრამ მესამე ძალას ვხედავთ? არანაირი მესამე ძალის ძებნა არ არის საჭირო, რასაც ვაკეთებთ, ვაკეთებთ ჩვენი ქვეყნის გასაძლიერებლად, უფრო ძლიერი ჯარი რომ გვყავდეს, უფრო კარგად რომ მოვაგზადოთ და აღვეჭურვოთ. აი, ეს არის.

— ჩვენი ჯარისკაცები ინვრთნებიან, მაგრამ მათ საქართველოსთვის არ იყენებენ. მათ წვრთნის ერაყისთვის, ავღანეთისთვის და, ღმერთს, უწყის, კიდევ რომელი ქვეყნისთვის. გაინვრთებიან და წავლენ ერაყში...

— რას ჰქვია, ერაყში წავლენ? რა კითხვებს მისვამთ, საიდან მოგაქვთ? ჩემი ქვეყანა უნდა დავიცვა, რას ჰქვია, ერაყში წავლენ. ერაყში რომ მიდის საერთაშორისო მისიები მონაწილეობს...

— ჩვენი ჯარისკაცები სხვა სახელმწიფოს ინტერესების გამო იბრძვიან ცხელ წერტილებში, სადაც, სამწუხაროდ, არაერთი დაიღუპა...

— არ ვიცი, ჩვენ ასე ვერ გავარძლებთ, ვერ გავაგრძელებთ რა! ჩვენი თითოეული ჯარისკაცი და ოფიცერი ემსახურება ჩვენს ქვეყანას. ყველა ამისთვის ვარჯიშობს დღე და ღამე. დახვ, ვარჯიშობენ, ემზადებიან, ინვრთებიან, მათ შორის საერთაშორისო მისიებში გამოცდილებას იღებენ და განაგრძობენ ქვეყნის სამსახურში ყოფნას.

— ესე იგი, საქართველოში განლაგდება სამხედრო ბაზა, რომელიც პრობლემებს არ შეუქმნის ჩვენს ქვეყანას რუსეთთან? რუსეთმა შეიძლება, ნატოს ომი არ აუტყვოს, მაგრამ საქართველოს წინააღმდეგ მკაცრ ზომებს რომ მიიღებს, ფაქტია, რატომ უნდა გავიჩინოთ ახალი პრობლემა მაშინ, როცა ძლივს ოდნავ დათბა ქართულ-რუსული ურთიერთობები?

— მოდით, ასე ვთქვათ, არასოდეს თქვა არასოდეს. ეს ბაზა იქნება თუ არა, რუსეთი საქართველოზე თავდასხმას თუ დაგეგმავს, განახორციელებს კიდევ. ყველა სახელმწიფოს აქვს თავდაცვის უფლება. ჩვენ ვდგამთ ჩვენი ქვეყნის გაძლიერებისთვის შესაბამის ნაბიჯებს. ჩვენ არჩევანი ვაკეთებთ — ეს არის ევროპული ღირებულებები, დემოკრატია, უსაფრთხოება და ამ მიმართულებით მივდივართ. ჩვენ არავის წინააღმდეგ ავრცობთ

«უკრაინა, ადრე თუ გვიან, დარწმუნდება, რომ უკრაინის რეალური პარტნიორი საქართველოს ხელისუფლებაა და არა ეს ანანტურიტო ჯგუფი, რომელსაც ჩვენი ქვეყანა უსჯარაღებო მიიყვანა»

არ ვგეგმავთ, მით უმეტეს, გაცხადებული გვაქვს, რომ აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს დაბრუნებას ვაპირებთ მხოლოდ მშვიდობიანი გზებით. და თუ ამ შიშებს აყვევით, ეს არის სწორედ, რაც მტერს უნდა — გახლჩილი საქართველო, რომელიც თავისთავად, ცხადია, არასტაბილური იქნება.

— აშშ-ს როგორი საქართველო უნდა, ბატონო ირაკლი?

— ამერიკა და ნატო რეგიონში თავის სტრატეგიულ პარტნიორად საქართველოს მიიჩნევენ. ამერიკას სურს, პარტნიორად ჰყავდეს სტაბილური და დემოკრატიული საქართველო, ნატოს წევრი, თუმცა ამ ყველაფერს სჭირდება ის გზა, რომელიც მოგვცემს საშუალებას, თამამად ვთქვათ: ჩვენ ვაკმაყოფილებთ ყველა სტანდარტს, რათა ვიყოთ კოლექტიური უსაფრთხოების სისტემაში.

— იმ ამერიკაზე საუბრობთ, რომელიც სააკაშვილის სისხლიან რეჟიმს «დემოკრატიის შუქურას» უწოდებდა და რომელიც, როგორც ჩანს, ავტორია იმ ყველაფრის, რაც უკრაინაში ხდება?

— იცით, დემოკრატიის შუქურის ძეგლი დადგა თუ მითი, ეს მითი დიდი ხანია დამსხვრეულია და ეს ძალიან კარგად იცის ყველამ. სააკაშვილი ძალიან დიდი ინვესტიცია და იმედი იყო ჩადებული დასავლეთის ქვეყნების, მათ შორის, აშშ-ის მხრიდან — იმედი, რომ სააკაშვილი შეძლებდა პოსტ-სოციალური ქვეყნის ტრანსფორმაციას. პირველი ნიშნები შთაბეჭდილი იყო, რამაც მოახდინა ზემოქმედება დასავლეთზე. სააკაშვილის მართლაც არაფერი დაეწინაურა, ტყუილად და მართლაც ერთმანეთში იშლება. სააკაშვილი, დედამისისა და შვიკის ბარბაქადი, რომლის ცრუობაც არ დავაფიქსირებ, მაგრამ მუსკლის შემოსი მმართველობის მეორე ნაწილში სიმართლე სრულიად დივიზია და მხოლოდ ტყუილზე ააგო ყველაფერი. როგორც ჩანს, ამან გარკვეულ პერიოდამდე იმუშავა, მაგრამ 2012 წელს ეს მითი დაიმსხვრა. ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ ყველას დაგვანახვეთ, ვისთან გვექონდა საქმე. ნამდვილად აღარ არის სააკაშვილი სუბრედემოკრატი. დღეს დასავლეთი ერთადერთი მხარეა, რომელიც უსაფრთხოების სისტემაში უნდა იყოს.

— თუმცა ვილაცები კვლავ ამყარებენ პოროშენკოს მრჩევლ სააკაშვილზე იმედს... ფიქრობთ, რომ აშშ-ის პოლიტიკური ნრეები არ ლობივრებდნენ „ნაცმოძრაობის“ წევრების უკრაინის მთავრობაში დანიშნვას?

— უკრაინაში მოღვაწეობა მხოლოდ სააკაშვილისა და „ნაცმოძრაობის“ ინტერესშია. იჩალიჩეს იმისთვის, რომ როგორც ცხვირი ჩაეყვით უკრაინის პროცესებში. როცა მსოფლიოს დღის წესრიგში უკრაინა ნომერი პირველი თემაა, იქ ცხვირის შეყოფა, გინდა-არ გინდა, საერთაშორისო საზოგადოების ყურადღების ცენტრში გაქცევს. სააკაშვილის ერთადერთი მიზანია, —

სააკაშვილი კი სააკაშვილი მიზნებიც ალასრულა უკრაინის ხელისუფლებისთვის ამ მომსახურების შთაბეჭდილი. უკრაინა, ადრე თუ გვიან, დარწმუნდება, რომ უკრაინის რეალური პარტნიორი საქართველოს ხელისუფლებაა და არა ეს ანანტურიტო ჯგუფი, რომელსაც ჩვენი ქვეყანა უსჯარაღებო მიიყვანა.

— ეს ავანტურისტოა ვგუფი იმუქრება, რომ ხელისუფლებაში დაბრუნდება და იმის ნაცვლად, რომ გეოსტრატეგულ მიზანს იყოს, უკრაინაში თბილად არის მოკალათებული...

— ეს მუქარა 2012 წლის ნოემბრიდან მესმის. ჯერ აპრილში უნდა მოსულიყვნენ, შემდეგ — მაისში, მერე ოქტომბერში და ასე მოდიან და მოდიან. დასრულდა დრო, რომ „რუსთა 2“-ის „აპოკალიფსური“ იდეების პროპაგანდით, რაიმე ძალისუფლებაში დაინიშნება „ნაცმოძრაობა“. რაც შეეხება ტბილად მოკალათებას, საზოგადოებამ ამ სიტუაციას პრაგმატულად უნდა შეხედოს. ჩვენ გვინდა ვიყოთ ცივილიზებული სახელმწიფო და არა ისეთი, რომელიც წინა ხელისუფლებაზე ნადირობს, თუმცა ადამიანებს, რომელთა მიმართაც ბრალდებები არსებობს, ადრე თუ გვიან, სასამართლოს წინაშე წარდგომა მოუწევთ. მხოლოდ იმ საქმეებს არ ვგულისხმობ, რომლებიც ახლა აღძრული, დარწმუნებული ვარ, კიდევ ბევრი დაემატება.

— დასასრულ, თავდაცვის სამინისტროს გარშემო განვითარებული მოვლენებზე გვითხარით. მაგალითად, თავდაცვის სამინისტრო ზონდერებითა და სისხლის სამართლის დამატებით რომ არის სახე. ნარმოუდგენელია, მინისტრს არ ცოდნობა, ამ ადამიანების მიმართ გარკვეული კითხვებით რომ არის სახე. ნარმოუდგენელია, მინისტრს არ ცოდნობა, ამ ადამიანების მიმართ გარკვეული კითხვებით რომ არის სახე. ნარმოუდგენელია, მინისტრს არ ცოდნობა, ამ ადამიანების მიმართ გარკვეული კითხვებით რომ არის სახე.

— კი მიიღო უკრაინამ და... — როგორც ჩანს, ამ ადამიანმა შეძლო, დაერწმუნებინათ თავისი მეგობრები უკრაინაში, რომ მისი იქ ყოფნით უკრაინას სარგებელი ექნებოდა. სააკაშვილი 9 წლის განმავლობაში სახელმწიფო ბიუჯეტის ფულს ლოპინტურში მიზნებისთვის ხარჯავდა — პიარის ბასაკითხვად და საჭირო კავშირების მოსაპირებლად. ეს კავშირები მას ჯერ კიდევ აქვს შემორჩენილი. უკრაინის ხელისუფლებაში დაბრუნების შემთხვევაში, რომელიც დასავლეთის მხარეა, სააკაშვილის არსები გამოიყვანა.

— ერთი უკიდურესობიდან მეორეში ნუ გადავვარდებით. დიხვ, ნუ ავყვებით საზოგადოებრივ ინტერესებს. „ის ამბობდა, ეს ამბობდა“ — არ არის უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება. ყველას აქვს თავისი აზრი და ყველა ადამიანი ცდილობს, უდანაშაულობის დამტკიცებას. მგონი, არავინ გამოსულა ციხიდან, ეთქვა, დამნაშავე ვიყავი. იმ ვითარებაში, უდანაშაულობის დამტკიცებას. მგონი, არავინ გამოსულა ციხიდან, ეთქვა, დამნაშავე ვიყავი. იმ ვითარებაში, უდანაშაულობის დამტკიცებას. მგონი, არავინ გამოსულა ციხიდან, ეთქვა, დამნაშავე ვიყავი.

«კრწანისის სასწავლო ცენტრი წვრთნების განხორციელებაში აპერიკელაზე გვეხმარებიან, ისინი დღესაც ამ არიან და ჩვენი ჯარისკაცების წვრთნაში მხარს გვიჭერან, მაგრამ მესამე ძალას ვხედავთ?»

საქართველო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„პოლიციიდან შინ დაბრუნებულ მამუკას ჩემთვის არაფერი უთქვამს, მამუკა ვხედავდი, რომ ძალიან დათრგუნული იყო. მოგვიანებით შევიტყვე, რომ თავისი მამობრივობის უთქვამს, მცემს, მანამაც და შემდეგ გამზადებულ ჩვენებაზე ხელი მომანდინესო. ჩვენება წინასწარ რომ იყო გამზადებული, ფაქტია. მამალითად, ჩვენების მიხედვით, ჩემმა მეუღლემ „აღიარა“, რომ 10 დღით ადრე მარიხუანას მოიხმარდა, ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით კი, ორბანიზმში ნარკოტიკის კვალი არ აღმოაჩნდა.“

«ვიღრე პაზაგაშვილივით არ დაგვხოსავენ, ყურადღება არ უნდა მოგვაქსირონ?!»

საქართველოს ხელისუფლება გახმაურებული საქმეების გამოძიებითა დაკავებული, მაგრამ ბევრი საქმე კვლავ უყურადღებოდა დარჩენილი. 36 წლის მამუკა მიქაუტაძე 2013 წლის 5 ივლისს, დღის ორ საათზე, დააკავეს. პოლიციის ინფორმაციით, იგი ნარკოტიკული საშუალება — მარიხუანის უკანონო შექმნა-შენახვის ფაქტზე მონშედ დაიკითხა.

როგორც შინაგან საქმეთა სამინისტროს თბილისის მთავარი სამმართველოდან გამოსულმა მამუკა მიქაუტაძემ მეუღლესა და მეგობრებს უამბო, იგი პოლიციაში სცემეს, ანამეს და მეგობრის წინააღმდეგ ცრუ ჩვენებაზე ხელი მოაწერინეს. მეორე დღეს კი მამუკა მიქაუტაძის გვამი თბილისის ზღვის ტერიტორიაზე იპოვეს — ხეზე ჩამოხრჩვალის. პოლიციამ საქმე თვითმკვლელობაზე მიყვანის მუხლით აღძრა, თუმცა, ოჯახისა და მეგობრების ჩვენებების მიუხედავად, იმის დადასტურება, რომ მიქაუტაძის მიმართ პოლიციის თანამშრომლებმა ძალა გამოიყენეს, ვერ მიხერხდა. 2013 წლის ივლისში საქმეში სერიოზულ დარღვევებზე საუბრობდა საქართველოს სახალხო დამცველი და რამდენიმე არასამთავრობო ორგანიზაცია, მათ შორის, საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია.

საქმის დეტალებისა და გამოძიების მიმდინარეობის შესახებ „საქართველო და მსოფლიო“ მამუკა მიქაუტაძის ოჯახის წევრებს ესაუბრა.

ზიზი ექვთარაძე, გარდაცვლილი მამუკა მიქაუტაძის მეუღლე:

— პოლიციიდან შინ დაბრუნებულ მამუკას ჩემთვის არაფერი უთქვამს, მაგრამ ვხედავდი, რომ ძალიან დათრგუნული იყო. მოგვიანებით შევიტყვე, რომ თავისი მამობრივობის უთქვამს, მცემეს, მანამაც და შემდეგ გამზადებული ჩვენებაზე ხელი მომანდინესო. ჩვენება წინასწარ რომ იყო გამზადებული, ფაქტია. მამალითად, ჩვენების მიხედვით, ჩემმა მეუღლემ „აღიარა“, რომ 10 დღით ადრე მარიხუანას მოიხმარდა, ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით კი, ორგანიზმში ნარკოტიკის კვალი არ აღმოაჩნდა. ასევე, გაუგებარია, რატომ არ დაიკითხა საქმის ყველა ფიგურანტი, ვგულისხმობორ ქალბატონს, რომლებიც მისი დაკავების პროცესს პირადად ესწრებოდნენ.

— დიახ, იმ დღეს რამდენჯერმე დავეუკავებოდი ერთმანეთს. როგორც მეგობრებს პირად საუბარში უთხრა, იმ დღესაც დაბრუნებული იყო პოლიციაში, ჩემთან ერთ-ერთი სატელეფონო საუბრისას მითხრა, თბილისის ზღვაზე ვარ, ვიბანავე და სახლში მალე მოვალაო. მეორედ რომ დავიკვებ, ტელეფონი ბავშვმა აიღო და ამისწინა, რომ მამუკა ზღვაზე გაიწინა და ტელეფონი დაუტოვა, თვითონ კი მაღაზიაში წავიდა. ამ ბავშვის ჩვენებებშიც არის გაუგებრობები, იმ დღეს ჩემს მეუღლეს თეთრი მაისური ეცვა, ბავშვი კი ამბობს, რომ მუქი ფერის მაისურის მამაკაცი იყო მასთან ერთად თბილისის ზღვაზე.

როგორც ცნობილია, დაიკითხა პოლიციის 8 თანამშრომელი, რომლებიც თქვენი მეუღლის დაკითხვაში მონაწილეობდნენ.

— დიახ, დაპკითხეს, მაგრამ რომელი იტყვის, რომ მამუკას მიმართ ზეწოლას ჰქონდა ადგილი? ეს ხომ აღიარებითი ჩვენებაა. მამუკა რამდენიმე საათის განმავლობაში ჰყავდა დათრგუნული ადგილზე. გაუგებრობები საშუალება — ოთხი საათის განმავლობაში გარეთ ელოდებოდა ორდღით ხელში. სწორედ ამ მომენტში ახდენდნენ ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ ზემოქმედებას.

როგორც ავდი თბილისის ზღვაზე ჩემი მეუღლის მოსაძებნად, დავრეკე 112-ში. იძიდან კი მიპასუხეს: „მანდ ხართ და მოქაბანეთი!“. თავის დროზე რომ მოხდარიყო რაბი-რეპა და პატრულს საათი-ნახევარი ოქმის ნარკოტიკი არა, კანაში გაიტარებინა, იმნება გადაარჩინათ ჩემი მეუღლე. პრობლემა არის ის, რომ საქმე თავიდანვე გადასცეს გენერალურ ინ-

ზიზი ექვთარაძე

ტში კიდევ ვინმე სხვა ხომ არ ავიდა თბილისის ზღვის იმ ტერიტორიაზე. არც ერთი თბილისის ანაბეჭდი არ აუღიათ, არც თოკიდან, არც იქვე დაგებული არყის ბოთლიდან... მე, უბრალოდ, ვითხოვ იმის დადასტურებას, რაც მართალია მიხდა. ვიცი, რომ ჩემს მეუღლეს ზემოქმედებდნენ, რის გამოც ასეთი ტრაგედია დატრიალდა...

გზგული უგულება, გარდაცვლილი მამუკა მიქაუტაძის დედა:

— ჩემი შვილი ზურაბ მეგობრულივით ნაიყვანა და დაპკითხა. ვფიქრობ, მას დიდი წვლილი მიუძღვის ჩვენი ოჯახის ტრაგედიაში. როცა მეგობრულივით სამმართველოში ვნახე, რომ დამინახა, სად შემეძვრალიყო, არ იცოდა. სახეზე შეეძლო, რომ დამნაშავეა... ახლა ბევრს საუბრობენ „ნაციონალური მოძრაობის“ დროინდელ კადრებზე ძალად სტრუქტურებში, იქნებ ჩემი შვილის საქმეც ამასთანადა დაკავშირებული. მამუკა და მისი მეუღლე „ქართული ოცნების“ მხარდამჭერები იყვნენ. მამუკა ვეუბნებოდი, რომ კოალიციის დროშებით სიარული

«ჩემი მეუღლე მეგობრებს ეუბნებოდა, პოლიციაზე იატაკზე დაგვდეს და სხვირზე ფხს მეჭერდნენ... პოლიცია არც გზაზე დამონტაჟებული სათვალთვლო კამერების ჩანახაზები მოითხოვა, რომ გარკვეულიყო იმ მომენტში მომენტში ვინმე სხვა ხომ არ ავიდა თბილისის ზღვის იმ ტერიტორიაზე. არც ერთი თბილისის ანაბეჭდი არ აუღიათ, არც თოკიდან, არც იქვე დაგებული არყის ბოთლიდან... მე, უბრალოდ, ვითხოვ იმის დადასტურებას, რაც მართალია მიხდა. ვიცი, რომ ჩემს მეუღლეს ზემოქმედებდნენ, რის გამოც ასეთი ტრაგედია დატრიალდა...»

ლარიაშვილმა თქვა, რომ მამუკა მიქაუტაძის საქმეს პირად კონტროლზე აიყვანდა, რადგანაც ამ საქმის გამოძიება შინაგან საქმეთა სამინისტროს მუდმივად ღირსების საქმეაო. ამის შემდეგ კი გამოძიება ადგილიდან არ იძვრის. მამუკას დაზიანებებზე დღემდე ოფიციალურად არასად საუბრობენ, არადა, ოჯახის წევრებმა ხომ ვნახეთ სისხლჩაქცევები. **მოვითხოვ, შინაგან საქმეთა სამმართველო და ენასთან, იყო თუ არა ჩემი შვილი გარდაცვალა-ვის დღეს განმეორებინა დაკითხვაზე მისი პოლიციაში, მაგრამ დღემდე პასუხი არ არის.** ვთვლი, რომ ჩემი შვილი უკვე გარდაცვლილი ჩამოკიდეს ხეზე და შემდეგ სპეციალურად არ აიღეს ანაბეჭდები. პირველ რიგში, მთავრობას ვადავანაშაულებ, შს მინისტრი ლარიაშვილი იყო, გენერალური ინსპექციის უფროსი კი — ზვიად ჯანყარაშვილი. ნათესავეებმა ჩაიბარეს ამ საქმის გამოძიება და ვხედავთ, როგორც გამოიძიეს.

იმ მიმდევლებში ბატონი დავით უსუფაშვილი გამოვიდა და თქვა, რომ ხელთ აქვს მამუკას წერილი, რომლითაც ყველაფერი გაირკვევა. იმის შემდეგ წელიწად-ნახევარზე მეტი გავიდა, ვითხოვ უსუფაშვილთან შეხვედრას, მაგრამ ამოდ. ასევე ვითხოვდი შეხვედრას აშშ-ის ელჩ **რიჩარდ ნორლანდთან.** როდესაც მეორედ დავრეკე შეერთებული შტატების საელჩოში, მიპასუხეს, რომ ბატონი ნორლანდ-ნახევარზე მეტი გავიდა, ვითხოვ უსუფაშვილთან შეხვედრად არ სცალია. როდესაც უფრო ვაზაგაშვილი დაიღუპა, ნორლანდმა განაცხადა, რომ ვაზაგაშვილმა მისი შვილის საქმის დასკვნის გამო რამდენჯერმე მიმართა საელჩოს. ამის შემდეგ იმედი გამიჩნდა,

ვლადიმერ პუტინი: არაფერს უნდა ველოდეთ ილუზია, რომ შესაძლებელია რუსეთი უპირატესობის მოპოვება, მასზე რაიმე სახის ზემოქმედება, მსგავს ავანტიურას ყოველთვის ადეკვატური პასუხი მოჰყვება. ჩვენმა ჯარისკაცებმა და ოფიცრებმა დაამტკიცეს, რომ შეუძლიათ, ყველაზე რთულ, არასტანდარტულ ამოცანებს გაართვან თავი, როგორც ნაწრითობა, ბრძოლისუნარიანმა თანამედროვე ჯარმა, რომელიც თავის ტრადიციებს და სამხედრო ვალს უფრთხილდება, — განაცხადა პუტინმა მამულის დამცველთა დღისადმი მიძღვნილ კონცერტზე სიტყვით გამოსვლისას.

გაგრძელდება

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

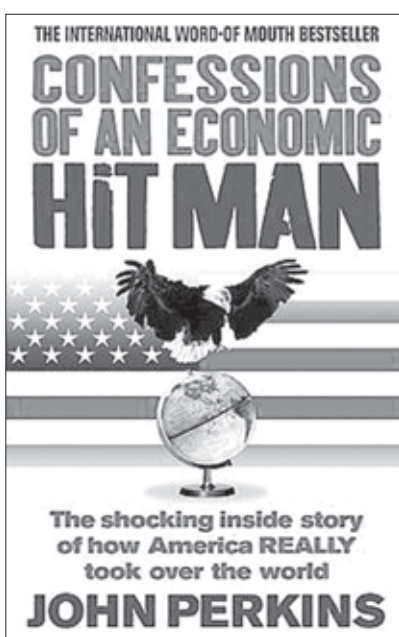
ამერიკას მიზნად აქვს დასახული მსოფლიოზე გაბატონება, რასაც ახორციელებს კიდევ სახელმწიფოების სამხედრო და, უმეტესწილად, ეკონომიკური დამორჩილების გზით, რისთვისაც იყენებს მაღალტექნოლოგიის მოქმედების მეთოდს და კორუფციული ჩაფლული ხელისუფლების დახმარებით ატარებს მისთვის სასურველ პოლიტიკას – მსოფლიო ბანკისა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდის სესხებით ხდება გაჭირვებული მყოფი სახელმწიფოების დაკავალება და მოსახლეობის კვლავ სიღატაკეში ჩაბრუნება. ყველაფერი ისეა გათვლილი, რომ განკავების სესხების გადახდა, პრაქტიკულად, ვერაფერს შეიძლება და როდესაც ვეღარ იხდის ვალს, როდესაც პროცენტების გადახდასაც ვერ აუღის, ხელისუფლება იძულებულია, ახალი სესხი აიღოს.

ლი სამხედროების გაგზავნას ნებისმიერ წარმართში და ნაცისტური ხელისუფლებისთვის სოლიდარობის გამოცხადებასაც!
ვინ უღებებს ყურს ან კათალიკოს-პატრიარქის შეგონებას ქართული მიწის გაყიდვის დაუშვებლობის თაობაზე, ან ქართველი კაცი ვის ახსოვს? მთავარია, თურქი, ინდოელი, ჩინელი, არაბი, ებრაელი და სხვა გადაამთიელი ჰყავდათ კმაყოფილი და... ამერიკის ელჩმა არ დატუქსოს კოჟორიკა-ლომჯარია-გიგაურის პირით!

როგორ გგონიათ, მიწების გაყიდვის უაზრობა მხოლოდ ჩვენ გვესმის და ჩვენ „რჩეულებს“ კი – არა? ყველა ყველაფერი შესანიშნავად აქვს გაცნობიერებული და ამერიკის შორსმომავალი გეგმების თაობაზეც სხვაზე არანაკლებად იცინა, მაგრამ გარედან მიღებული მითითებების შეუსრულებლობას და მიგინდან არასამთავრობის მიერ ატეხილ ყაყანს (ზემოთ დასახელებულ სამეულის თავკაცობით) ყველაფერი ურჩევნიათ — **მანქანები მხოლოდ საკუთარ კაბინადგომებში უნდა იყოს. მთავარი მიზანი არის ის, რომ ვინც მონათესავეს დასახლებს და ამით გამოწვეულ დაპირისპირებას დასაველითან სავაქრების დაქარბვას არ მოჰყვება** — ისინი ვერაფრით შეეძლებიან თანამდებობით მიწიჭებულ პრივილეგიებს: მაღალ ხელფასებს თავისი პრემია-დანამატებით, უცხოეთში რეგულარულად გასტუმრებას (ვიზიტებს რომ ეძახიან) და, რაც მთავარია, ვერ შეეძლებიან ადგილ ფულის გაკეთების შესაძლებლობას! კარგადაა ცნობილი, რომ დეპუტატს მხოლოდ სხვადასხვა კომპანის პროტექციონიზმითა და ნიღბში ჩაჯდომით (ტენდერებით, აშკარა მფარველობით თუ ფარული შენერებით) შეუძლია მილიონების დაგროვება! ასე რომ არ იყოს და მათაც ისეთივე ანაზღაურება ან შესაძლებლობა ჰქონდეთ, როგორც დანარჩენი, თუნდაც განათლებულ მოსახლეობას (უმადლეხი სახელმწიფო სასაველებლების პროფესორ-მასწავლებლების, მეცნიერ მუშაკებს, ექიმებს) და მომავალშიც 150-ლარიანი (და არა ათჯერ დიდი!) პენსია ელოდებოდეთ, მერნმუნეთ, არაფრად ჩაგაგდებდნენ არასამთავრობოებსაც და დასაველითს „მეგობრულ“ რჩევებსაც!
პარლამენტის იმედი რომ გექონდეს, ყურსაც არ შეიბერტყავდა კაცი ეკონომიკისა და იუსტიციის სამინისტროების მიერ მომზადებულ მიწის კანონპროექტზე, რომელიც ვასული წლის მიწურულს შევიდა პარლამენტში, მაგრამ რა ვაჟკაცებიც გვყავს საკა-

ნონმდებლო ორგანოში, ანტი-დისკრიმინაციული კანონის კენჭისყრისას გამოჩნდა! მოქმედებული (გნავა-ვით, უხვად დაფინანსებული) პოლიტიკოსების, ექსპერტების, არასამთავრობებისა და ჟურნალისტების ენით ხდება მოსახლეობის მიზანმიმართული დამოკიდება, რაც გამოიხატება დიფერენციალური მიწოდების ფონზე მომვლენების (უპირველესად, პოლიტიკურის, შემდეგ კი – რელიგიური, კულტურული და ა.შ.) ცალმხრივად გაშუქებაში, რასაც მიმდევარა უპირისპირი ნაბიჯებიც უნდა იქნებოდეს. ყველა ტელეარხიდან („ოპიქტივის“ გამოკლებით) ყოველდღიურ რეჟიმში ნიაღვარივით წამოსულ დეზინფორმაციას ვერავინ არიდებს თავს, მისი გავლენის ქვეშ ექცევა, პრაქტიკულად, განათლებულიც და ამიტომ უადვილდება ხელისუფლებას ჩვენი მართვა, ჩვენ კი ძალიან გვიძინდება, გავერკვეთ, კად არის ტყუილი და სად – მართალი, ვინ ვინ არის სინამდვილეში, საქართველოზე მატიქრალი ჭეშმარიტი მამულისი თუ სულგაყიდული. სწორედ ამის გამოა, რომ არაფერი იცვლება და არჩევნებიდან არჩევნებამდე მუდამ „სანიმუშო“ ხელისუფლება გვყავს.

ჩვენს ზომბირებაზე მეტყველებს ის, რომ დამნაშავე „ნაცების“ უკრაინის მთავრობაში დანიშნვას არ მოჰყვება მათი რეაქცია ქართველი საზოგადოების მხრიდან; მეტყველებს ისიც, რომ უკრაინაში მებრძოლ ქართველებს ჰგონიათ, საქართველოსთვის იბრძვიან და ვერ გაუგიათ, რომ სააკაშვილისნაირ რეჟიმს, პრორუსულ-ვალცმანის, იაცენიუკის, გროისმანისა და კოლომოისკის რეჟიმისთვის სწორავენ თავს! მაგრამ **მინიჭებულადა, რომ ჩვენს მიზნად უკრაინულ ხალხს ეძნებოდა გამოცხადებული ტვინი — რომლისაც კორუფციული ინტერესები მართა. პარლამენტში ასარჩევ თითოეულ კანდიდატს კი საკვანძო უღმა ქალბატონ ოსტატურად გადაზარდეს უკრაინულ რუსებთან (საბოლოო ჯამში კი, რუსეთთან) და აზრდობა, დამღუპველ კმა-პირისპირებაში და დაუნდობლად, მერნმუნეთ, არაფრად ჩაგაგდებდნენ არასამთავრობოებსაც და დასაველითს „მეგობრულ“ რჩევებსაც!**
პარლამენტის იმედი რომ გექონდეს, ყურსაც არ შეიბერტყავდა კაცი ეკონომიკისა და იუსტიციის სამინისტროების მიერ მომზადებულ მიწის კანონპროექტზე, რომელიც ვასული წლის მიწურულს შევიდა პარლამენტში, მაგრამ რა ვაჟკაცებიც გვყავს საკა-

პრობლემას დიდწილად გადაჭრის საარჩევნო კოდექსის შეხველა (რაც ყოველ მიზანმიმართულ უნდა იქნას მიღწეული!) და ხალხის დაჩაგრვას ახსნა-განმარტებითი მუშაობისა და გაართალი ინფორმაციის მიწოდების გზით. სწორად გაართალი ინფორმაციის მიწოდებით, ვინც დღეს ჩუსეთის ტელეგადაცხადების აკრძალვას ითხოვან, ვინც აღკა ჩუსული სიგარაბი აკრძალვას და პუპინის კეზლის აღებას ითხოვდნენ!

უკრაინაში ორი ათეული პატიოსანი და პროლონი-ონალი აღდამიანი არ მოიქცა! ასეთი თავისი მომჭრალი პრაციანდენტი ისტორიას არ ახსოვს!
ამ დიდი ხარვეზის, ანუ ჩვენი გზაბნეულობის, თუნდაც ნაწილობრივ გამოსასწორებლად და იმაში ვასარკვევად, ვინ ვის ემსახურება, აუცილებელია მოსახლეობის მეტი ინფორმირებულობა, რისთვისაც ხელისუფლებას, ნაცვლად ჩვენს გადამისამართებისა ინტერნეტსაიტებზე, მთელი რიგი საჯარო ინფორმაციის გამოქვეყნება უნდა მოვთხოვოთ. პარლამენტში ასარჩევ თითოეულ კანდიდატს კი საკვანძო უღმა ქალბატონ ოსტატურად გადაზარდეს უკრაინულ რუსებთან (საბოლოო ჯამში კი, რუსეთთან) და აზრდობა, დამღუპველ კმა-პირისპირებაში და დაუნდობლად, მერნმუნეთ, არაფრად ჩაგაგდებდნენ არასამთავრობოებსაც და დასაველითს „მეგობრულ“ რჩევებსაც!

3. რამდენი დოლარია გადმორიცხული საქართველოს მოქალაქეებზე უცხოეთიდან (სახელმწიფოების მიხედვით) 2004-2014 წლებში;
4. რამდენი დოლარია პენსია ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში (ასაკის, დამსახურების და სტაჟის მიხედვით) და ჩვენთან;
5. რამდენია საარსებო მინიმუმი ამერიკა-ევროპის სახელმწიფოებში და რას მოიცავს იგი (რომელ პროდუქტებსაც და რა ოდენობით? საკვები პროდუქტების გარდა რას შეიცავს სხვას); იგივე მოიცავს საბჭოთა კავშირის ყოფილ რესპუბლიკებში და ჩვენთან;
6. როგორია უმუშევრობის დონე ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში და ჩვენთან (ერთნაირი მეთოდით დაანგარიშებული, და არა ისე, როგორც ჩვენთანაა, როცა სოფელში მცხოვრები ყველა გლეხი დასაქმებულია ჩათვლილი);
7. რამდენი ციხის თანამშრომელი, პოლიციელი, გამომძიებელი, პროკურორი, მოსახლეთა დეპუტატი და სხვა სახელმწიფო მოხელე, რომლებზედაც საჩივარია (საჩივრები) შესული პროკურატურაში, განაგრძობს მუშაობას საჯარო სამსახურში (იმავე ან სხვა თანამდებობაზე);
8. დეპუტატებიდან ვინ და-

უჭირა მხარი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის გათანაბრებას სხვა ეკლესიებთან და რელიგიურ მიმდინარეობებთან? ვინ მისცა ხმა ანტიდისკრიმინაციული კანონს და მინის კანონზე მორატორიუმის გაუქმებას;
9. რამდენი ადამიანი იქნა მსჯავრდებული საქართველოში 2004-2012 წლებში (წლების მიხედვით); რამდენთან გაფორმდა საპროცესო შეთანხმება; რამდენს წაართვათ ძალით ქონება, გადააფორმებინეს (აჩუქებინეს) და რამდენს — საცხოვრებელი სახლი, აგარაკი, ბინისი, მანქანა და ა. შ.; რამდენს დაუბრუნდა წართმეული ქონება სრულად ან მიეცა კომპენსაცია.
გარდა ამისა, როგორც ზემოთ აღვნიშნე, სწორი არჩევანის გასაკეთებლად აუცილებელია, დანერგვით ვიცოდეთ, თუ ვინ ვინ არის, ვინ დგას დეპუტატობის კანდიდატის უკან (რომელი სახელმწიფო, არასამთავრობო ორგანიზაცია, პარტია). მათ მიერ სულ რამდენიმე კითხვაზე გაცემული პასუხი, წარმოდგენას შეგიძლიათ თითოეული კანდიდატის შრომით წარსულზე, ზნეობრივ სახეზე და პოლიტიკურ პოზიციაზეც.
ეს კითხვებია:
1. სად მიიღო განათლება და რა სპეციალობით? სად მუშაობდა და რა თანამდებობებზე;
2. რომელი პარტიის წევრია და იყო თუ არა წარსულში სხვა პარტიის (პარტიების) წევრი;
3. მხარს უჭერს თუ არა ანტიდისკრიმინაციული კანონის გაუქმებას;
4. მხარს უჭერს თუ არა ისეთი მიზნის კანონის მიღებას (და არსებულის გაუქმებას), რომელიც მაქსიმალურად შეზღუდავს სახანგ-სათესი მიწების, სამოვრების, წყლების,

მთავარია, თურქი, ინდოელი, ჩინელი, არაბი, ებრაელი და სხვა გადაამთიელი ჰყავდათ კმაყოფილი და... ამერიკის ელჩმა არ დატუქსოს კოჟორიკა-ლომჯარია-გიგაურის პირით!

მდინარეების, ტყეებისა და ნიაღვრების უცხოელებზე გაყიდვას, რაც ხელს შეუწყობს ქართველი კაცის მიზანზე დამაგრებას, დაიცავს სოფელს და მთლიანად საქართველოს დაცლისგან;
5. მხარს უჭერს თუ არა ამერიკის ფულით მონყობილი მადინით, ანუ სამხედრო გადატრიალების გზით მოსულ, ძებნილი სააკაშვილ-ადიევილით და სხვა „ნაცებით“ გავსებულ უკრაინის მთავრობას, რომლის დაკომპლექტებაში(!) აქტიურად მონაწილეობდა ახლახან ჩვენთან ვიზიტად მყოფი სახელმწიფო მდივნის თანამდებობაზე ქალბატონი ნულანდი (აგრეთვე, უკრაინაში ამერიკის ელჩი პაიეტე). პასუხი: „მე მხარს ვუჭერ უკრაინას, ან უკრაინულ ხალხს“, არ მიიღება!
ეს ყველაფერი კარგი, მაგრამ როგორ გინდა, არსებობს საარჩევნო სისტემის პირობებში დამარცხო „ნაციონალიზმის“, რესპუბლიკელების და თავისუფალი დემოკრატების, ანუ სააკაშვილ-უსუფაშვილ-ალასანის ერთობლივი ძალა, როცა ადმინისტრაციული რესურსების 80-90 %, ცენტრშიც და ადგილებზეც, ამათ ხელშია; როცა უსაზღვრო ფინანსური შესაძლებლობაც აქვთ და მედიასაც, ერთი „ოპიქტივისა“ და რამდენიმე გაზეთის გამოკლებით, ისინი განაგებენ; როცა გარედან დასავლეთის (უპირველესად, ამერიკის) აშკარა პოლიტიკური მხარდაჭერა აქვთ და მიგნით კიდევ ამ დასავლეთის დაფინანსებული არასამთავრობოები უმაგრებენ ზურგს; როცა მოსახლეობის ძალიან დიდი ნაწილი დეზინფორმირებულია (განსაკუთრებით, რაიონებში და, განსაკუთრებით, აზერბაიჯანელებით და სომხებით დასახლებულ რეგიონებში, სადაც ყველაფერს ენობრივი ბარიერი — ქართული ენის უცოდინარობაც ემატება); და, როცა ამ ხელის შემშლელი მიზეზების „ბუკეტს“ აგვიგვიანებს პრეზიდენტ მარგველაშვილის საჯაროდ გაცხადებული მეგობრობა ამ ძალების ლიდერებთან!
როგორ გინდა, ასეთ უთანასწორო ბრძოლაში გაიმარჯვო? ეს ხომ წარმოუდგენელია, თითქმის შეუძლებელია. მაშ, რა ექნათ, ხელები ჩამოვუშვათ თუ ტყუილ დაპირებებში შევეჯიბროთ მათ? რა თქმა უნდა, არა! მაშ, რა ვიღობოთ, რა მოვიმოქმედოთ? **პრობლემას დიდწილად გადაჭრის საარჩევნო კოდექსის შეხველა (რაც ყოველ მიზანმიმართულ უნდა იქნას მიღწეული!) და ხალხის დაჩაგრვას ახსნა-განმარტებითი მუშაობისა და გაართალი ინფორმაციის მიწოდების გზით. სწორად გაართალი ინფორმაციის მიწოდებით, ვინც დღეს ჩუსეთის ტელეგადაცხადების აკრძალვას ითხოვან, ვინც აღკა ჩუსული სიგარაბი აკრძალვას და პუპინის კეზლის აღებას ითხოვდნენ!**
თუ მოვახერხებთ ისეთი ფაქტების მიწოდებას, რომლებიც საქართველოს მასშტაბით(!) თვალს აუხელს ამომრჩევლის, ადამიანების უმეტესობა თვითონ გამოიტანს საჭირო დასკვნას — ვის, რა კატეგორიისა და რომელი პარტიის წევრებს დაუჭიროს მხარი.
იაკოვ ლეჟავა

ახალი თბილისი

www.geworld.net

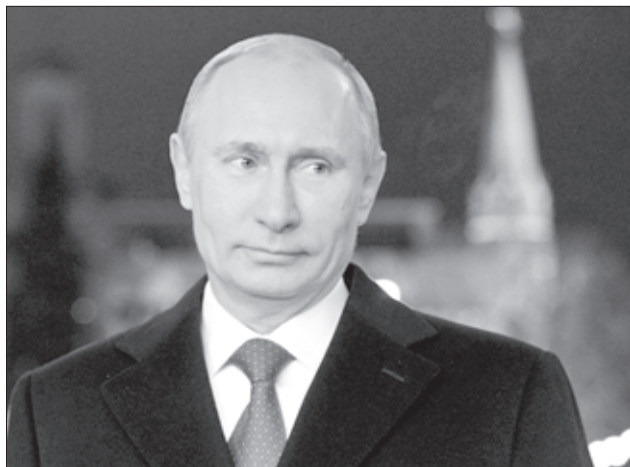
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„აშშ-ისა და ევროპის მიერ სურვილის უქონლობა, წინასწარ განსაზღვრონ რუსეთის საპასუხო რეაქცია, არის სისულელისა და გაუაზრებულობის გვირგვინი... მათთვის საკმარისი უნდა იყოს თუნდაც იმის გახსენება, რომ ვოლიტიკას განახორციელებს აშშ დასავლეთ ნახევარსფეროს უმეტეს ნაწილში“.

ის, რასაც ქართული პრესა არ აქვია, რას ნერს დასავლური მედია ვლადიმერ პუტინზე

რას ნერს დასავლური მედია ვლადიმერ პუტინზე

საქართველოს საზოგადოებრიობა, განსაკუთრებით, მის უმრავლესობა, რომელიც ტელევიზორიად ითვლება და პოლიტიკური სიმპათია-ანტიპათიის წყაროს ტელევიზორის მეშვეობით ენაფება, ძნელად წარმოიდგენს, რომ დასავლეთის პრესა რუსეთის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინს მაინცდამაინც ჩვენთან დამკვიდრებული კლიშეს მიხედვით არ ხატავს. ვითარება ასეთი საქართველოში, რეალობა, რომელიც ამ შტამპის არსებობის საფუძველს ქმნის და ამყარებს. ჯერჯერობით მაინც. დასავლეთის თავისუფალი პრესა კი ფობიის არტახებით შექმნილ დისკომფორტს მაინცდამაინც არ გრძნობს და განსხვავებული კუთხით პრობლემის შეფასებას არ ერიდება, მიუხედავად იმისა, რომ მისი ინტერპრეტაცია შეიძლება აცდენილი იყოს ოფიციალური პოლიტიკის ვექტორს!

სეგის საფუძველი კი არ გვაქვს, მაშასადამე, ისინი მზად არიან, დიდი სავსაფარო გილონ ამ სამიშროების თავი-დასაჯილებლად. თუ აშშ-ის პრეზიდენტი რეიგანი იმდენად დააფრთხო უძალიან სანდინისტების პატარა გუნდმა, რომ გადამწყვეტა, მოეწყო და მხარი დაეჭირა მათ წინააღმდეგ მიმართული სამოქალაქო ომისთვის, რატომ არ უნდა შემფრთხილებულიყო პუტინი და რუსეთი იმით, რომ მათი კარის მეზობელი ქვეყანა, 45-მილიონიანი უკრაინა, ემზადებოდა ორიენტაციის შესაცვლევად? ვითომ არ ყოფილა ბალკანეთის ომი, არ ყოფილა კოსოვოს დამოუკიდებლობის აღიარება და სამხრეთკავკასიური პრობლემები. რა დასკვნის გამოტანა შეიძლება ზემოთ თქმულიდან? პუბლიკაციის რეზიუმე ასეთია: პუტინის „მოქმედება დიდად არ განსხვავდება რეიგანის ტიპის ჩვენგან პატივდებული ხელმძღვანელების ქმედებისგან, რომელსაც ისინი მიმართავდნენ, როცა გრძნობდნენ, რომ ფსონი საინციფტოდ მნიშვნელოვან ინტერესებზე დადებული“.

რა ისწავლა პუტინმა რეიგანისგან

FOREIGN POLICY (აშშ) აქვეყნებს წერილს „რა ისწავლა პუტინმა რეიგანისგან“. პუტინმა რეიგანისგან? მოულოდნელია, არა? რა თქმა უნდა, მოულოდნელია. ასევე მოულოდნელია ის უფროსი სტრატეგია, რომელიც ავტორმა სტიმენ უოლტმა პუბლიკაციის დასაწყისშივე გამოიყენა და დავარწმუნა, რომ მოულოდნელობა შეიძლება თავისი ახელდასავით იყოს, გასაღები „მოულოდნელი სიმართლის“ აღმოსაჩენად.

ვე ბატონობდა ბევრად უფრო სუსტ მათ ქვეყანაზე. ამის საპასუხოდ ძლიერი სახელმწიფოს შემოფარებულმა ხელმძღვანელმა უბრძანა თავის მთავრობას, შეეიარაღებინა უნინ მისდამი დამოკიდებული ქვეყნის აჯანყებულები, რათა ახალ მთავრობას არ შეეცვალა ორიენტაციები და გარკვეული დროის შემდეგ ძალაუფლება წაერთმია ამ ხელისუფლებისთვის.“

პრესის ლიბერალიზაციის გეგმით, რომელსაც უნდა იხილს, რა უნდა აკეთოს, სასოწკარუთი უნდა აკეთოს. გადამწყვეტილია იქნება ზოგბი-მოქალაქეებისგან, უნდა იხილს იმ არაპროფიტული კომპანიებისგან, რომლებიც არასრულწლოვანებს (მსოფლიოს) აკონტროლებენ. მაგრამ ეს პუტინს არ უნდა. იგი სრულად აღიქვას თავის მიზან-წყალს, შეეიარაღოს. იგი უნდა აფასებს ასეთი მსოფლიოს თაღლითობას და პირველად

„იყო და არა იყო რა, — ასე ზღაპრით იწყება წერილი, — იყო დიდი სახელმწიფო, რომელსაც ფრიად ამოთქმებდა ძველი მონინააღმდეგობის მცდელობა, შეესუსტებინა მისი ძლიერება. იქური ლიდერები ფიქრობდნენ, რომ მონინააღმდეგე მასზე ძლიერი და ცდილობს მსოფლიოზე გავლენის მოხდენას. ასეც იყო, ეს ძველი მეტოქე მართლაც ერეოდა იმ ქვეყნების საქმეებში, რომლებიც ამ სახელმწიფოს საკუთარ ბოსტანად მიაჩნდა. ტრადიციული გავლენის სფეროს შესანარჩუნებლად მას საეჭვო ურთიერთობა ჰქონდა დამყარებული მეზობელ ქვეყნებთან, რომელთაც მართავდნენ უზნეო და დაუნდობელი ოლიგარქები. ისინი ძალაუფლებას ინარჩუნებდნენ ძლიერი მეზობლის ახირებათა პირველი აღსრულებით.“

ნაცნობი სურათია? — კითხვობს ავტორი, თქვენ დარწმუნებით უპასუხებთ, რომ, რა თქმა უნდა, ნაცნობი სურათია. მაგრამ აღმოჩნდება, რომ ცდებით: „ამ ისტორიაში დიდი სახელმწიფო რუსეთი, მისი ანგარიშის ხელმძღვანელი პუტინი არ არის, არც უკრაინა, მისი სუსტი მეზობელი. ძლიერი სახელმწიფო არის აშშ და მისი ხელმძღვანელი რეიგანი, ხოლო უიღბლო მეზობელი — ნიკარაგუა.“

რის განსახილველი პუბლიკაციის ავტორი, მიიჩნევს, რომ დასავლეთის მიერ სწორედ ამ მომენტის შეფასებლობა არის უკრაინის კრიზისის წარმოქმნისა და მისი დარეგულირების სირთულის მიზეზი მიზეზთაგანი.

ამ წერილის ავტორს პრორუსობას ვერ დასწამებ. იგი პირდაპირ ამბობს, რომ „ის, რაც უკრაინაში ხდება, ტრადიციულია, ხოლო პუტინისა და რუსეთის მოქმედება გაიცხვის ღირსია“.

ლადა და კარს უღებდა უძლიერეს სამხედრო ალიანსს — ნატოს — რუსეთის ზღურბლზე ფეხის მოსაკიდებლად? ამ პოზიციის საინააღმდეგო მოსაზრება განსახილველი პუბლიკაციაში იმდენად ცინიკურ სტილშია გადამწყვეტილი, რომ დამატებით არ გუშინებთ არ საჭიროებს: „თქვენ შეგიძლიათ, შეგვეკამათოთ, — მიმართავს თანამემამულეებს ავტორი, — ჩვენ ხომ კარგი ბიჭები ვართ ორსავე ამ შემთხვევაში. სანდინისტები, ეშპკ-მა დალაზვროს, კომუნისტები იყვნენ, ისინი გაურიგდნენ ფედერალურ კასტროს და მსოფლიო „ბოროტების იმპერიას“. მათთან შედარებით პრორუსული რეფორმატორები თავისუფლების მოყვარე და საბაზრო ურთიერთობებზე ორიენტირებული დემოკრატები არიან, რომლებსაც გულმხურვალედ სურთ, აღმოფხვრან კორუფცია, ხელფხვან რომ უბოროტეს უკრაინას დამოუკიდებლობის მოპოვების დროიდანვე. ის, რაც ნიკარაგუაში გავაკეთეთ, შესანიშნავი, კეთილშობილური და აუცილებლად გასაკეთებელი იყო. ზუსტად ასეთივეა ჩვენი პოლიტიკა უკრაინის მიმართ. ხოლო ის, რასაც პუტინი იქმს, არაადამიანური ბანდიტიზმი. უფრო მეტიც, მისი ასეთი ქმედება საფრთხეს უქმნის იდეას, რომ ევროპაში საზღვრების ძალადობრივი

დაბოლოს: „უკრაინის თავსატეხის ხანგრძლივადიანი გადაწყვეტილების მოსაძებნად მორალის ნაკლები ქადაგება და უფრო მეტი სტრატეგიული ანგარიშობაა საჭირო. უნდა დაინიშნოს იმის ობიექტური განაწილებით, თუ რა ამოძრავებს მოსკოვს. მე არ ვარ პუტინისადმი სიმპათიით განწყობილი ადამიანი, არც მისი პოლიტიკა და რეჟიმი მომწონს, მაგრამ იმის გასიგებებანება, რომ მის ქმედებაში უჩვეულო არაფერია, მხოლოდ ნაადრევად ჩვენს ძალისხმევას“.

მაგრამ ერთ-ერთ ასეთ ვასალურ სახელმწიფოში მოულოდნელად აჯანყება ხალხი, რომელმაც გადაადგო კორუფციონერული ხელმძღვანელი და განდევნა ქვეყნიდან. აჯანყების ლიდერებს ძალიან უნდოდათ, ურთიერთობა დაემყარებინათ დიდი სახელმწიფოს შორეულ მონინააღმდეგეებსთან, რადგან აღწერა უნებელი იყვნენ მისი იდეოლოგიით, ამასთანავე, სურდათ, რაც შეიძლება მეტად დამორბოდნენ მეზობელს, რომელიც ოდითგან-

პარალელები ყოველთვის ზუსტი არ არის, მაგრამ აშშ-ნიკარაგუასა და რუსეთ-უკრაინის ურთიერთობის ისტორიებს ერთი რამ აქვს საერთო და უტყუარად მსგავსი: დიდი სახელმწიფოები ყოველთვის მკამრბობიერად ყვებიან თავიანთ საზღვრებთან სიტუაციის ნებისმიერ შეცვლაზე და, როგორც წესი, მზად არიან, დაიცვან (რადაც უნდა დაუფადეთ) თავიანთი სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ინტერესები.

ამერიკელმა ხელმძღვანელებმა პატარა, ღარიბ და სუსტ ნიკარაგუაში სერიოზული სტრატეგიული სამიშროება დაიწახს. რეიგანმა პირდაპირ განაცხადა, რომ, თუ სანდინისტებს არ დაამზობენ, ტერორისტები და დივერსანტები „ორიოდ დღეში“ შეძლებენ პარალიზაციას და მათ მოკლან.

საინტერესო მოსაზრებას გამოთქვამენ ამასთან დაკავშირებით დასავლეთის ექსპერტები. მნიშვნელოვანი ის არ არის, ამბობენ ისინი, რომ ჩვენ კეთილშობილური განზრახვა გვაძოძრავებს და რომ ნატოს და ევროკავშირის გაფართოება არავითარ რეალურ სამიშროებას არ შეიცავს, არამედ ის, რომ რუსეთის ლიდერები საფრთხეს სწორედ ამაში ხედავენ და შემოფრთხილებული არიან იმის გამო, თუ რა მომავალი ელის მათ ქვეყანას: „თუ პუტინი და კომპანია ამ ქრილში უყურებენ მოვლენებს (სხვაგვარი შეფა-

დაბოლოს: „უკრაინის თავსატეხის ხანგრძლივადიანი გადაწყვეტილების მოსაძებნად მორალის ნაკლები ქადაგება და უფრო მეტი სტრატეგიული ანგარიშობაა საჭირო. უნდა დაინიშნოს იმის ობიექტური განაწილებით, თუ რა ამოძრავებს მოსკოვს. მე არ ვარ პუტინისადმი სიმპათიით განწყობილი ადამიანი, არც მისი პოლიტიკა და რეჟიმი მომწონს, მაგრამ იმის გასიგებებანება, რომ მის ქმედებაში უჩვეულო არაფერია, მხოლოდ ნაადრევად ჩვენს ძალისხმევას“.

ეს წერილი ფრანგულ ენაზე „ლიბერალიზმი“ გამოაქვეყნა უფროსი სტრატეგიული ანგარიშობა. უნდა დაინიშნოს იმის ობიექტური განაწილებით, თუ რა ამოძრავებს მოსკოვს. მე არ ვარ პუტინისადმი სიმპათიით განწყობილი ადამიანი, არც მისი პოლიტიკა და რეჟიმი მომწონს, მაგრამ იმის გასიგებებანება, რომ მის ქმედებაში უჩვეულო არაფერია, მხოლოდ ნაადრევად ჩვენს ძალისხმევას“.

პუტინი აუტანელია...

ეს წერილი ფრანგულ ენაზე „ლიბერალიზმი“ გამოაქვეყნა უფროსი სტრატეგიული ანგარიშობა. უნდა დაინიშნოს იმის ობიექტური განაწილებით, თუ რა ამოძრავებს მოსკოვს. მე არ ვარ პუტინისადმი სიმპათიით განწყობილი ადამიანი, არც მისი პოლიტიკა და რეჟიმი მომწონს, მაგრამ იმის გასიგებებანება, რომ მის ქმედებაში უჩვეულო არაფერია, მხოლოდ ნაადრევად ჩვენს ძალისხმევას“.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ამერიკელი პროვოკატორების ძალისხმევით სავსეა სავსეა
ამცნია არეულობებში გადაიზარდა. გზომ იარაღი მიმართა
თავიანთი კომუნისტი თანამემამულეებისა და უნგრეთში
დისლოცირებული საბჭოთა არმიის ნაწილების წინააღმდეგ.
ამას უამრავი ადამიანის სიცოცხლე შეეწირა.**

ბევრი მკვლევარი და ექსპერტი თანხმდება, რომ ბოლო 100 წლის განმავლობაში წამოწყებულ ომებს, რომელთაც ამერიკის მხარდამჭერები მსოფლიო საზოგადოებრიობის შეცდომაში შესაყვანად კულტურ-რელიგიური მენტალობების დაპირისპირებას უწოდებენ, ამერიკულმა „ცივილიზაციამ“ შთაბერა სული — ამ ომებს ამერიკის შეერთებული შტატები ან აფინანსებს, ან თვითონ არის მათი წამოწყებელი, რათა დაამხოთ ამა თუ იმ სახელმწიფოს მისთვის მიუღებელი ხელისუფლება, დაეუფლოს ქვეყნის სიმდიდრეებს, გაამყაროს თავისი ვალუტა — დოლარი და მსოფლიოზე იბატონოს. აი, რა განაცხადა ამ საკითხზე ორი წლის წინათ ჩვენს გაზეთთან ინტერვიუში (იხ. „საქართველო და მსოფლიო“ №34, 18-24 სექტემბერი, 2013 წ.) ცნობილმა პოლიტოლოგმა ალექსანდრე ჭაჭინამ:

„მსოფლიოში ლიდერობის შესანარჩუნებლად, გაკოტრების თავიდან ასარიდებლად, ან სხვა მიზნებისთვის, აშშ-ის საგარეო პოლიტიკის მიზანმიმართული პროვოკაციების, ინსინუაციების, უტიფარი ტყუილის შედეგად იწყებოდა. ვიეტნამში 10-წლიანი ომი კონგრესის მოტყუებით დაიწყო, რომ თითქმის ვიეტნამელები ამერიკულ გემს დაესხნენ თავს. შედეგად მივიღეთ 3 მილიონი მოკვლული ვიეტნამელი, რომლებსაც, სხვათა შორის, ქიმიური იარაღით ხოცავდნენ, სანაცვლოდ კი აშშ-ის სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსმა მილიარდობით დოლარი იშოვა. გაიხსენეთ კოსოვოში ბოსნიელების „მასობრივი მკვლელობების“ და „ალბანელთა გენოციდის“ ამსახველი დამაბრმაველი ვიდეოკადრები, რომლებიც, როგორც სერბების, ისე ალბანელების მიერ დაიკვირვებულნი ვხვდებით. გაიხსენეთ „უტყუარი მონაცემები“ ერაყის მიერ მასობრივი განადგურების იარაღის ფლობაზე და კოლინ პაუელი რაღაც კოლობით ხელში. შედეგი — მილიონობით დაზოცილი ერაყელი. მძლავრად განვითარებული ქვეყანა შუა საუკუნეებში დააბრუნეს, სამაგიეროდ, ნავთობკომპანიებმა, მათ შორის ბუშისა და ჩეინის, მუქთა ნავთობი მიიღეს. მოგვიანებით აღიარეს, რომ მასობრივი განადგურების იარაღი უტიფარი სიკვრე იყო, მაგრამ მოსახდენი უკვე მომხდარი იყო, საქმე —

გაკეთებული. გაიხსენეთ ლიბია, დაძირავებული ტაროისტები რომ შავაზავეს და ამ ყველაზე თანამედროვე იარაღით კვილაგამდე შეიარაღებული „დემოკრატიისა და თავისუფლების“ მოთხოვნა დაიწყო. შედეგი — ადგილობრივი კლანები ერთმანეთს ეომებიან, იღუპება ასობით მშვიდობიანი მოქალაქე. სამაგიეროდ, ნავთობი შეუფერხებლად გადაედინება საერთაშორისო კორპორაციების კუთვნილ ტანკერებში. გაიხსენეთ ეკვიპორტი, ტუნისი, იმედი, სადაც ამერიკული სპეცსამხედრო ძალები პოლიტიკელოგებმა უკრაინული „ნარინჯისფერი“ და ჩვენებური „ვარდების“ მსგავსი „რევოლუციები“ მოახყვეს. ამ ქვეყნების განვითარება შეჩერებულია, ისინი დენთის კასრებად იქცნენ, რომლებმაც ნებისმიერ წუთს შეიძლება ააფეთქონ რეგიონი. გოლო ათწლეულებში ამერიკა მსოფლიოსთვის დასტაბილიზაციის მთავარ ძალად, სწორედ ამერიკული არმია კვილაგამდე შეიარაღებული მკვლელებისა და მოკვლადამთავრებულ იქცა. ერთადერთი ხსნა ამ ბანდიტებისგან არის ბირთვული იარაღი. ამიტომაც ის ქვეყნები, რომლებსაც არ აქვთ ასეთი იარაღი, მამბრამ სურთ, დარჩნენ დამოუკიდებელი სახელმწიფოებად და განვითარდნენ, ფორსირებული ტემპით ცდილობენ ბირთვული იარაღის შექმნას.

ამერიკამ მათ სხვა გამოსავალი არ დაუტოვა. სააკაშვილის საყვარელი მასხავ-ლებლის, სენატორ მაკკეინის მოსმენისას ნორმალური ადამიანი ფიქრობს, რომ სისხლით გაუმძაძარ მანიაკს უსმენს. სამწუხაროდ, სწორედ ასეთი სისხლმონყურებული კაცი იყო იგი და მათ ზურგს უკან მდგარი გაუ-მძღარი კორპორაციები განაგებენ ამერიკას და ეს შეიძლება ძალიან ცუდად დამთავრდეს არა მხოლოდ შეერთებული შტატების, არამედ მთელი კაცობრიობისთვის.“

ბატონი ალექსანდრე ჭაჭინა ამ ფაქტებსა და მათსა დასაბუთებლად ციტირებს ნაწილობრივ „გენოციდის შეერთებული შტატები“, რომელსაც გთავაზობთ.

გენოსიდის შეერთებული შტატები

ნაჩილი მისაგი

ბრბომ ხეზე ჩამოკიდა უნგრეთის სახელმწიფო უსაფრთხოების თანამშრომლის გვამი. გუდაპაუტი. 1956 წ.

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. №5-6 (287-288)

უნგრეთი. 1956 წ. ოპერაცია „ფოქსი“. პირველი „ნარინჯისფერი რევოლუცია“ ცენტრალური სადაზმარყო სამხარეთელოს სცენარით

ოპერაციის მთავარი მომხდელი გირამი:
ჯოზეფ ფოსტერ დალესი — აშშ-ის სახელმწიფო მდივანი (1953 წლის 26 იანვრიდან — 1959 წლის აპრილამდე) დუა-იტ ეიზენჰაუერის პრეზიდენტობის (1953 20 იანვარი — 1961 წლის 20 იანვარი); **ალენ დალესი და ცსს.**
1949 წელს შეიქმნა მძლავრი ორგანიზაცია — ფორმალურად კერძო, სინამდვილეში აშშ-ის დეპარტამენტის კონტროლს დაქვემდებარებული — კომიტეტი „თავისუფალი ევროპა“.

ამ ორგანიზაციას სათავეში ჩაუდგა ალენ დალესი, იმხანა ცსს-ს დირექტორის მოადგილე, უნგრეთში ამბოხების დაწყებისას კი — დირექტორი. კომიტეტი შეიქმნა ომის შემდგომი პოლიტიკური ემიგრაციის გასაკონტროლებლად და მისი მოღვაწეობის მოსამართლად აღმოსავლეთი ევროპის წინააღმდეგ. გარდა ამისა ამ ორგანიზაციის პროპაგანდისტული მანქანის როლიც ეკისრებოდა. ნიუ იორკში ჩამოყალიბდა ნაციონალური კომიტეტები, რომელთაც ნეგრებსაც ამერიკელები ირჩევდნენ. იმხანად შეიქმნა რადიოსადგური „თავისუფალი ევროპა“. ამ ყველაფრის სულსმადგმელი კი იყო აშშ-ის ცენტრალური სადაზმარყო სამხარეთელო, რომელსაც „საიდუმლო ოპერაციების“ ჩატარების უფლება მიეცა.

„საიდუმლო ოპერაციებში“ კი შედიოდა: პროპაგანდა; „ეკონომიკური ომი“; „აქტიური პრევენციული მოქმედებები“, მათ შორის საბოტაჟი, ძირგამომთხრელი საქმიანობა მტრულად განწყობილი სახელმწიფოების წინააღმდეგ, იატაკქვეშა მოძრაობების, პარტიზანებისა და ადგილობრივი ანტიკომუნისტური ელემენტების დახმარება.

პროპაგანდისტული კომიტეტი „თავისუფალი ევროპა“ უნგრეთში და რადიოსადგური „თავისუფალი ევროპის“ ხელმძღვანელი ბიურო.
რადიოსადგურმა „თავისუფალი ევროპა“ (PCE) მოღვაწეობა დაიწყო 1950 წელს მიუნხენში.

რედაქციას ხელმძღვანელობდნენ 1948 წელს ჩეხოსლოვაკიდან გაქცეული ემიგრანტები. რადიოსადგურის თანამშრომელთა შორის ბევრი იყო ნაციონალი და კოლაბორაციონისტი, რომლებიც სასჯელისთვის თავის არიდების მიზნით მიუნხენში გაიქცნენ.

რადიოსადგური „თავისუფალი ევროპა“, აშშ-ის მხარდაჭერით აშშ-ის მხარდაჭერით აშშ-ის მხარდაჭერით აშშ-ის მხარდაჭერით 5 სახელმწიფოსთვის — გუდაპაუტისთვის, უნგრეთისთვის, პოლონეთისთვის, რუმინეთისა და ჩეხოსლოვაკიისთვის. თანამედროვე მოწყობილი რადიოსადგური ცსს-ს მქალაქი იარაღი გახდა სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ უსაფრთხოების საბჭოსთან უნგრელ ამბოხებულებს დახმარება აღუთქვეს, მათ შორის — სატივროთ ავტომობილებითა და თვითმფრინავებით ხალხის გადაყვანა და იარაღის გადატანა.

1956 წელს სკკპ XX ყრილობის ჩატარების შემდეგ, რომელზეც ნიკიტა ხრუშჩოვი სტალინის წინააღმდეგ გამოვიდა, აშშ-ში ნაციონალური უსაფრთხოების საბჭოსთან შეიქმნა სოციალისტურ ქვეყნებში ძირგამომთხრელი საქმიანობის უწყებათაშორისი ჯგუფი, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა უილიამ პარდინგ ჯემსონი (1901-1971) — ადვოკატი, ბანკირი, ცენტრორალური სადაზმარყო

რადიოსადგურის თითოეული თანამშრომელი დედა შედეგი შინაარსის ხელმწიფი: „გაფრთხილებული ვარ, რომ „თავისუფალი ევროპა“ არის ცენტრალური სადაზმარყო სამხარეთელოს ორგანიზაცია და მის მოღვაწეობას ცენტრალური სადაზმარყო სამხარეთელო აფინანსებს. თუ ქვემოხელისმომწერი ამ ინფორმაციას მესამე პირს აცნობებს, დაექვემდებარება სასჯელს: ჯარიმას — 10 ათას დოლარის ოდენობით და პატიმრობას — 10 წლის ვადით“.

ემიგრანტული კონტრ-რევოლუციური ორგანიზაციები

„უნგრელი მებრძოლების თანამეგობრობა“, მოძრაობა „უნგრეთის თავისუფლებისთვის“ და სხვები, რომლებსაც გფრ-ს ტერიტორიაზე ქმნიდნენ აშშ-სა და ბრიტანეთის სადაზმარყო სამსახურები.

„უნგრეთის კონტრევოლუციური ემიგრაციის ცენტრი“ უნგრული კანცელარია, რომელიც ავსტრიაში ამერიკული ოკუპაციის ზონაში შეიქმნა.

„უნგრული დივიზია „სენტლასლო“, რომელიც ომის ბოლოს გერმანიაში შექმნეს სსრკ-ს დასავლეთში მოკავშირეებმა ანტიპიტლერული კოალიციიდან. ომის შემდეგ გფრ-ს ტერიტორიაზე ბევრმა ფაშისტმა შეაფარა თავი. შემდეგ კი სსრკ-ს წინააღმდეგ ძირგამომთხრელი საქმიანობისთვის სამხედრო ქვედანაყოფები ჩამოაყალიბეს.

ცსს-ს მიერ შექმნილი კონტრევოლუციური ორგანიზაციები: „ამერიკელი უნგრელების კავშირი“; „უნგრელების ნაციონალური კომიტეტი აშშ-ში“. მათ ხელმძღვანელობდნენ კონტრევოლუციონერები: უნგრეთის ყოფილი პრემიერმინისტრი ნად ფერენცი და ბელა ვარგა.

გუდაპაუტი ოპერაცია „ფოქსის“ ჩასატარებლად

1956 წლის ზაფხულში აშშ-ის კონგრესმა სოციალისტური ქვეყნებში ძირგამომთხრელი საქმიანობისთვის გამოყოფილ 100 მლნ-ს კიდევ 25 მლნ დაუმატა. გფრ-ს გავლენიანმა წრეებმაც შეიტანეს თავიანთი წვლილი უნგრეთში პუტჩის მოწყობაში. ამ საქმეში განსაკუთრებული როლი ითამაშა პიტლერელთა ყოფილმა გენერალმა რინდარდ გელენმა (გეგმა „ბარბაროსას“ ერთი ავტორი). დასავლეთის ქვეყნების შეიარაღებული ძალების წარმომადგენლებმა უნგრელ ამბოხებულებს დახმარება აღუთქვეს, მათ შორის — სატივროთ ავტომობილებითა და თვითმფრინავებით ხალხის გადაყვანა და იარაღის გადატანა.

1956 წელს სკკპ XX ყრილობის ჩატარების შემდეგ, რომელზეც ნიკიტა ხრუშჩოვი სტალინის წინააღმდეგ გამოვიდა, აშშ-ში ნაციონალური უსაფრთხოების საბჭოსთან შეიქმნა სოციალისტურ ქვეყნებში ძირგამომთხრელი საქმიანობის უწყებათაშორისი ჯგუფი, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა უილიამ პარდინგ ჯემსონი (1901-1971) — ადვოკატი, ბანკირი, ცენტრორალური სადაზმარყო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გუანამის ბაზაზე ვაშინგტონს განზრახული ჰქონდა უსაფრთხოების სისტემის შექმნა შავ ზღვაზე. ამით ის უზრუნველყოფდა კასპიის ზღვის ენერგეტიკულ რესურსებთან მისასვლელს. საქართველოში საპრაზიდენტო არჩევნების პერიოდში ჯექსონი მიხეილ სააკაშვილის საარჩევნო შტაბის წევრი იყო

სამმართველოს დირექტორის მოადგილე, პრეზიდენტ დუაიტ ეიზენჰაუერის მრჩეველი ნაციონალური უსაფრთხოების საკითხებში. უილიამ ჯექსონი ალან დალესთან ერთად ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს დამფუძნებლებად და ორგანიზატორად ითვლება.

კაშვირი „ფარად რეგულაციებთან“

აქ აუცილებლად უნდა აღინიშნოს კავშირი „ფარად რეგულაციებთან“, რომელთა კურატორიც არის უილიამ ჯექსონის ვაჟი — ბრუს ჯექსონი.

ბრუს ჯექსონი 1979 წლიდან მსახურობდა აშშ-ის არმიის სამხედრო დაზვერვაში. 1990 წელს სამუშაოდ გადავიდა კომპანია Lehman Brothers-ში, დაკავებული იყო საკუთრებისა და ვაჭრობის სფეროს კვლევით. 1993 წლიდან მუშაობდა კომპანია „ლოკჰიდ მარტინში“ ვიცეპრეზიდენტად. არის „ნატოს გაფართოების აშშ-ის კომიტეტის“ დამფუძნებელი. 2002 წელს დაარსდა გარდამავალი დემოკრატიის ინსტიტუტი, რომელსაც ამჟამადც ხელმძღვანელობს. ბრუს ჯექსონის მოღვაწეობის ძირითადი მიმართულება აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების მხარდაჭერაა ნატოში შესასვლელად.

2002 წელს შექმნა პროამერიკული ლობი რუმინეთში, ბულგარეთში, სლოვაკეთში, სლოვენიაში, ესტონეთში, ლიეტუაში და ლატვიაში. იმხანად ეს ქვეყნები ნატოში გასაწევრებლად ემზადებოდნენ. ამოცანის წარმატებით შესრულების შემდეგ ჯექსონი გადაისწავლა გუანამის (რეგიონული ორგანიზაცია, რომელიც 1997-2006 წლებში შეიქმნა საქართველოს, უკრაინის, აზერბაიჯანისა და უზბეკეთის მიზანმიმართული ქვეყნებში. **გუანამის ბაზაზე ვაშინგტონს განზრახული ჰქონდა უსაფრთხოების სისტემის შექმნა შავ ზღვაზე. ამით ის უზრუნველყოფდა კასპიის ზღვის ენერგეტიკულ რესურსებთან მისასვლელს.**

საქართველოში საპრაზიდენტო არჩევნების პერიოდში ჯექსონი მიხეილ სააკაშვილის საარჩევნო შტაბის წევრი იყო. 2003 წელს ჯექსონი საქართველოში პოლიტიკურ ცვლილებებზე ლაპარაკობდა. **„მა მომხრე ვარ რევოლუციის, განსაკუთრებით — სავარდნის რევოლუციის, ვიბარდებ, რომ საქართველოში პირველი ნარკოტიკული ეპიდემია დაიწყო“.**

ალანის მხრივ, რომ ბრუს ჯექსონი უკრაინის პრეზიდენტ ვიქტორ იუშენკოს მრჩეველიც იყო.

ოპერაცია „ფოქუსის“ დაბრუნება

ავსტრიაში შეიქმნა საერთაშორისო კომიტეტი უნგრეთის დასახმარებლად, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ამერიკელი გენერალი **დონოვანი** — ამერიკული დაზვერვის „ლეგენდა“. ამბოხების წინ კი ავსტრიაში ჩავიდა აშშ-ის ვიცეპრეზიდენტი **რიჩარდ ნიქსონი**, რომელმაც უნგრეთის საზღვარი გადაკვეთა და ამბოხებულებასაც კი ესაუბრა.

თვითონ უნგრეთში ამბოხებას ხელმძღვანელობდა ბრიტანეთის სამხედრო ატაშე, პოლკოვნიკი **ჯეიმს კოული**.

1954 წლის 8 სექტემბერს კომიტეტ „თავისუფალი ევროპის“ ხელმძღვანელობამ დაამტკიცა „დირექტივა №15. უნგრეთი. ოპერაცია „ფოქუსი“. ამ დირექტივის შესაბამისად შეიმუშავეს „ეროვნული წინააღმდეგობის მოძრაობის“ მოქმედების პროგრამა. კომიტეტის რუპორად იქცა რადიოსადგური „ევროპის გათავისუფლება“ (თავდაპირველი სახელწოდება „თავისუფალი ევროპა“). 1954 წლის 1 ოქტომბერს მილიონობით პროკლამაცია გააკრეს უნგრეთის ქალაქების კედლებზე და საჰაერო ბურთებით ჩამოყარეს ქუჩებში. რადიოსადგური კი მოსახლეობას უხსნიდა, რა იყო „ეროვნული წინააღმდეგობის“ პროგრამა. უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის ხელისუფლების მიერ გაგზავნილი საპროტესტო ნოტა აშშ-მა არადა ჩააგდო.

პოლიტიკური არასტაბილურობის გამო უნგრეთის მოსახლეობაში იზრდებოდა ოპოზიციური სულისკვეთება მმართველი რეჟიმის მიმართ. პოლიტიკური ვითარების დესტაბილიზაციის გამო გადადგა სახელმწიფოს პირველი პირი **მატიაშ რაკოში**, მისი ადგილი კი დაიკავა **იმრა ნადიმ**. გაათავისუფლეს პოლიტპატიმრები, ინტელიგენციისგან, ძირითადად, მწერლებისა და ჟურნალისტებისგან ჩამოყალიბდა მძლავრი ოპოზიცია. უნგრეთის ამბოხების დასავლელი მამები ეყრდნობოდნენ იატაკქვეშეთიდან გამოსულ მემარჯვენე ნაციონალისტურ ორგანიზაციებს („მახვილი და ჯვარი“, „თავისუფალი ევროპა“, „თეთრი გვარია“, „სისხლიანი შეთანხმება“ და სხვ.), რომელთა მიზანი მასობრივი არეულობების გამოწვევა და ნატოს ჯარების შემოყვანა იყო.

ქვეყნის დესტაბილიზაცია: პეონობის ნგრევა

1949 წლის ოქტომბრის ბოლოს რადიოსადგურმა „ამერიკის ხმამ“ გაავრცელა ხმა-

რადიოსადგურ „თავისუფლების“ შტაბ-ბინა მიუნხენში (1953-1967 წწ.)

გიგა ბოქარია „მარას“ მაისურს გადასცემს თავის მამა-მარჩენალს — ბრუს ჯექსონს

ახლო მომავალში უნგრული ვალუტის — ფორინტის — დევალუაციის შესახებ.

შედეგად, მოსახლეობა პანკამ შეიპყრო და დაიწყო სამრეწველო საქონლის მასობრივი შესყიდვა. გარდა ამისა, გავრცელდა ინფორმაცია, რომ უნგრეთის ხელისუფლებამ უნდა აკრძალოს თეთრი პურის გამოცხობა, რადგან „არ შეეფერება ნამდვილ პროლეტარებს“. ამის გამო მოსახლეობამ ფქვილის მასობრივად შესყიდვა დაიწყო, რამაც პურის მომარაგების სისტემა შეარყია. აღსანიშნავია, რომ 1949 წელს აშშ-ის ხელისუფლებამ უნგრეთსა და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებში პირველადი მოხმარების საგნების სეტანაზე ემბარგო დააწესა.

სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ მიმართული ეს ღონისძიებები ხორციელდებოდა აშშ-ის ეროვნული უშიშროების საბჭოს დირექტივებით.

სტალინის გარდაცვალების შემდეგ აშშ-მა სოციალისტურ ბანაკში ყველაზე სუსტ რგოლად უნგრეთი მიიჩნია და 1954 წელს მკვეთრად გააქტიურა ძირგამომხრელი საქმი-

ანობა ამ ქვეყნის წინააღმდეგ, ამას ხელი შეუწყო ნიკიტა ხრუშჩოვის ანტისტალინისტურმა გამოსვლამაც, რომელიც ამერიკელებმა სოციალისტური ბანაკის ერთიანობის დასანგრევად გამოიყენეს.

1956 წელს უნგრეთში ამბოხება დაიწყო.

სწორედ ამ მომენტიდან იწყება სოციალისტური თანამეგობრობის დაშლის პროცესი ათწლეულებში. ეს პროცესი კი ხელისუფლების სათავეში მოუღწივდა აღმოჩენილმა მიხეილ გორბაჩოვმა დაასრულა.

საინფორმაციო ომი

საინფორმაციო ომის მთავარი ინსტრუმენტი იყო ცსს-ს მიერ დაფინანსებული რადიოსადგური „თავისუფალი ევროპა“. რადიოსადგურის 29 გადამცემიდან 7 მუდმივად იყო მიმართული უნგრეთზე. დასავლური რადიოსადგურები უნგრეთს უკვე პირდაპირ მოუწოდებდნენ ბრძოლისაკენ. აი, 13 ოქტომბრის მონოდედა: „მოითხოვეთ საბჭოთა არმიის ნაწილების გაყვანა, მოითხოვეთ დემოკრატია — ნაცვლად დემოკრატიზმისა, დამოუკიდებლობა — ნაცვლად მუერურობისა!“

ამერიკულმა დიპლომატიურმა მისიამ აშშ-ის ხელისუფლებას „ლასლო რაკის საქმის“ (რეჟიმის მსხვერპლი — დაპატიმრეს შეთხზული ბრალდებით, თუმცა შემდეგ გაამართლეს და გაათავისუფლეს) გამოყენება შესთავაზა „სტალინისტი“ რაკოშის დასამხობად.

1956 წლის 7 აპრილს კომიტეტმა „თავისუფალმა ევროპამ“ გეგმა „ფოქუსის“ მეორე ეტაპის რეალიზაცია დაიწყო. **პროპაგანდისტული მანქანა სტალინიზმისა და პიროვნების კულტის კრი-**

ტიკაზე გადაერთო. 1956 წლის პირველ ნახევარში უნგრეთში 293 საპარტიო ბუკალიდან მილიონობით ფურცლიანი ჩამოყარეს, რომლებშიც ხელისუფლების დასანგრევად გამოიყენეს.

1956 წლის 18 ივლისს მატინამ რაკოში მისმა თანამოსაგერემ, ერნე გერიემ შეცვალა. ექსპერტთა აზრით, რაკოში რომ შეეცვალა იანოშ კადარს ან იმრე ნადს, უნგრეთში ამბოხების თავიდან აცილება შესაძლებელი იქნებოდა, მაგრამ ეს ხელს არ აძლევდათ ამერიკელებს.

საინფორმაციო ომში ჩაერთო ინტელიგენციაც, გაძლიერდა ანტისაბჭოთა აგიტაცია. რადიოსადგურები ავრცილებდნენ ცრუ ინფორმაციას — თითქოს სსრკ ძარცვავს უნგრეთს, ამ ქვეყნიდან გატანილ პროდუქტებზე დაბალი ფასების დაწესებით. სინამდვილეში კი პირიქით იყო — სსრკ გაცილებით ძვირად ყიდულობდა უნგრულ პროდუქციას, ვიდრე დასავლეთი.

ბანდების მოშორება სახელმწიფო გადატრიალების მოსაწყობად

აშშ-სა და გერმანიაში ამერიკელებმა ჩამოაყალიბეს უნგრულ ემიგრანტთა ორგანიზაციები, რომლებიც მიზანდასახვადნენ კაპიტალიზმის რესტავრაციას უნგრეთში.

ამ დაჯგუფებებში ძირითადად გაერთიანებული იყვნენ სოციალისტური ქვეყნების ემიგრანტები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის დროს ფაშისტებთან თანამშრომლობდნენ. აშშ და სხვა ქვეყნის სპეცსამსახურები უნგრეთში

დივერსანტებისა და ჯაშუშების გადასასროლად ავსტრია-უნგრეთის ღია საზღვრებს იყენებდნენ.

ოპერაცია „ფოქუსი“ (1956 წლის 23 ოქტომბერი - 31 დეკემბერი)

უნგრეთში მასობრივი არეულობების კატალიზატორი გახდა მოვლენები პოლონეთში, სადაც 1956 წლის 19 ოქტომბერს მმართველი მუშათა პარტიის ლიდერად, კრემლისთვის მიუღებელი და საპრობლიმდანი ახალი გათავისუფლებული ვლადისლავ გომულკა აირჩიეს.

საბჭოეთის ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, არ ჩარეულიყო პოლონეთის საქმეებში, მიუხედავად იმისა, რომ ამ ქვეყანაში საბჭოთა ჯარი იმყოფებოდა.

უნგრული ინტელიგენცია მივიდა დასკვნაზე, რომ ბუდაპეშტშიც შეიძლება აშშ-ის მიერ ჩარევის განხორციელება.

23 ოქტომბერს ბუდაპეშტის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტებმა გამართეს ანტისახელისუფლებო და ანტისაბჭოთა მანიფესტაცია. მათი მოთხოვნები უხსტად იმეორებდა რადიოსადგურ „თავისუფალი ევროპის“ მიერ ტირაჟირებულ მონოდებებს. სტუდენტებმა წამოაყენეს შემდეგი მოთხოვნა: **„საბჭოელთა, ნათიარეთ შინ!“**

ამერიკელი პროვოკატორების ძალისხმევით საპროტესტო აქცია არეულობებში გადაიზარდა. ბრბომ იარაღი მიმართა თავიანთი კომუნისტური თანამემამულეებისა და უნგრეთში დისლოცირებული საბჭოთა არმიის ნაწილების წინააღმდეგ. ამას უმარავე ადამიანის სიცოცხლე შეენიშნა.

უნგრული ნაციონალისტები მოწინააღმდეგეობას იჩენდნენ, ფეხზე თოქს ახადებდნენ და ქაიბაზე კვირდნენ. ნაციონალისტებს განსაკუთრებულ სიახლოვეს ახადებდნენ უნგრულ პროდუქციას, ვიდრე დასავლეთი.

სტალინის გარდაცვალების შემდეგ აშშ-მა სოციალისტურ ბანაკში ყველაზე სუსტ რგოლად უნგრეთი მიიჩნია და 1954 წელს მკვეთრად გააქტიურა ძირგამომხრელი საქმიანობა. ამერიკულმა დიპლომატიურმა მისიამ აშშ-ის ხელისუფლებას „ლასლო რაკის საქმის“ (რეჟიმის მსხვერპლი — დაპატიმრეს შეთხზული ბრალდებით, თუმცა შემდეგ გაამართლეს და გაათავისუფლეს) გამოყენება შესთავაზა „სტალინისტი“ რაკოშის დასამხობად. 1956 წლის 7 აპრილს კომიტეტმა „თავისუფალმა ევროპამ“ გეგმა „ფოქუსის“ მეორე ეტაპის რეალიზაცია დაიწყო. პროპაგანდისტული მანქანა სტალინიზმისა და პიროვნების კულტის კრიტიკაზე გადაერთო. 1956 წლის პირველ ნახევარში უნგრეთში 293 საპარტიო ბუკალიდან მილიონობით ფურცლიანი ჩამოყარეს, რომლებშიც ხელისუფლების დასანგრევად გამოიყენეს. 1956 წლის 18 ივლისს მატინამ რაკოში მისმა თანამოსაგერემ, ერნე გერიემ შეცვალა. ექსპერტთა აზრით, რაკოში რომ შეეცვალა იანოშ კადარს ან იმრე ნადს, უნგრეთში ამბოხების თავიდან აცილება შესაძლებელი იქნებოდა, მაგრამ ეს ხელს არ აძლევდათ ამერიკელებს. საინფორმაციო ომში ჩაერთო ინტელიგენციაც, გაძლიერდა ანტისაბჭოთა აგიტაცია. რადიოსადგურები ავრცილებდნენ ცრუ ინფორმაციას — თითქოს სსრკ ძარცვავს უნგრეთს, ამ ქვეყნიდან გატანილ პროდუქტებზე დაბალი ფასების დაწესებით. სინამდვილეში კი პირიქით იყო — სსრკ გაცილებით ძვირად ყიდულობდა უნგრულ პროდუქციას, ვიდრე დასავლეთი. ბანდების მოშორება სახელმწიფო გადატრიალების მოსაწყობად. აშშ-სა და გერმანიაში ამერიკელებმა ჩამოაყალიბეს უნგრულ ემიგრანტთა ორგანიზაციები, რომლებიც მიზანდასახვადნენ კაპიტალიზმის რესტავრაციას უნგრეთში. ამ დაჯგუფებებში ძირითადად გაერთიანებული იყვნენ სოციალისტური ქვეყნების ემიგრანტები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის დროს ფაშისტებთან თანამშრომლობდნენ. აშშ და სხვა ქვეყნის სპეცსამსახურები უნგრეთში

მოამზადა ბიორკი განვილიაპამი (გაბრკელება ინგლის)

აშშ-ის პრეზიდენტი ყველანაირად ცდილობს რადიკალური ისლამის პირდაპირი განკითხვისთვის თავის არიდებას და ირწმუნება, რომ პარიზის ჰიპერმარკეტში მოწყობილი სასაკლავო შეთხვევითობა იყო და.

რატომ ვერ უპოვდება დასავლეთი რადიკალური ისლამიზმს?

ვინც რას უნდა ამბობდეს, ევროპაში ჯიჰადი გარკვეული გეგმის მიხედვით ხორციელდება. ასე იყო საფრანგეთში, ასევეა დანიაშიც. ერთ-ერთი ტერაქტი ვითომდა რალაც კარიკატურის გამო საერთომუსლიმანური შურისძიებაა. ადამიანებს ნახატის გამო ხოცავენ. მეორე ტერაქტი, ისევე, როგორც მსოფლიოში ხდებოდა საუკუნეების განმავლობაში, ებრაელებს უკავშირდება. როგორც ცნობილია, ებრაელი იდეალური განტყევის ვაცია ბოლო ორი ათასი წლის განმავლობაში. ვამბირები თავიანთი სისხლის ბანკს ახალი მსხვერპლით ამდიდრებენ.

მაგრამ საუბარია ევროპაზე, რომელსაც არა მხოლოდ არ ძალუძს ებრაელების დაცვა, არამედ ემინია კიდევ, ყველაფერს საკუთარი სახელი უწოდოს და თავს სილაში მალავს. კოპენჰაგენის სინაგოგაში მომხდარი ტერაქტის საპასუხოდ დანიის პრემიერ-მინისტრმა ჰელე ტორნიგ-შმიტმა განაცხადა: „ეს არ არის ისლამის ომი დასავლეთის წინააღმდეგ, ეს არ არის მუსლიმანების ომი არამუსლიმანების წინააღმდეგ. ეს არის ომი იმ იდეებს შორის, რომლებიც ინდივიდუალურ თავისუფლებაზეა ბაზირებული“.

გამოდის, რომ დან ოზენი, რომელიც კოპენჰაგენში დაიღუპა, და ადამიანები, რომლებიც პარიზის სუპერმარკეტში დახოცეს, ინდივიდუალური თავისუფლებისათვის იბრძოდნენ. ნამდვილი ნაბოღვა-როა. მაგრამ რა პრეტენზიები შეიძლება წაუყენოთ განვითარებული დანიის პრემიერს,

თუ სულ რამდენიმე დღის წინათ აშშ-ის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ გამოაცხადა, რომ იმავე სუპერმარკეტში მომხდარი მკვლელობები შეთხვევითობა იყო.

„ადამიანები განურჩევლად ესვრიან სხვა ადამიანებს პარიზის მალაზიაში“, — აღნიშნა ობამამ. მეორე დღეს თეთრი სახლის პრესმდივანმა ჯომ ერნსტმა დააზუსტა ობამას ნათქვამი: „მსხვერპლი წინასწარ შეგნებულად არ იყვნენ შერჩეულნი... ისინი ტრაგიკული ინციდენტის შედეგად დაიღუპნენ. მალაზიაში მხოლოდ ებრაელები არ იყვნენ“.

თუ ამ საკითხს უფრო დეტალურად განვიხილავთ, ვნახავთ, რომ აშშ-ის პრეზიდენტი ყველანაირად ცდილობს რადიკალური ისლამის პირდაპირი განკითხვისთვის თავის არიდებას და ირწმუნება, რომ პარიზის ჰიპერმარკეტში მოწყობილი სასაკლავო შეთხვევითობა იყო.

«ისლამური სახელმწიფოს» გოპნიკები ღიად ახსადავენ: «ჩვენ გზოსავთ თქვენ, ებრაელებსა და ქრისტიანებს, რადგან ეკატორსები ხართ». დასავლური სამყარო კი კვლავაც განაგრძობს მტკიცებას, რომ არ ესმის მიმდინარე მოვლენების არსი.

ცოტა ხნის წინათ „ისლამურმა სახელმწიფომ“ გამოაქვეყნა მორიგი ვიდეორანაწერი, რომელზეც ასახულია ეგვიპტელი ქრისტიანების სიკვდილით დასჯა — 21 ადამიანს

თავი მოჰკვეთეს. „თქვენ იბრძვიან ჩვენ წინააღმდეგ, ამიტომ ჩვენ თქვენ წინააღმდეგ ვიბრძობთ“, — ახსნა სიტყვით ქრისტიანების სიკვდილით დასჯა — 21 ადამიანს

მასათვის ისლამისტმა ჯალათმა. „ჩვენ ვიომებთ თქვენთან მანამ, ვიდრე არ გავანადგურებთ ერეტიკოსებს. ყველაგან შარიათის კანონები იქნება. ჩვენ მოვიცავთ მსოფლი-

ოს“, — დასძინა მან და განაესეც შემთხვევითობა?

„ისლამური სახელმწიფოს“ ბოვიკები ღიად აცხადებენ: „ჩვენ გზოსავთ თქვენ, ებრაელებსა და ქრისტიანებს, რადგან ერეტიკოსები ხართ“. დასავლური სამყარო კი კვლავაც განაგრძობს მტკიცებას, რომ არ ესმის მიმდინარე მოვლენების არსი.

ობამას გამონათქვამებში იმალება პატარა ედვარდ საიდი, პალესტინელი ინტელექტუალი ან, სულ მცირე, მისი იდეოლოგია, რაც ჰუმანიტარული სფეროს დაავადებაა.

საიდის იდეოლოგიის თანახმად, მსოფლიო დასავლური კოლონიური პოლიტიკის მსხვერპლია, მსხვერპლი კი ყოველთვის მართალია, მაშინაც კი, როდესაც კლავს. ამის გამო, რომ „ისლამური სახელმწიფოსა“ და მსოფლიო ჯიჰადთან ომი ვერ შემოიფარგლება უდაბნოში რომელიღაც ცალკეულ ჯიჰადზე საპერო დარტყმებით. აუცილებელია პროგრამის კარდინალური ცვლა. არ შეიძლება კვლავაც გარძელებული რეალობისგან დამალვა „შემთხვევითი მსხვერპლისა“ და გარკვეული იდეოლოგიის არმქონე მკვლევების შესახებ ბურუსით მოცული ფორმულირებების მიღმა. ვიდრე რადიკალური ისლამის მიმართ ამგვარი პოლიტიკური დამოკიდებულება იქნება, მუსლიმანური სამყარო ვერ შეძლებს, თავისი სისხლიანი ჯინები ბოთლებში შეერკოს.

NRG

ანგარიში «ბონიერია იარაღის» შესახებ

რა შეიძლება იყოს უფრო საშიში, ვიდრე ისეთი მანქანის შექმნის იდეა, რომელიც დამოუკიდებლად მიიღებს ადამიანის მოკვლის გადაწყვეტილებას. ეს თემა მრავალი ფანტასტიკური ფილმისა თუ ნაწარმოების სიუჟეტში დევს. ამასთან დაკავშირებული შფოთვის ანარეკლია დრონების გამოყენების წინააღმდეგ პროტესტის ზრდა, თუმცა საბრძოლო დრონებს ოპერატორები მართავენ. დიდი ალბათობით, მომავლის ომებში ფართოდ იქნება გამოყენებული ავტონომიური შეიარაღებები, რომლებიც იმგვარად იქნებიან დაპროგრამებულნი, რომ დამოუკიდებლად დაანებებან სასხლეტს. აშშ-ის უსაფრთხოების საკითხთა კვლევითი ცენტრის უკანასკნელი ანგარიში ცდილობს, რბილად მიიყვანოს საზოგადოება იქამდე, რომ პერსპექტივაში გაჩნდება მოაზროვნე შეიარაღებული მანქანები.

ანგარიში რამდენიმე საკვანძო საკითხი დგას მკვლევარობობობზე. პირველი საკითხია მანქანების ავტონომიუ-

რობა. შეიარაღების სისტემის ავტონომიურობა არის რთული და ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემა, თუ რა უნდა

დარჩეს ადამიანის კონტროლქვემ და რისი დამოუკიდებლად გადაწყვეტის უფლება უნდა მიეცეს მანქანას. ტექნიკური ტერმინი „ჩაკეტული სისტემა“ განსაზღვრავს ადამიანის ამ პროცესში ჩართულობის ხარისხს და ადამიანური რგოლი სისტემაში სწორედ ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტია. მაგალითად, რობოტი, რომელიც ახორციელებს სამიზნეების ძებნას, საჭიროებს ადამიანის ნებართვას საიმისოდ, რომ ცეცხლი გახსნას. ის მნიშვნელოვნად განსხვავდება იმ მანქანებისგან, რომლებიც ბრძოლის ველზე დამოუკიდებლად მიიღებენ ცეცხლის გახსნის გადაწყვეტილებას. ამასთან დაკავშირებით სამხედრო ექსპერტებს, რობოტების შექმნელებს და ასევე სამხედრო სფეროს კანონმდებლებს სერიოზულად მოუწევთ დაფიქრება. ანგარიში ავტორები —

პოლ შარი და მაიკლ ჰოროვიცი ჩაკეტულ სისტემებს იკვლევენ. სამიზნის დამოუკიდებლად ამორჩევის უნარის მქონე რაკეტა, რომელსაც ნებართვა სჭირდება ამ სამიზნის განადგურებისათვის, ითვლება სისტემად, რომელშიც ადამიანი მონაწილეობს, ხოლო მანქანა, რომელიც დამოუკიდებლად აირჩევს სამიზნეს და დამოუკიდებლადვე განახორციელებს მასზე შეტევას, არის სისტემა, რომელშიც ადამიანი არ მონაწილეობს. შესაძლებელია ოქროს შუალედის გამოჩენაც, მაგრამ ის არ იმუშავებს იმგვარი ავტომატური სისტემებისათვის, როგორცაა რაკეტისა ან ადამიანის დახმარების გარეშე მნიშვნელოვნად მცირეა ადამიანის რეაქციის დროსთან შედარებით. შარი და ჰოროვიცი ამგვარ იარაღს განიხილავენ, როგორც ადამიანის მონაწი-

ლეობით მოქმედ ჩაკეტულ სისტემას. ამ შემთხვევაში იარაღი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ადამიანის ნებართვის გარეშე, მაგრამ ადამიანს შეუძლია, შეაჩეროს შემდგომი სროლა.

ყველაფერი დამოკიდებულია სისტემების ავტონომიურობის ხარისხზე. ავტომატურობის ხარისხის მიხედვით, იარაღის კლასიფიცირება სამხედრო სტრატეგიებს, კანონმდებლებსა და ადამიანთა უფლებების დაცვის ორგანიზაციებს აძლევს საფუძველს, სისტემები, რომლებშიც ადამიანის მონაწილეობა არ იგულისხმება, ყველაზე საშიშ

რალად მიიჩნეონ. მომავლის ომებში საბრძოლო რობოტების როლის ზრდის კვალობაზე მნიშვნელოვანია ერთიანი ტერმინოლოგიის გამოყენებაც მათი ფუნქციების სრულად გაგებისათვის. ანგარიში „შეიარაღების სისტემების ავტონომიურობის საფუძველზე“ პასუხს არ იძლევა ყველა კითხვაზე, თუ რა დამოკიდებულება აქვთ საზოგადოებასა და სამხედროებს ავტონომიური რობოტების მიმართ, მაგრამ საინტერესო ტერმინოლოგიურ მასალას აძლევს მათ სამომავლო დებატებისათვის.

MixedNews

აშშ-ის პრეზიდენტ ბარაკ ობამასათვის გადაცემული მშვიდობის ნობელის შიმთხვევაში სიტუაცია კიდევ უფრო კუროფულია. ობამამ პრემია დაპირებებისა და ლამაზი თვალუბრების მიღწევით, მშვიდობის მფლობელი კი დიდად არ გამოჩნდა. ყველა ომი და ოპერაცია, რომელთაც აშშ მსოფლიოში აწარმოებდა, კვლავაც ბრძოლაშია.

ნობელის პრემიაზე მერკელის ნომინირება მისი კარიერის დასასრულის სიგელოდ იქნა

ცნობა იმის თაობაზე, რომ გერმანული ბუნდესტაგის დეპუტატებმა უკრაინის მოვლენებში მშვიდობისმყოფელური ძალისხმევის გამო მშვიდობის ნობელის კანდიდატად გერმანიის კანცლერ ანგელა მერკელის დასახელების წინადადება წამოაყენეს, იმაზე მიაჩნდება, რომ პოტენციური კანდიდატის კარიერას, შესაძლოა, სამწუხარო ბედი ელოდეს.

მშვიდობის პრემიის მერკელისთვის გადაცემის პირობებზე საუბრისას უკრაინის იქნებოდა მისი წინამორბედების სახელად ბედის გახსენება. სამეცნიერო მიღწევებისათვის ჯილდოსაგან განსხვავებით, მშვიდობიანი დარეგულირების საქმეებში მიღწეული შედეგებისათვის გაცემული ჯილდო დიდწილად უკიდურესად პოლიტიზებული ინსტრუმენტია და მისი საშუალებით ევროპული პოლიტიკური ელიტები გამოხატავენ საკუთარ დამოკიდებულებას ამა თუ იმ პროცესისა თუ პიროვნების, სახელმწიფოსა თუ მის მიერ განხორციელებული პოლიტიკის მიმართ. ეს „საკარიერთაა“, რომლითაც ავიღოლოებენ არა მიღწევების, არამედ „ექსპერტული საზოგადოების“ პატივისცემის გამო.

მიღწევები კი არა მხოლოდ რეალურად არ არის, არამედ არც სამომავლოდაა მოსალოდნელი. პრემია კი უნდა გადასცენ, ვიდრე პატივისცემა. საკმარისია, გავიხსენოთ ნობელის პრემიის გადაცემა მიხეილ გორბაჩოვისათვის და ადვილი წარმოსადგენი იქნება ამგვარი აღიარების შემდეგ დამდგარი შედეგების ხასიათი. დაანგრია რა ქვეყანა, ჩაძირა ქაოსსა და სოციალურ-პოლიტიკურ არასტაბილურობაში უზარმაზარი ტერიტორია, გაყიდა უამრავი მოკავშირე მსოფლიოში, დასამშვიდებლად მიიღო მშვიდობის პრემია და შესაძლებლობა, მსოფლიო პრესაში გაბრწყინებულიყო.

აშშ-ის პრეზიდენტ ბარაკ ობამასათვის გადაცემული მშვიდობის ნობელის შემთხვევაში სიტუაცია კიდევ უფრო კუროფულია. ობამამ პრემია დაპირებებისა და ლამაზი თვალუბრებისათვის მიიღო, მშვიდობისმყოფლობით კი დიდად არ გამოჩნდა. ყველა ომი და ოპერაცია, რომელთაც აშშ მსოფლიოში აწარმოებდა, კვლავაც გრძელდება. ავღანეთში, მიუხედავად საერთაშორისო კონტინგენტის გაყვანის რიტორიკისა, ათასობით ამერიკელი სამხედრო რჩება და ზურგს უმაგრებს ადგილობრივ შეიარაღებულ ძალებს — წინააღმდეგ შემთხვევაში, ქაბულში არსებული რეჟიმი აქამდე მრავალჯერ დაეშობოდა.

რაც შეეხება ერაყს, ისევ და ისევ ამერიკის ჯარების ფორსირებული გაყვანის შემდეგ კვლავაც გრძელდება აშშ-ისა და მისი მოკავშირეების სრულყოფილი ოპერაცია, ამჯერად „მუსლიმანური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ. საქმე ქვეყანაში სახმელეთო კონტინგენტების გაგზავნამდეც კი მივიდა.

ამერიკელების მიერ პროვოცირებულმა და ადმინისტრირებულმა ომებმა ახლო აღმოსავლეთს გადაუარა. წარუმატებლობა სდევს ლაურენტს ობამას საკუთარ ქვეყანაშიც — ჯანდაცვის რეფორმა ამუშრუჭებს, ეკონომიკაში კრიზისია, უმუშევრობა იზრდება და ისეთ ბუნებრივ განაპირობებს, როგორც მსოფლიოში იხილა ფერგიუსონის მაგალითზე. პოლიცია და ადგილობრივი შეიარაღებული ფორმირებები — შტატების ნაციონალური გვარდიები — სერიოზულად მზად არიან, პროტესტანტებთან „იმუშაონ“ არა მხოლოდ ხელკეტებით, არამედ რეალური საბრძოლო იარაღიც გამოიყენონ.

ამგვარი „წარმატებების“ ფონზე ობამას ადმინისტრაციას ახალ ავანტიურას იწყებს უკრაინაში და კიდევ ერთ დარტყმას აყენებს აშშ-ის

პრესტიჟს. ვერაფერს იტყვი, მშვენიერი მემკვიდრეობაა მშვიდობის ნობელის ლაურეტისათვის პენსიაზე ღირსეულად გასასვლელად.

რაც შეეხება მერკელის მშვიდობისმყოფელური მიღწევებს, ძალზე უცნაურია ამაზე საუბარი სიტუაციაში, როდესაც ევროპამ და გერმანიამ, როგორც ევროკავშირის ფაქტობრივმა ლიდერმა, უკრაინის პრობლემა სამხედრო-პოლიტიკურ ჩიხში შეიყვანა. ევროკავშირის არც თუ კარგი დრო უდგას — ეკონომიკა სტაგნაციაშია, ხელისუფლებებში მოდიან ცალსახად ანტიბრიუსელური ძალები და, თუ უკრაინაში ომი არ დასრულდება, ის აუცილებლად გავრცელდება მეზობელ ევროპულ ქვეყნებზე.

ამგვარი ყოფის გამო საბარკნეთი უკვე ფიქროს ევროკავშირისა და მსოფლიოს მსოფლიოში, დიდი პრინციპებით, დიდი ხანია, კმეფას იხსნას და ფიქროს, რაში სჭირდება ევროკავშირში დარჩენა.

ანგელა მერკელს უნდა აღეგებდეს თავისი პარლამენტარების ამგვარი აქტივობა, რადგან ძველ ლაურეტებს ბედის ირონია კარგს არაფერს უქადის. შეიძლება გავიხსენოთ კიდევ ერთი შემთხვევა, როდესაც მშვიდობის ნობელი აბსოლუტურად არაფრისთვის გადასცეს. 2013 წელს პრემია მიიღო ორგანიზაციამ, რომელიც ქიმიურ იარაღს აკრძალავს. 2012 წლის ნობელი კი, თუ ვინმეს დაავინყდა, ნორვეგიელებმა საერთოდვე ევროკავშირს გადასცეს.

ფანტაზიური სახელმწიფო დაპარტამენტებიდან

ჟურნალ Foreign Policy-ის მიერ ამერიკული უმაღლესი სასწავლებლების პროფესორს შორის ჩატარებულმა გამოკვლევამ აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის — ჯონ კერის მოღვაწეობის მიმართ ნეგატიური დამოკიდებულება გამოავლინა. ის სახელმწიფო დეპარტამენტის ყველაზე უფრო მეტად აღიარეს ბოლო ნახევარი საუკუნის განმავლობაში. და ამ შემთხვევაშიც საქმე გვაქვს ამერიკული საგარეო პოლიტიკის და არა ბატონი კერის პირადი ან პროფესიონალური თვისებების შეფასებასთან.

საიდუმლო არ არის, რომ საზოგადოებრივი აზრის გამოკვლევები, ფოკუსური ჯგუფების კვლევები, სხვადასხვა რეიტინგი და რენკინგი ხშირად ლანცეტის — პოლიტიკური ბრძოლის ბასრი იარაღის სახით გამოიყენება. ამ შემთხვევაშიც ჯონ კერის დამადაბლებს სულაც არ არის მიმართული იმისაკენ, რომ ყველაზე მდიდარი გამოცდილების მქონე პოლიტიკოსს უფრო ეფექტური მუშაობისკენ უბიძგონ.

უნდა გვესმოდეს, რომ აშშ-ის საგარეო პოლიტიკა მოქმედი პრეზიდენტის მიერ განისაზღვრება, საგარეო საქმეთა მინისტრი კი არის ერთგვარი ნდობით აღჭურვილი პირი, თეთრი სახლის მეთაურის მარჯვენა ხელი. ამდენად, ამერიკულმა საზოგადოებამ თავად ბარაკ ობამა განიკითხა. Foreign Policy-ი ტრადიციულად რესპუბლიკელების მიმართაა სიმპათიით განწყობილი და ზემოხსენებული რეიტინგიც იმისათვის გამოაქ-

ვეყნა, რომ კიდევ უფრო შეარყიოს ქვეყნის შიგნით 44-ე პრეზიდენტის ისედაც მორყეული პოზიციები. არჩევნებამდე ხომორ ნელინაზე ნაკლები რჩება.

ეს ყველაფერი სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ 70-იან წლებში „ცივილიზაციების შეჯახების“ კონცეფციის მამამ — სემუელ ჰანტინგტონის მიერ დაარსებული ავტორიტარული ჟურნალი არაობიექტური მონაცემებით ოპერირებდა. ნახევარი საუკუნის წინათ იელის უნივერსიტეტის სტუდენტი ჯონ ფორბს კერი ამერიკული პოლიტიკის ნალებში იყო. 1960 წელს მან მონაწილეობა მიიღო ჯონ კენედის წინასაარჩევნო კამპანიაში. ახლა ჯონ კერი უკვე სახელმწიფო მდივანია და ახლო აღმოსავლურ ფრონტზე მისი მუშაობის შუალედური შედეგები უკვე სახეზეა. თუ ამერიკელი პროფესორები ამ ნამუშევარს არაეფექტურს უწოდებენ, სხვამ შეიძლება უპასუხისმგებლო და ფატა-

ლურიც კი დააჩქვას. არაბული სამყაროსა და ისრაელის კონფლიქტის დარეგულირებისკენ მიმართული კერის დიპლომატია დასრულდა არა პოზიციების დაახლოებით, არამედ ღაზას სექტორში ოპერაცია „ურღვევი კედლით“. პალესტინელები მსხვერპლის წარმოდგენელ რაოდენობაზე საუბრობენ — ორი ათასამდე მოკლული და ათი ათასამდე დაჭრილი-დასახინრებული მხოლოდ მათ მხარეს. ამასთან, სწორედ ისრაელელები აფრთხილებდნენ აშშ-ის სახელმწიფო მდივანს არაერთხელ, რომ რეგულირების მისული მოდელი სიცოცხლისუნაროა და მხოლოდ კონფლიქტის ესკალაციას განაპირობებდა. საომარი ოპერაციის დაწყებამდე ცოტა ხნით ადრე ისრაელის თავდაცვის მინისტრის მოადგილემ დანი დანონმა ჯონ კერის „ამბიციური ფანტაზიური“ უწოდა, ფანტაზიური, რომელიც ცხოვრობს აკვიტებულ იდეით — შეაჩეროს თანამედროვეობის ყველაზე რთული კონფლიქტი.

რა არის პრობლემა? რა სჭირს ამერიკის საგარეო პოლიტიკას, რომლის გავლენაც პლანეტის ბედზე იმდენად დიდია, რომ არ უნდა ტოვებდეს ადგილს უპასუხისმგებლო და აუხდენელი ფანტაზიებისათვის? რატომ, რომ აშშ ჯერ კინის პრობლემებს, შემდეგ ქმნის და ამ პრობ-

ლემებს მოსაგვარებლად სხვა ხალხებს უტოვებენ? როგორც თავის დროზე აღნიშნა რუსეთის პრეზიდენტმა ვლადიმერ პუტინმა, არ არსებობს არც ერთი მტკიცებულება იმისა, რომ ეგრეთ წოდებული „კონტროლირებადი ქაოსის“ კერები შექმნა მომგებიანია ამერიკული ინტერესებისთვის. მაშ, რატომ, რომ აშშ ჯერ აყალიბებს და მხარს უჭერს რადიკალურ მოძრაობებს, შემდეგ კი მათთან საომრად ისხამს იარაღს? ავღანეთი, სირია, ერაყი, ეგვიპტე, ლიბია — აი, ამერიკული ფანტაზიების მსხვერპლთა არასრული სია. რატომ აღმოჩნდა გამოცდილი ჯონ კერი იმ მასხარის როლში, რომლის ქმედებები აპრი-

ორი განაპირობებს საომარ კონფლიქტებს? როგორც ჩანს, საქმე პერსონალიტეტში კი არა, ყოველგვარი შესაძლებლობებისგან დაცლილ ამერიკულ „მისიონერულ პოზაშია“. ნახევარი საუკუნის წინათ აშშ-ს ნამდვილად შეეძლო, პრეტენზია გამოეთქვა მსოფლიოში მთავარ მშვიდობისმყოფელობაზე. დღეს ის ლიდ აზორციელებს ცინიკურ პოლიტიკას, რომელიც მიმართულია საკუთარი გავლენის სფეროს გაზრდისკენ, მსოფლიო რესურსების კონტროლისა და სამხედრო-ფინანსური დიქტატისკენ. ამ ყველაფერს უკვე ვეღარ მალავს მითი ამერიკის განსაკუთრებულობის შესა-

ხებ. ასეთ პრობლემაში ვინც არ უნდა იყოს საგარეო პოლიტიკაში, პერიოდულად კონფუზი არ აცდებია.

გამოდის, რომ 2013 წელს სახელმწიფო მდივნის როტაცია, შესაძლოა, იყო დემოკრატიის მხრიდან შესაძლო კანდიდატის, პილარი კლინტონის, დაცვის მცდელობა იმ უპასუხისმგებლო საგარეო პოლიტიკისაგან, რომელიც მშვიდობის ნობელის პრემიის ლაურეატი და ომების გამჩალებელი ობამა ანორციელებს. ვიდრე კერი და-რტყმებს იღებს, პილარი კულისებს მიღმა ზის და იმიჯს ისუფთავებს მომავალი საპრეზიდენტო მარათონისთვის.

საერთაშორისო მსოფლიო

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბუშის ადმინისტრაციის დროს ერაყში შეჭრა მთელ რიგ ილუზიებს ეფუძნებოდა, მათ შორის მასობრივი განადგურების იარაღის თემასაც. ამერიკის ხელისუფლება ასევე დარწმუნებული იყო, რომ ერაყელები შექმნიდნენ ლიბერალურ, არარელიგიურ დემოკრატიას, ალიარებდნენ ისრაელს, შესთავაზებდნენ ამერიკას საკუთარ ბაზებს შიიტური ირანის წინააღმდეგ გამოსაყენებლად და საერთოდ შეუერთდებოდნენ ამერიკას სოციალურ-პროგრესული მომავლისაკენ დიად მსვლელობაში.

მოკავშირეები, როგორცაა აშშ-მა ურთიერთობა უნდა განუვიტოს

ურთიერთობების განწყევლა ძნელია. საუკეთესო დრო შეიძლება წარსულში დარჩეს, ერთ დროს სიცოცხლით სავსე კავშირი კი განყიდეს. ადამიანებს, უბრალოდ, არ შეუძლიათ, აღიარონ, რომ დადგა დრო, თქვან „მშვიდობით“. ანალოგიური პრობლემები აქვთ ქვეყნებსაც, განსაკუთრებით აშშ-ს. ვაშინგტონმა ათწლეულები დაკარგა მოკავშირეების შეგროვებაში. მიუხედავად ცვალებადი გარემოებებისა, აშშ პრაქტიკულად არასდროს იყინებდა მოკავშირეებს. ცხადია, რაც უფრო ნაკლებად ქვეყნებს კავშირი, მით უფრო დაკლებული მოითხოვენ ამერიკელი ჩინოვნიკები, რომ ურთიერთობები „გამყარდეს“ და „გაფართოვდეს“. ობამას ადმინისტრაციას არ აწყენდა, ფხიზელი თვალთვალს გასწავლიდა ამერიკის მოკავშირეების მზარდი გუნდისთვის. ვაშინგტონისათვის დადგა დრო, გამოსამშვიდობებელი წერილები დაგზავნოს ნახევარ დუჟინ უცხოურ დედაქალაქებში, მაგრამ ვისგან დაიწყოს? უღირსი და არაკეთილსინდისიერი მეგობრები ხომ ასე მომრავლდნენ...

ელს, შესთავაზებდნენ ამერიკას საკუთარ ბაზებს შიიტური ირანის წინააღმდეგ გამოსაყენებლად და საერთოდ შეუერთდებოდნენ ამერიკას სოციალურ-პროგრესული მომავლისაკენ დიად მსვლელობაში. სამსუხაროდ, ეს ყველაფერი იყო მხოლოდ გრძელვადიანი კომპარი, მთელი რიგი საოცარი ფანტაზიებისა, რომლებიც 4500-ზე მეტ ამერიკელსა და 200 ათასზე მეტ ერაყელს სიცოცხლის ფასად დაუჯდა. „მოსალოდნელის საპირისპირო შედეგის“ კლასიკური მაგალითია „ისლამური სახელმწიფოს“ გაჩენა. ელიტური დიქტატორის — სადამ ჰუსეინის დამხობისას ამერიკამ გაცხარებული სექტანტური ომი გააჩაღა. შიიტურმა უმრავლესობამ, ბოლოს და ბოლოს, მოიპოვა პოლიტიკური უპირატესობა, მაგრამ მისმა სისასტიკემ სუნიტები აიძულა, დახმარებისთვის „ისლამური სახელმწიფოსთვის“ მიემართათ. ახლა ვაშინგტონი კვლავაც ომშია თავისი ნომინალური მოკავშირის მხარეს, მოკავშირისა, რომელმაც დიდი განსაცდელი მოუტანა საკუთარ თავსაც და ბევრ სხვასაც.

საუღის არაბეთი

ამერიკის ხელისუფლება ცდილობს ღირებულებების დაყოფას, სამხედრო გარანტიებითა და ჩეკებით გულუხვად უზრუნველყოფს ათეულობით ქვეყანას. ვერავენ მოიტყუებს თავს იმით, რომ საუღის არაბეთთან ამერიკას ბევრი რამ აქვს საერთო, თუ არ გავითვალისწინებთ სანავთობე სფეროს კომერციასა და შემთხვევით საერთო მტრებს, მაგალითად, უსამა ბენ ლადენს.

განსვენებულ მეფე აბდალას წარმოადგენდნენ, როგორც ზომიერსა და რეფორმატორს, მაგრამ ეს სიმართლე იყო მხოლოდ მსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე არათავისუფალი საზოგადოების ფონზე. მისი მემკვიდრე მეფე სალმანი, როგორც ჩანს, აპირებს არა მხოლოდ შეაჩეროს, უკანაც კი შეაბრუნოს უკანასკნელი ორი ათწლეულის პროგრესი.

დადგა დრო, ერაყისა და ირანის მსამშვიდობებელი წერილი მიუვიდეს. ხელისუფლებებს შეუძლიათ, ძველებურად ითანამშრომლონ, სადაც ეს უპირადი იქნება. მაგრამ აღარ უნდა იყოს საპრეზიდენტო ვიზიტები, რომელთა მიზანია საუღისების ქვეყნისათვის პატივისცემის გამოხატვა. ამერიკელი სამხედროები აღარ უნდა განიხილებოდნენ, როგორც საუღელთა ოჯახებისთვის იაფი პირადი დაცვა, რომელიც მზად არის, ერაყის ბრძანებისთანავე იმოქმედოს.

სამხრეთი კორეა

თუკი ოდესმე არსებობდა ალიანსი, რომელიც უაღვილოდ აქცია გარემოებებმა, ეს არის კორეის რესპუბლიკისთვის აშშ-ის მიერ მიცემული უსაფრთხოების გარანტიები. ორივე ქვეყანა იზარებს რაღაც ღირებულებებს, უკიდურეს შემთხვევაში მას შემდეგ, რაც სეული ბოლოს და ბოლოს მიუახლოვდა დემოკრატიას ვაშინგტონის მიერ სამხრეთ-

ბალტიის ქვეყნებზე ნატოს გაფართოება კარგი გაბალითია იმისა, რომ ვაშინგტონს დააპიწყდა, თუ რას უნდა ნაკოვდებოდეს კავშირი

კორეელი დიქტატორების გრძელვადიანი მხარდაჭერის მიუხედავად, მაგრამ ფართო კულტურული, ეკონომიკური და ოჯახური კავშირები გაგრძელდება უშიშროების სფეროში ურთიერთობების გარეშე.

აშშ კორეის ომში ჩაება არა კუნძულისთვის დამახასიათებელი სტრატეგიული მნიშვნელობის გამო — კონფლიქტის წინ თვით გენერალი დუგლას მაკარტურის კი უარყოფდა ამ სტრატეგიის გეოპოლიტიკურ მნიშვნელობას. დიდწილად ვაშინგტონი რაღაც პასუხისმგებლობას გრძობდა ამ ომის გამო. რაც შეეხება უშიშროებას, ამერიკელი პოლიტიკოსები მცდარად განიხილავდნენ ჩრდილოეთ კორეის თავდასხმას სტალინის გავლენის ნაბიჯად, ევროპაზე თავდასხმის პრელუდიად.

შემდეგ ამერიკული ჯარები ნახევარკუნძულზე საჭირონი იყვნენ, ვიდრე სამხრეთში პოლიტიკურ სტაბილურობასაც არ მიაღწია და ეკონომიკურ განვითარებასაც. თუმცა 1980

წელს სამხრეთ კორეამ შორს უკან ჩამოიტოვა ჩრდილოეთ კორეა ეკონომიკის თვალსაზრისით. 1990-იანი წლებისთვის სეულმა დემოკრატია მოიპოვა, ცივი ომის ჩრდილოეთი მოკავშირეებიც ასევე ტრანსფორმირდნენ. ჩრდილოკორეული აგრესიის განსახლებლად აღარ არსებობდა ჩინური ან რუსული დახმარების რაიმე პერსპექტივა. დღეს სამხრეთ კორეა ეკონომიკაში 40-ჯერ, მოსახლეობის რიცხვებით კი ორჯერ მეტი უპირატესობით სარგებლობს, უზარმაზარი უპირატესობები აქვს ტექნოლოგიებში და დამოკიდებული მხარდაჭერის მხრივაც.

დღეს სამხრეთ კორეის დაყრდნობა ამერიკის თავდაცვის სუბსიდებზე ძალიან ჰგავს ვაშინგტონის თხოვნებს ევროპისადმი, დაეხმაროს მას მექსიკის წინააღმდეგ. სამხრეთს მშვენივრად შეუძლია, თვითონ დაიცავს თავი. ზოგიერთი ამერიკელი თვლის, რომ სეული დიდ ალიანსს ჩინეთის შესაკავებლად შეუერთდა,

მაგრამ სამხრეთ კორეა მთლად უნდა შეიშალოს, უზარმაზარი მეზობელი რომ მტრად გადაიკიდოს ვაშინგტონის მხარდაჭერით იმ უთანხმოებებში, რომლებიც კორეას ნაკლებად ეხება. თანამშრომლობის სხვა ფორმები, მაგალითად, სადაზვერვო ინფორმაციის გაცვლა, შესაძლოა, უფრო მომგებიანი იყოს, მაგრამ ყოველგვარი „ურთიერთ-თავდაცვის შეთანხმების“ გარეშე, რადგან ეს შეთანხმება მხოლოდ სათაურში გულისხმობს ურთიერთთავდაცვას.

ერაყი

ბუშის ადმინისტრაციის დროს ერაყში შეჭრა მთელ რიგ ილუზიებს ეფუძნებოდა, მათ შორის მასობრივი განადგურების იარაღის თემასაც. ამერიკის ხელისუფლება ასევე დარწმუნებული იყო, რომ ერაყელები შექმნიდნენ ლიბერალურ, არარელიგიურ დემოკრატიას, ალიარებდნენ ისრა-

TECHNICAL

Yandex-ი Google-ს უჩივის

რუსულმა საძიებო სისტემა yandex-მა რუსეთის ფედერალურ ანტიმონოპოლიურ სამსახურს მიმართა თხოვნით, შეამოწმოს კომპანია google-ის საქმიანობა. yandex-ში აცხადებენ, რომ google-ი მობილურ ოპერაციულ სისტემებში მონიწივე პოზიციას ბოროტად იყენებს. google-ი ფლობს ანდროიდის ოპერაციულ სისტემას, რომელსაც უამრავი მობილური მოწყობილობა გამოიყენებს მსოფლიოში. „საბოლოოდ, Google-ს ნებისმიერი აკ-

რძალვის დაწესება შეუძლია, მათ შორის აკრძალოს კონკურენტი კომპანიის მომსახურების გამოყენებაც კი. ვფიქრობთ, რომ მომხმარებლებს უნდა ჰქონდეთ არჩევანი, რომელი საძიებო სისტემა დაიყენონ სმარტფონებსა და პლანშეტებზე. Google-მა არ უნდა განსაზღვროს ეს არჩევანი და უფრო მეტიც, არ უნდა დაბლოკოს კონკურენტი საძიებო სისტემების საინსტალაციო აპლიკაციები“, — აცხადებს yandex-ის პირადირექტორი.

ამერიკამ ნათლად უნდა მიახვედროს კიევს, რომ უკრაინა ვერასდროს შევა ნატოში და მის ტერიტორიაზე არასდროს იღებება ამერიკული ჯარი. ვაშინგტონი არ მისცემს კიევს იარაღს.

რადიკალი შიიტების მხარეს, ამ შიიტების ნათლად კი განაგრძობს ერაყელი სუნიტების ხოცვას. უმჯობესი იქნება, თუ ურთიერთობები წმიდად საქმიანი იქნება. უნდა მიახვედროს იარაღი ან ავარჯიშოს ამერიკამ ერაყელი სამხედროები? ეს იმაზეა დამოკიდებული, აქვს თუ არა აზრი ამის კეთებას კონკრეტულ მომენტსა და კონკრეტულ სიტუაციაში. ითანამშრომლოს, როდესაც ეს სასარგებლოა, მაგრამ სხვა შემთხვევებში შეინარჩუნოს დისტანცია. აქ მდგრად მოკავშირულ ურთიერთობაზე პრეტენზიებს ადგილი არ უნდა ჰქონდეს.

ბალტიის ტრიო

ესტონეთი, ლატვია და ლიეტუვა დიდი ხნის განმავლობაში იყო შთანთქმული საბჭოთა კავშირის მიერ, ახლაც ემინით მოსკოვის ჩრდილის. სამივე ითხოვს ნატოს ჯარების, სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ამერიკის ჯარების დისლოცირებას საკუთარ ტერიტორიებზე და მუდმივ დასტურს, რომ ვაშინგტონი მზადაა, იომოს მათთვის.

ბალტიის ქვეყნებზე ნატოს გაფართოება კარგი მაგალითია იმისა, რომ ვაშინგტონს დაავიწყდა, თუ რას უნდა წარმოადგენდეს კავშირი. ქვეყნების უმეტესობა მოკავშირეებს საიმისოდ ირჩევს, რომ საკუთარი უსაფრთხოება გაამყაროს, მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ აშშ-ს ემინიდა საბჭოთა გაგლეხის ზრდის ევრაზიაში და ამიტომაც შექმნა ნატო, როგორც ფარი.

ეს პოლიტიკა მუშაობდა და, შესაძლოა, ძალზე კარგადაც, რადგან ევროპელი წევრები უპირატესობას ანიჭებდნენ ამერიკაზე აზრდაკარგულ დამოკიდებულებას მას შემდეგაც კი, რაც აღიდგინეს ძალეში და ეკონომიკაში დიდი ნახტომებიც გააკეთეს. ცივი ომის დამთავრების შემდეგ აღარ არსებობდა ალიანსის გაფართოების საბაზისი და თავად ამ ალიანსის არსებობის აზრიც. უსაფრთხოების რა საკითხებიც არ უნდა დარჩენილიყო, მათი გადაჭრა შეეძლოთ ევროპელებს ან ნატოს მემკვიდრე კონტინენტურ

ალიანსის საშუალებით, ან იმავე ნატოს საშუალებით, ოღონდ ევროპელების მეთაურობით. ბალტიის ქვეყნების ჩართვა არის ნათელი მაგალითი იმ ქვეყნების ჩართვისა, რომლებიც უსაფრთხოებაში შავ ხვრელებს წარმოადგენდნენ — სუსტი სახელმწიფოები მინიმალური სამხედრო ძალით, მაგრამ რუსეთთან პოტენციური კონფლიქტებით.

დღეისათვის მხოლოდ ესტონეთი შეესაბამება ნატოს მიერ რეკომენდებულ საერთო შიგა პროდუქტის 2%-იან მაჩვენებელს, რაც თავისთავად მიზეზულია ქვეყნისათვის, რომელიც აცხადებს, რომ შესაძლოა, მეზობელი გიგანტი დააცხრეს. ლატვია და ლიეტუვა ამის ნახევარს ხარჯავენ, მაგრამ პირობას დებენ, რომ როგორც მიაღწევენ 2%-მდე. მანამდე კი ამერიკას შეჰყურებენ, რომ განაღებოს ჯარი მათ საზღვრებზე და დაიცავს ისინი.

ალბათ, არარეალურია ბალტიის ქვეყნების ნატოდან გაყრა, მაგრამ ნატო ხომ რეალური პრობლემა ამერიკისთვის. ვაშინგტონი თვითონ უნდა გავიდეს ამ ალიანსიდან და შეიმუშაოს უფრო შეზღუდული სამხედრო თანამშრომლობის შეთანხმებები ყველაზე მძლავრი შეიარაღებული ძალიდან მქონე ევროპულ ქვეყნებთან და ევროკავშირთან. აუცილებელი არ არის ითქვას, რომ ესტონეთი, ლატვია და ლიეტუვა ამ სიაში არ უნდა აღმოჩნდნენ.

ფილიპინები

ამ ნახევარდსემუდგარ სახელმწიფოსთან ამერიკას ხანგრძლივი და მრავალტანჯული ურთიერთობის ისტორია აქვს. ამერიკას უნდა ჩაეხშო იქ ესპანეთის სანინალმდელო დამოუკიდებლობისათვის აქტიური მოძრაობები და დემოკრატიის გავრცელების ამ ადრეულ გამოვლინებას მამინ დაახლოებით 200 ათასი ფილიპინელი ემსხვერპლა.

ახლა ამ ქვეყანას ჰყავს ფლოტი, რომელიც ვერ ცურავს და ავიაცია, რომელიც ვერ ფრინავს. ფლოტის ფლაგმანი ამერიკული სექენდ ჰენდია. და, მიუხედავად ამისა, ფილიპინელები ეკამათებიან ჩინეთს და სურთ, რომ მათ

ნაცვლად აშშ-მა იბრძოლოს. ამკარად დადგა დრო, როდესაც მანილამ აშშ-ის პრეზიდენტის — ბარაკ ობამას მიერ ხელმოწერილი გამოსამშვიდობებელი წერილი უნდა მიიღოს.

უკრაინა

ტექნიკურად კიევი ამერიკის მოკავშირე არ არის, მაგრამ ამას ვერაფერს შეამჩნევს იმის მიხედვით, თუ როგორ ექცევა აშშ-ის ადმინისტრაცია უკრაინას და მით უფრო იმის მიხედვით, თუ როგორ სურთ, რომ მოექცნენ უკრაინას ნეოკონსერვატორები და ჰიპერნაციონალები.

უკრაინა ამერიკისთვის ბევრს არასდროს ნიშნავდა. არც ერთი ამერიკელი სტრატეგი არც ერთხელ არ ამტკიცებდა, რომ უკრაინაზე მოსკოვის კონტროლი რაიმე სასიცოცხლო მნიშვნელობის ინტერესებს მოიცავდა.

იმის გაგება შეიძლება, თუ რატომ სურთ უკრაინელებს, რომ ამერიკამ ჯავშანსატანკო ნაწილები გაგზავნოს, მაგრამ ამერიკას ამის გასაკეთებლად მიზეზები არ აქვს. ეს ტრაგიკული, მაგრამ რთული ბრძოლაა, ეს არის სამოქალაქო ომი და ინტერვენცია ერთდროულად. ყველა ადმინისტრაცია რუსეთს ადანაშაულებს იმაში, რაც ამერიკამ გააკეთა, მათ შორისაა შეჭრა, ამბოხებულების მარდაჭერა და ხელიშეწყობის დესტაბილიზაცია. ახლა უკრაინა უსარგებლოა ამერიკული უსაფრთხოებისთვის და იმდენი მნიშვნელობა არ აქვს, რომ ბირთვულ შესახელმწიფოსთან კონფრონტაცია და ღირდეს.

თანმიმდევრულად მივყვით მოვლენებს. ტერიტორიაზე, რომელიც ფართობით კვადრატულ კილომეტრს აღემატება, ჯორჯ ბუშის სახელობის სადაზვერვო ცენტრში, განთავსებულია მრავალი საიდუმლო ობიექტი, მათ შორის ზესაიდუმლო ლაბორატორიებიც. ერთ-ერთ ამ ლაბორატორიაში დამზადდა შედარებით კომპაქტური თერმობირთვული ჭურვი, რომლის სიმძლავრეც რამდენიმე მეგატონას შეადგენდა.

ეს არაბული წარმომავლობის ორმა სპეციალურმა აგენტმა მიიღო ბრძანება, სათავეში ჩასდგომოდნენ ჯგუფს, რომელიც ჭურვს ერაყში ჩაიტანდა და მოამზადებდა ბრძოლაში გამოსაყენებლად, სავარაუდოდ, „ისლამური სახელმწიფოს“ სანინალმდელოდ. ზედმინეწით იქნა გათვლილი დე-

warandpeace.ru

თერმობირთვული აფეთქების საფრთხე სსს-ს შტაბ-ბინაში

ეს ყველაფერი ძალიან უცნაურია, მაგრამ მონაცემები იმდენად ზუსტია, რამდენადაც კი შეიძლება მათი დაზუსტება ამ ეტაპზე. სამი დღე-ღამის განმავლობაში ვირჯინიის შტატში, ლენგლში, ცსს-ს შტაბ-ბინაში კაცობრიობისთვის არნახული დრამა ვითარდებოდა.

მიმდინარე მოვლენების არსი თვით ღონისძიების მონაწილე პოლიციელებსაც კი არ ესმოდათ. რამდენადაც ცნობილი გახდა, საგანგებო ვითარებას უმაღლესი დონის აშშ-ის პრეზიდენტსაც.

თანმიმდევრულად მივყვით მოვლენებს. ტერიტორიაზე, რომელიც ფართობით კვადრატულ კილომეტრს აღემატება, ჯორჯ ბუშის სახელობის სადაზვერვო ცენტრში, განთავსებულია მრავალი საიდუმლო ობიექტი, მათ შორის ზესაიდუმლო ლაბორატორიებიც. ერთ-ერთ ამ ლაბორატორიაში დამზადდა შედარებით კომპაქტური თერმობირთვული ჭურვი, რომლის სიმძლავრეც რამდენიმე მეგატონას შეადგენდა.

ეს არაბული წარმომავლობის ორმა სპეციალურმა აგენტმა მიიღო ბრძანება, სათავეში ჩასდგომოდნენ ჯგუფს, რომელიც ჭურვს ერაყში ჩაიტანდა და მოამზადებდა ბრძოლაში გამოსაყენებლად, სავარაუდოდ, „ისლამური სახელმწიფოს“ სანინალმდელოდ. ზედმინეწით იქნა გათვლილი დე-

ზინფორმაციული ზომები, რომლებიც ამ ყველაფერზე პასუხისმგებლობას ააცილებდა აშშ-ს.

აფეთქების შედეგად „ისლამური სახელმწიფო“ უნდა განადგურებულიყო. მასთან ერთად დაზარალდებოდა ერაყის მნიშვნელოვანი ნაწილიც, ასევე აშშ-ის ნატოელი მოკავშირე თურქეთიც, ირანიც, სირიაც, იორდანიაც. შიგადაც კი ყველაფერი ისა განვითარდებოდა, როგორც ნიაში დაზარადა.

ამგვარი იდეა მხოლოდ ფსიქოპათებს შეიძლებოდა მოსელოდათ თავში. სიტუაცია საბოლოოდ გამოვიდა კონტროლიდან, როდესაც ზემოხსენებულმა ორმა აგენტმა უარი თქვა ბრძანების შესრულებაზე. გაურკვეველია, თუ რა მოხდა მათსა და მათ ხელმძღვანელობასა და კოლეგებს შორის, ზოგიერთი მათგანი გარდაიცვალა.

აგენტებმა ბარაკ ობამაზე დაწვეს საგულდაგულოდ დაცვა სანინალმდელოდ. ზედმინეწით იქნა გათვლილი დე-

მოქმედებაში მოყვანით იმუქრებოდნენ. მოწყობილობა არ არის არმის, ის განკუთვნილია ცსს-სთვის და ორივე აგენტს, რომლებზეც საუბარია, ნასწავლი აქვს მისი საბრძოლო გამოყენება.

ცსს-ს შტაბ-ბინაში შესასვლელ-გასასვლელი გადაკეტეს და პოლიციის ყვითელი ლენტის შემოავლეს. სიახლოვეს საპატრულო პოლიციის რამდენიმე მანქანა მორიგეობდა. პოლიციელები საქმის ადგილზე ჩააყენეს იმ კრიმინალური ინციდენტის შესახებ, რომლის შედეგადაც ადამიანები დახოცეს და მძევლად აიყვანეს, მოლაპარაკებების სანარმოებლად დაინიშნა ცსს-ს ფსიქოლოგი და, როგორც პოლიცია იუნყებოდა, სიტუაცია კონტროლს დაუქვემდებარეს. თერმობირთვული საფრთხის შესახებ ცნობა არ გავრცელებულა, მოსახლეობის ევაკუაცია არ გამოცხადებულა.

მუქარის სისრულეში მოყვანის შემთხვევაში, აშშ-ის აღმოსავლეთ სანაპიროს რამდენიმე ქალაქი მინასთან გასწორდებოდა, მათ შორის ფილადელფია და ვაშინგტონიც. მოსახლეობისა და ადმინისტრაციის უსაფრთხოების ზომები არ აუშუქმდებოდათ მხოლოდ იმის გამო, რომ საიდუმლოს ცსს-ს გარეთ არ გავიქონა.

perevodika.ru

შუაჩის სისრულეში მოყვანის შემთხვევაში, აშშ-ის აღმოსავლეთ სანაპიროს რამდენიმე ქალაქი მინასთან გასწორდებოდა, მათ შორის ფილადელფია და ვაშინგტონიც. მოსახლეობისა და ადმინისტრაციის უსაფრთხოების ზომები არ აუშუქმდებოდათ მხოლოდ იმის გამო, რომ საიდუმლოს ცსს-ს გარეთ არ გავიქონა.

კლინიკონი ეპროვას მოუნდავს, შეწყვიტოს „მოკავშირეობა“ ჩინეთთან

აშშ-ის ყოფილი სახელმწიფო მდივანი და პრეზიდენტობის სავარაუდო კანდიდატი დემოკრატიული პარტიიდან, ჰილარი კლინტონი, ევროპას რუსეთთან ურთიერთობაში „მოკავშირეობას“ შეწყვეტას ურჩევს. როგორც კლინტონი აცხადებს, ევროპას ზედმეტად რბილი პოზიცია უკავია რუსეთის მიმართ. ის, ასევე ამბობს, რომ, თუ ვლადიმერ პუტინს ხელი არავინ შეუშალა, ის პოსტსაბჭოთა სივრცეში თავის გავლენას გააძლიერებს. ეს განცხადება ჰილარი კლინტონმა ლონდონის მერ ბორის ჯონსონთან შეხვედრის დროს გააკეთა. როგორც ლონდონის მერი აცხადებს, კლინტონს ხმის ტემპრიც კი ეცვლება კრემლზე და მის ბატონზე საუბრის დროს.

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

უოსტა

რა მიზანს ემსახურება მინიმალური ზღვრის დანახვა (5 ჰა — ფიზიკური პირისთვის და 20 ჰა — იურიდიული პირისთვის). თუ მიზანი ის არის, რომ ნაკვეთის დანახვა არ მოხდეს, მაშინ მითითებული უნდა იყოს, რომ ნაკვეთის გაყოფა და ნაწილის შექმნა არ შეიძლება და ეს უნდა ეხებოდეს ასევე საპარტველოს მოქალაქესაც. ამასთანავე, გაუზიარებელი, როგორც მოხდება პირის მიერ ორი მომიჯნავე, მხარეთა, სამკვიტრიანი მიწის ნაკვეთის შექმნა, ანუ ეს ნაკვეთები ჯერ უნდა გაერთიანდეს და შემდგომ იქნება მისი ყიდვა შესაძლებელი?

მივიღოთ მიწათსარგებლოების ახალი რეალისტური კანონი

მიზანმიმართულ საპარტველოს პარლამენტს

თანამედროვე მსოფლიოში შეზღუდული რესურსების — კერძოდ, საკვები რესურსების შემცირების — პრობლემა სულ უფრო მწვავედება. ეს პირველ რიგში ეხება მინას და განსაკუთრებით სოფლის მეურნეობის სავარგულებს, რადგან ეს უკანასკნელი, ანთროპოგენური ზემოქმედების გამო, სულ უფრო მცირდება, და ეს ხდება პლანეტის მოსახლეობის სწრაფი ზრდის ფონზე.

მინა არის შეუცვლელი, გაუმრავლდელი და „ამონურვადი“ (შეზღუდული) რესურსი. განსაკუთრებით თანამედროვე მსოფლიოში აქტიური საკითხია მისი ფასი. მოსახლეობის ზრდასთან და სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე მოთხოვნის ზრდასთან ერთად მცირდება დაუმუშავებელი სოფლის მეურნეობის სავარგულები და აქედან გამომდინარე, იზრდება რესურსიც. დამახასიათებელი ამ მხრივ FAO-ს განცხადება, რომ იაფი საკვები მინაა შეზღუდული. სწორედ ამიტომ, მსოფლიოს თითქმის ყველა სახელმწიფო განსაკუთრებით ფრთხილად ეკიდება სასოფლო-სამეურნეო მიწის უცხოელებისთვის მიყიდვის საკითხს და ეს სფერო უმკაცრეს რეგულაციით გამოირჩევა. ამ ტიპის მიწის მოქალაქეობის არმქონე პირებზე განსაზღვრული ოდენობით გასხვავება ნასაკუთრებაში და როგორცაა მხოლოდ გარკვეული და კონკრეტული წინაპირობებით.

იმეფს იქმნის მსოფლიოში, რომელმაც ძალიან კარგად იცის, რომ უცხოელებზე მიწის განუკითხავი გასხვავება სახელმწიფო ინტერესების თვალსაზრისით მიუღებელია (ამას მეტყველებს მაღალდემოკრატიული დასავლეთის მთელი საკანონმდებლო პრაქტიკა). კანონში შესატანი ცვლილებების პროექტიდან არ ჩანს უცხოელების მიერ სასოფლო-სამეურნეო მიწის შექმნასთან დაკავშირებული ეკონომიკური ანალიზი, ანუ რა რაოდენობის მიწა შეესაფერება ინვესტიციების განხორციელებული, დამუშავებულია თუ არა მინა და ა. შ. ასევე, როგორია თანაფარდობა საქართველოს მოქალაქეების მიერ გაკეთებულ ინვესტიციებისა და უცხოელების მიერ გაკეთებულ ინვესტიციებს შორის.

ინტერპრეტაციებისა და არასამართლიანი გადაწყვეტილებების მიღებას. თანამდებობის პირების მიერ (თუნდაც ჯგუფურად) არ უნდა ხდებოდეს გადაწყვეტილების მიღება საკუთრების უფლებაზე. რა თქმა უნდა, სოფლის მეურნეობის ან ეკონომიკის სამინისტროსთან თეორიულად შესაძლებელია შეიქმნას საბჭო, როგორც პოლიტიკის ნაწილი, თუმცა მისი მანდატი უნდა იყოს მკაცრად რეგლამენტებული, რათა არ დარჩეს სივრცე მიკროძეგული გადაწყვეტილებებისთვის. დასადაგები, რა მიზანს ემსახურება მინიმალური ზღვრის დანახვა (5 ჰა — ფიზიკური პირისთვის და 20 ჰა — იურიდიული პირისთვის). თუ მიზანი ის არის, რომ ნაკვეთების დანახვა არ მოხდეს, მაშინ მითითებული უნდა იყოს, რომ ნაკვეთის გაყოფა და ნაწილის შექმნა არ შეიძლება და ეს უნდა ეხებოდეს ასევე საპარტველოს მოქალაქესაც. ამასთანავე, გაუზიარებელი, როგორც მოხდება პირის მიერ ორი მომიჯნავე, მხარეთა, სამკვიტრიანი მიწის ნაკვეთის შექმნა, ანუ ეს ნაკვეთები ჯერ უნდა გაერთიანდეს და შემდგომ იქნება მისი ყიდვა შესაძლებელი?

სწორი ხედვის, სტრატეგიისა და შესაბამისად, საკანონმდებლო ინიციატივისთვის აუცილებელია კვალიფიციური ანალიზი. ამასთანავე, შეიძლება ითქვას, რომ სახელმწიფო პოლიტიკა უდავოდ უნდა უზრუნველყოს მინის ეფექტიან გამოყენებას, თუმცა ეს მიღებული უნდა იყოს არა მესაკუთრებზე შეზღუდვების დანახვით, არამედ მინათსარგებლობის მონიტორინგის საშუალებით, რისთვისაც შესაბამისი ინსტიტუციური ცვლილებები იქნება საჭირო, რომლებიც უზრუნველყოს როგორც მინათსარგებლობის მონიტორინგის დასაფუძვლებს, ასევე მინათსარგებლობის მონიტორინგის სისტემის ფუნქციონირებას.

ასევე, მნიშვნელოვანია, რომ უმეტეს ქვეყნებში შეზღუდვები არსებობს იურიდიული პირების მიერ სასოფლო-სამეურნეო მიწის შესყიდვაზე. აქ გვხვდება გარკვეული რეგულირება, წინაპირობები, რომლებიც ართულებს ან გარკვეულ მოთხოვნებს აწესებს. ზოგჯერ არსებობს სახელმწიფო ორგანოების მიერ სპეციალური, დამატებითი ნებართვის მიღების შემთავრებელი პროცედურა, ხოლო ზოგ შემთხვევაში — ქონების შესყიდვაზე პირდაპირი აკრძალვა.

საზოგადოებრივი, მინით სპეკულაციის საფრთხე უფრო მეტად არსებობს იურიდიული პირების მხრიდან და, შესაბამისად, სხვადასხვა ქვეყანაში მოქმედი შეზღუდვები უცხოელებისთვის საკუთრების უფლების შეზღუდვაზე ძირითადად მიმართულია იურიდიული პირების მიმართ, რაც ასევე არ ჩანს კანონში ცვლილებების პროექტში; მნიშვნელოვანია, კანონში ცვლილებების პროექტი აყალიბდეს/არეგულირებდეს მსხვილმასშტაბიანი მიწის მფლობელებისა და ადგილობრივი მოსახლეობის ურთიერთობებს. მისასაღებელი იქნება, თუ მსხვილმასშტაბიანი მიწის მესაკუთრეს, გარდა ზოგადი ვალდებულებებისა სახელმწიფოს მიმართ (მინის გადასახადი და სხვ.), ექნება ვალდებულებები ადგილობრივი მოსახლეობის მიმართ (ინფრასტრუქტურის, განათლების, სოციალური და სხვა ღონისძიებების დაფინანსება). ეს საშუალებას მისცემს ადგილობრივ მოსახლეობას, მიიღოს არაპირდაპირი სარგებელი და, ასევე, ეს ხელს შეუწყობს მათ კეთილგანწყობილ ურთიერთობებს, რაც ორივე მხარისთვის სასარგებლო იქნება.

სამართალი ვერ იქნება გულგრილი საკუთრების სოციალური დატვირთვისადმი, რადგან სწორედ აქ მუდმივდება საკუთრების მიერ შესასრულებელი ამოცანა, მისი ადგილი, როლი და მნიშვნელობა. ამიტომ სოციალური და სამართლებრივი სახელმწიფო ერთიანად მოითხოვს, როგორც კერძო საკუთრების თავისუფლებას, ისე მისი შეზღუდვის აუცილებლობას საჯარო მიზნებისთვის. საპარტველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლიც ითვალისწინებს საჯარო მიზნებისთვის საკუთრებაში ჩართვის შესაძლებლობას, კერძოდ კი, საკუთრების უფლების შეზღუდვას და საკუთრების ჩამორთმევას.

არ არის საკმარისი, „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საკუთრების შესახებ“ საქართველოს კანონში შევიდეს, თანამედროვეობასთან მორგებულად ჩამოყალიბებული გრძელი რიგი ცვლილებებისა. აუცილებელია, რომ კანონში უკვე არსებული სწორი განსაზღვრებები და ახალი, რომლებსაც დრო მოითხოვს, ანალოგიურ იქნეს ახალ სისტემად, რომელიც აგებული იქნება ამოცანათა დღევანდელ რუკაში არსებულ პროპორციათა გათვალისწინებით, მათი სიმწვავისა და მნიშვნელობის მიხედვით. ამ ამოცანის გადაჭრას სჭირდება მინათსარგებლობის ახალი რეალისტური კანონი (კოდექსი), რომელიც თანამედროვეობასთან მორგებულად ასახული იქნება რეგულაციები, რომლებიც ეხება უცხოელების მიწის შესყიდვას, მისი მფლობელების მიერ მიწის შექმნასთან დაკავშირებული ეკონომიკური ანალიზი, ანუ რა რაოდენობის მიწა შეესაფერება ინვესტიციების განხორციელებული, დამუშავებულია თუ არა მინა და ა. შ. ასევე, როგორია თანაფარდობა საქართველოს მოქალაქეების მიერ გაკეთებულ ინვესტიციებისა და უცხოელების მიერ გაკეთებულ ინვესტიციებს შორის.

კანონპროექტის განმარტებით ნაწილში არ ჩანს გარკვეულობა იმის თაობაზე, თუ რატომ არის საჭირო, რომ მცირემინიანი საპარტველო თავის მიწის უცხოელებზე ყიდვას. ნათელია, რომ ამისთვის კანონმდებლის ცნობიერებაში ან ქვეცნობიერში ერთადერთი მოტივი არსებობს: „ამას მოითხოვს დემოკრატიული ზრდილობა“. უკიდურესად არადემოკრატი კანონმდებელი ამით იმპეიდებს „სინდისს“ და მომგებიან

კანონმდებლობა ნათლად უნდა აყალიბდეს თამამის ნესებს, რომლებიც გამოირიცხავს/შეზღუდავს არასწორი

გაუგებარია, რატომ არის საჭირო უცხოელისთვის ნასყიდობის დაფინანსება). ეს საშუალებას მისცემს ადგილობრივ მოსახლეობას, მიიღოს არაპირდაპირი სარგებელი და, ასევე, ეს ხელს შეუწყობს მათ კეთილგანწყობილ ურთიერთობებს, რაც ორივე მხარისთვის სასარგებლო იქნება.

სამართალი ვერ იქნება გულგრილი საკუთრების სოციალური დატვირთვისადმი, რადგან სწორედ აქ მუდმივდება საკუთრების მიერ შესასრულებელი ამოცანა, მისი ადგილი, როლი და მნიშვნელობა. ამიტომ სოციალური და სამართლებრივი სახელმწიფო ერთიანად მოითხოვს, როგორც კერძო საკუთრების თავისუფლებას, ისე მისი შეზღუდვის აუცილებლობას საჯარო მიზნებისთვის. საპარტველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლიც ითვალისწინებს საჯარო მიზნებისთვის საკუთრებაში ჩართვის შესაძლებლობას, კერძოდ კი, საკუთრების უფლების შეზღუდვას და საკუთრების ჩამორთმევას.

სახელმწიფოს პოლიტიკური ინტერესები და მათი ბალანსი. ჯერჯერობით გვაქვს საშუალება, მივიღოთ მინათსარგებლობის ახალი რეალისტური კანონი (კოდექსი), რომელიც თანამედროვეობასთან მორგებულად ასახული იქნება რეგულაციები, რომლებიც ეხება უცხოელების მიწის შესყიდვას, მისი მფლობელების მიერ მიწის შექმნასთან დაკავშირებული ეკონომიკური ანალიზი, ანუ რა რაოდენობის მიწა შეესაფერება ინვესტიციების განხორციელებული, დამუშავებულია თუ არა მინა და ა. შ. ასევე, როგორია თანაფარდობა საქართველოს მოქალაქეების მიერ გაკეთებულ ინვესტიციებისა და უცხოელების მიერ გაკეთებულ ინვესტიციებს შორის.

- სახელმწიფოს პოლიტიკური ინტერესები და მათი ბალანსი.
- ჯერჯერობით გვაქვს საშუალება, მივიღოთ მინათსარგებლობის ახალი რეალისტური კანონი (კოდექსი), რომელიც თანამედროვეობასთან მორგებულად ასახული იქნება რეგულაციები, რომლებიც ეხება უცხოელებზე სასოფლო-სამეურნეო მიწის გასხვავებას და მხოლოდ ამის შემდეგ ავამოქმედოთ იგი.
- საქართველოს აქვს იმის ინტელექტუალური პოტენციალი, რომ პოლიტიკური ნების პრობლემაში, უმოკლეს ვადაში შექმნას მინათსარგებლობის სრულფასოვანი კანონი (კოდექსი). საქართველოს დღევანდელ ხელისუფლებას აქვს შესანიშნავი, მიაღწიოს წარმატებას აგრარულ და ქვეყნის განვითარების საქმეში, თუ:
- გაუჭიანურებლად იტყვის უარს წარმოდგენილ კანონპროექტზე; მიიღებს დროებით ნორმებს იმ უცხოელების მიმართ, რომლებსაც უკვე ჰქონდათ სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე აქტიურობები; მთავრობა აიღებს ვალდებულებას, 3-4 თვეში მიწის სრულფასოვანი კოდექსის პროექტის შექმნაზე და გააპირონებოს მინათსარგებლობის მონიტორინგის დანახვა, რომელიც უნდა ფუნქციონირებდეს მინის საინფორმაციო სისტემის შემადგენლობაში. მინის საინფორმაციო სისტემა ქვეყანაში ჯერ კიდევ ჩამოსაყალიბებულია.
- სასოფლო-სამეურნეო მიწის საბაზრო ეკონომიკურ სისტემაში (ბრუნვაში) მოქცევის არაერთი, არამედ, ორი გზა არსებობს: პირველი — მინის კერძო საკუთრება, მეორე — მინის გრძელვადიანი გასხვავებადი იჯარა.
- ჩვენს პირობებში მყოფი ქვეყნისთვის, უცხოელების მიმართ, ძირითადად, მეორე უნდა იქნეს გამოყენებული. ეს ფორმა იგნორირებულ იქნა „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის იჯარის შესახებ“ საქართველოს კანონის გაუქმებით. ამისთვის კი საჭიროა, სასოფლო მიწის იჯარის შესახებ ახალი კანონის მიღება და მასში ნათელი და გამჭვირვალე ნორმების შექმნა.
- სახელმწიფოებრიობის პრინციპით კონტექსტში მინის მაღალ რანგში აყვანა კანონმდებელს აძლევს იმის შესაძლებლობას, რომ თავისი ქვეყნის მოქალაქეების, საზოგადოების, საჯარო ინტერესის სასარგებლოდ და მინის სოციალური დანიშნულების ხასიათიდან გამომდინარე, შეუზღუდოს უცხოელს ამ სიკეთით სარგებლობის უფლება.
- მხოლოდ საქართველოს გადასაწყვეტია მისი მიწის კანონმდებლობის სტრუქტურა. ხელისუფლება კანონმდებლობას უნდა არეგულირებდეს ისე, რომ დაცულ იქნეს, როგორც საქართველოს მოსახლეობის სოციალური, ეკონომიკური და კულტურული განვითარების, ასევე,

სახელმწიფოს პოლიტიკური ინტერესები და მათი ბალანსი.

ფორსა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ზნეობრივი ნორმები და კანონები ზღუდავს თურმე ადამიანს და თავისუფალი განვითარების საშუალებას არ აძლევს. ასე ჰგონიათ იმ „თავმომხონე ძველებში“ და თვითონ სომ ბათავისუფლდნენ ზნეობრივი შეზღუდვებისგან, ახლა სხვების ბათავისუფლებას მიჰყვებიან ხელი. ნებით თუ არ ბათავისუფლდებით, ქალით გაბათავისუფლებით, — იმუქრებიან.

რას დასავლეთ ევროპას დაგართა «საქსუალურმა ჩევილუხიამ», იმას ელოდოს ყველა, ვინც მათი მომხრე და მატყუარია

მძიმე დრო უდგას ცალკეულ სახელმწიფოებს: მათ, სადაც გაგანია ომები, როგორც გარეშე მტრებთან, ისე ერთმანეთთან, და მათაც, სადაც ჯერ სრული სიმშვიდეა, ქარიშხლის წინ რომ იცის ხოლმე, ისეთი.

ის, რაც უკრაინაში, სირიაში, ერაყში, ავღანეთსა და ბევრ სხვა ქვეყანაში ხდება, ხვალ იქაც მოხდება, სადაც დღეს ბეტი თვალისთვის შესაშური კეთილდღეობა და სიმშვიდეა.

უმიზეზოდ რომ არაფერი ხდება ამ ციხეებში, ყველა იცის, მაგრამ ახლა იმდენი და ისეთი რამის მოწმენი ვხვდებით ყოველდღიურად, რომ მათი ახსნა არც ისე იოლია. აბა, როგორ უნდა ახსნა იმ ადამიანების მოქმედება, რომლებსაც მათივე მოგვარე და მეზობელი მტრად მიაჩნიათ და ოკეანის გაღმა მცხოვრებნი — ძმებად და მეგობრებად. კიდევ უფრო გამაოგნებელი არის ის, რომ გადათქვამთ ნაქვებით ტყვიას ესკერიან ღვიძლ ძმასა და მოყვარეს, რითაც ანგრევენ საკუთარი ერის სხეულსა და სახელმწიფოებრიობას. ან რა ენობება საქციელს, როცა უცხო ქვეყნიდან გამოდევნილ თანამემამულეებს მეზობელი შეიფარებს, დაასახლებს, ძმად მიიჩნევს და მოეფერება, შენ კი თანამომქმენი დასახლებულ ადგილებს საკუთრებად გამოაცხადებ და წართმევას დაუპირებ მას, ვინც სასიკვდილოდ განწირული შენი თანამომქმენი შეიფარა? ანდა როგორ შეიძლება ნორმალურ საქციელად მიიჩნიოს ადამიანმა ის, რომ ევროპული ცივილიზაციის ერთ-ერთ ფორპოსტში თავის ქალის ფორმის მიხედვით წყვეტდნენ, აქვს თუ არა სხვა ადამიანს არსებობის უფლება? და ეს — აგერ, ახლახან!

რა დაემართა კაცობრიობას, მის დიდ ნაწილს მაინც — სალი აზრი დაკარგა თუ სულაც ჭკუაზე შეცდა? არადა, ჭკუაზე გადამცდარისას არ ჰგავს მათი საქციელი. საკუთარი კეთილდღეობის თვალისწინებით მოფრთხილება სიკეთის ნიშანი როდია, სხვა რამეა ეს და ამ სხვა რამეს უზნეობა ჰქვია.

ზნეობრივი სილატაკე მძვინვარებს დედამიწაზე ისევე, როგორც ბოლშევიკური იდეოლოგიით სილარბე საამაყო ითვლებოდა, დღეს უზნეობაც საამაყოდ ითვლება „თავმომხონე ძველებში“.

ზნეობრივი ნორმები და კანონები ზღუდავს თურმე ადამიანს და თავისუფალი განვითარების საშუალებას არ აძლევს. ასე ჰგონიათ იმ „თავმომხონე ძველებში“ და თვითონ სომ ბათავისუფლდნენ ზნეობრივი შეზღუდვებისგან, ახლა სხვების ბათავისუფლებას მიჰყვებიან ხელი. ნებით თუ არ ბათავისუფლდებით, ქალით გაბათავისუფლებით, — იმუქრებიან.

ამ „თავმომხონე ძველებს“, სამწუხაროდ, ძალის გამოყენების დიდი შესაძლებლობები აქვთ — ფული და იარაღი, ფიზიკური და ფსიქიკური ზემოქმედების ხილული თუ ფარული საშუალებები.

აგერ, ჩვენი მაგალითი: საქართველოს პარლამენტმა ერთხელ მიიღო ანტი-დისკრიმინაციული კანონი, რომელიც უზნეობისკენ გადადგომის ერთი დიდი ნაბიჯია. ძალიან სასაჩივრებელია, რომ იმ თავმომხონე ძველებს, რომლებსაც ზნეობრივი ნორმები ღმერთად მიიჩნეოდათ, ახლა იმ კანონის მიღება ვინმეს სურდა, მგზავს მიიღო ერთ-ერთი მთავარი პრინციპი: მათი მოქმედება არის მათივე მოქმედება. ანტი-დისკრიმინაციული კანონი, რომელიც უზნეობისკენ გადადგომის ერთი დიდი ნაბიჯია, ძალიან სასაჩივრებელია, რომ იმ თავმომხონე ძველებს, რომლებსაც ზნეობრივი ნორმები ღმერთად მიიჩნეოდათ, ახლა იმ კანონის მიღება ვინმეს სურდა, მგზავს მიიღო ერთ-ერთი მთავარი პრინციპი: მათი მოქმედება არის მათივე მოქმედება.

ეს თუ ძალადობა არ არის, მამ, რა არის?! რა რჯით იმ ძველებს, რომლებიც ასე თავდადებით ცდილობენ ზნეობრივი სილატაკის დამკვიდრებას დედამიწაზე? — ის, რომ ზნეობრივად გალატაკებული მისების (არა — ხალხების) დამორჩილება ადვილია; უზნეო გზით, საიტად მოისურვებ, იმით გარეგნად; რასაც ვინცა მიიღო, იმას ვინცა მიიღო, მათი მათივე მოქმედებაა. ანტი-დისკრიმინაციული კანონი, რომელიც უზნეობისკენ გადადგომის ერთი დიდი ნაბიჯია, ძალიან სასაჩივრებელია, რომ იმ თავმომხონე ძველებს, რომლებსაც ზნეობრივი ნორმები ღმერთად მიიჩნეოდათ, ახლა იმ კანონის მიღება ვინმეს სურდა, მგზავს მიიღო ერთ-ერთი მთავარი პრინციპი: მათი მოქმედება არის მათივე მოქმედება.

ისტორია ვერაფერს ახსნავს ადამიანებს, თორემ დღევანდელ ლიბერლებს კარგად უნდა ესმოდათ, რომ ყველაფრის ნებადართულობას განაღებდნენ მისთვის ადამიანი, ადამიანთა ჯგუფი თუ სხვა სხეული. პირველად უფლებები, ანუ მისი სუბიექტურობა თუ ახიკაბების უზენაეს ღირებულებად გამოცხადება უზენაესი არ არის, ეს ადამიანის ადამიანობისგან ბათავისუფლებას ბოროტი მხედრობაა.

ჩილება ადვილია; უზნეო გზით, საიტად მოისურვებ, იმით გარეგნად; რასაც ვინცა მიიღო, იმას ვინცა მიიღო, მათი მათივე მოქმედებაა. ანტი-დისკრიმინაციული კანონი, რომელიც უზნეობისკენ გადადგომის ერთი დიდი ნაბიჯია, ძალიან სასაჩივრებელია, რომ იმ თავმომხონე ძველებს, რომლებსაც ზნეობრივი ნორმები ღმერთად მიიჩნეოდათ, ახლა იმ კანონის მიღება ვინმეს სურდა, მგზავს მიიღო ერთ-ერთი მთავარი პრინციპი: მათი მოქმედება არის მათივე მოქმედება.

მინი, რადგან მისი ქმედება ზნეობრივი ნორმებით არის შეზღუდული. სირცხვილის განცდა არ მისცემს საშუალებას, არ დაემორჩილოს ზნეობრივ აკრძალვებს. ძალიანადაა რომ უნდოდეს მოშარდვა, ზნეობრივი ადამიანი ან ტყუალეტს მოქმენის, ან საზოგადოების თვალისგან მოფარებულ ადგილს, მთლად ძალიან მშვენიერი თუ არ არის. არც სქესობრივ ურთიერთობას დაამყარებს სხვათა თანდასწრებით! სწორედ ამიტომ სირცხვილის განცდას შეუძლია ამ უზნეობის აპოლოგია, უზნეობისად. სირცხვილი ისეთი კომპლექსი, რომელიც ადამიანის თავისუფალი განვითარების ზღუდავს, — ჩანჩიხინება ლიბერალისტების ახალგაზრდა თმობას.

ულს და ვანხით, საიდან იწყება ადამიანი.

ადამიანობა, ანუ სოციალური ცხოვრება იწყება მას შემდეგ, რაც ადამიანს სირცხვილის განცდა გაუჩნდა და სასირცხო ადგილები ლეღვის ფოთლითა თუ სხვა საშუალებით დაიფარა. როდის გამოაქვეყნა ადამი და ევა სამოთხიდან ღმერთმა? — როდესაც სირცხვილის გაჩენა შეამჩნია მათში. ნადით ახლა და თქვენი მშობით იცხოვრებო, — უთხრა უფალმა. ვიდრე შრომა და რაიმეს ცოდნა არ სჭირდებოდა, მანამდე არც ადამიანები იყვნენ. ადამიანი ხომ სოციალური ცხოველია?! იქნებ ამის განმარტება სჭირდება ვინმეს? კანტის ცნობილი გამოთქმა — „ვარსკვლავებით მოჭედული ცა ჩემ ზევით და ზნეობრივი კოდექსი ჩემში“ — სწორედ იმაზე მიგვახსენებს, რით განსხვავდება

ადამიანი ცხოველისგან. უსირცხვილო ადამიანი ავტომატურად იღებს ხელს ზნეობაზე. მისთვის აღარც ტაბუ-დადებული სიტყვები არსებობს და აღარც აკრძალული მოქმედება. ეს ჯერ კიდევ გასული საუკუნის დასაწყისში შეამჩნიეს იმდროინდელმა დიდმა მოაზროვნეებმა — შპენგლერმა და ნიტშემ. ერთმა ეს პროცესი ევროპის მზის ჩასვენებად მიიჩნია (ო. შპენგლერი — „ევროპის დაიდაცვალება გამოაცხადა (ფ. ნიტშე — „ასე იტყოდნენ ზარათუსტრამ“). ნიტშემ რომ თქვა, ღმერთი მოკვდა, ამით იმაზე მიანიშნა, ანტი-ყველაფერი ნებადართულია და ეს საშინელი, ღმერთის კი არა, ქლირი ადამიანის, ანუ ზეპაცისააო. დიჯარა პარკმა ევროპაზე და პრაქტიკულად ეს „სიბრძნე“ და ამიტომ ჩამოშვა ზნეობრივი სილატაკის გნედათი ცივილიზებული მსოფლიოს დიდ ნაწილში.

ზნეობის დაკარგვა მარტო სულიერების დაკარგვა როდია, მას ფიზიკური კატასტროფა მოსდევს აუცილებლად. ისტორია ვერაფერს ახსნავს ადამიანებს, თორემ დღევანდელ ლიბერლებს კარგად უნდა ესმოდათ, რომ ყველაფრის ნებადართულობას განაღებდნენ მისთვის ადამიანი, ადამიანთა ჯგუფი თუ სხვა სხეული. პირველად უფლებები, ანუ მისი სუბიექტურობა თუ ახიკაბების უზენაეს ღირებულებად გამოცხადება უზენაესი არ არის, ეს ადამიანის ადამიანობისგან ბათავისუფლებას ბოროტი მხედრობაა.

დღევანდელი „თავმომხონე“ ქვეყნები და მისი ცივილიზებული მოქალაქენი ვერ აცნობიერებენ ამას. მათი ქვეყნები მდიდარი სახელმწიფოებია და იქ ცხოვრება სასიამოვნოა, რადგან ყველა მოთხოვნის დაკმაყოფილება შესაძლებელია, მაგრამ რატომ არიან მინცდამინც ეს ქვეყნები მდიდრები, ამის გამოცნობა დიდ სიმწელეს არ წარმოადგენს, ხოლო, რაც შეეხება სიამოვნებას, ნარკოტიკისა და ალკოჰოლის მიღებაც სასიამოვნოა, მაგრამ, როგორ მთავრდება ეს, არც ამის მიხედვრად ძნელი.

მთავარი

დუბაიში მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი საცხოვრებელი სახლი მაღალი სასოფრიაკაელი სახლი დაინა

დუბაიში მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი საცხოვრებელი სახლი დაინა. გავრცელებული ცნობით, 79-სართულიან შენობაში ხანძარი 50-ე სართულზე გაჩნდა. ძლიერი ქარის გამო კი ცეცხლი მალე მოედო დანარჩენ სართულებს. ჯერჯერობით უცნობია, რამ გამოიწვია ხანძარი. დაშავებულების შესახებ ინფორმაცია არ ვრცელდება. ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი საცხოვრებელი სახლი დუბაიში 4 წლის წინათ ააშენეს, მისი სიმაღლე 336 მეტრია.

საქართველოს გაზეთი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

რუბიკის
კუბიკის
სამშობლო
უნგრეთია

უნგრეთის პეზტი, გუდა და ოგუდა

გეოგრაფიული და დემოგრაფიული მონაცემები

უნგრეთი (უნგრ.—Magyarország) ცენტრალური ევროპის სახელმწიფოა, რომელსაც ზღვაზე გასასვლელი არ აქვს. ჩრდილოეთით ესაზღვრება სლოვაკეთს, ჩრდილო-აღმოსავლეთით — უკრაინას, აღმოსავლეთით — რუმინეთს, სამხრეთით — სერბეთს, ხორვატიასა და სლოვენიას, დასავლეთით — ავსტრიას.

უნგრეთი როგორც სახელმწიფო ჩამოყალიბდა 1000 წელს. შუა საუკუნეებში უნგრეთს ჰუნების სამეფოს უწოდებდნენ — ასეა მოხსენიებული გერმანულ ეპიკურ პოემაში „სილერა ნიბელუნგებზე“.

უნგრეთის ტერიტორია, რომელიც 93,03 ათას კვ.კმ-ს შეადგენს (109-ე მსოფლიოში), მდინარე დუნაის შუა წელის დაბლობს მოიცავს.

კლიმატი. ქვეყნის კლიმატი კონტინენტურია, მშრალი, ცხელი ზაფხულითა და ცივი ზამთრით. საშუალო წლიური ტემპერატურა პლუს 10 გრადუსია.

უმაღლესი წერტილია მთა კეკეში — 1015 მ. სლოვაკეთის საზღვარზე მდებარეობს ევროპაში უდიდესი კარსტული მღვიმე აგტელეკი.

ფლორა. უნგრეთის ტერიტორიის 18% ტყითაა დაფარული, ძირითადად, ეს ფოთლოვანი ტყეებია, სადაც ხარობს მუხა, ფიჭვი და ნეკერხალი.

ფაუნა. უნგრეთის ტყეებში ბინადრობს მელა, კურდღელი, ზღარბი, ირემი, გარეული ტახი; ფრინველთა შორის გვხვდება ყარყატი, გარეული იხვი, წერო, შაში, ბუ, კოდალა. მდინარეებსა და ტბებში მტკნარი წყლის თევზის ბევრი სახეობაა.

უდიდესი მდინარეებია დუნაი და ტისა, ტბა — ბალატონი, რომელიც უდიდესია ცენტრალურ ევროპაში. მის გარშემო გაშენებულია დიდი საკურორტო რაიონი.

უნგრეთის დედაქალაქია ბუდაპეშტი (2 მლნ), რომელიც 1873 წელს შეიქმნა რამდენიმე უნგრული ქალაქის გაერთიანებით, ეს ქალაქებია: პეშტი, ბუდა და ობუდა.

უდიდესი ქალაქები: დებრეცენი (210 ათასი); მიშკოლცი (170 ათასი); სეგედი (170 ათასი); პეჩი (160 ათასი); დიორი (133 ათასი).

ოფიციალური ენა: უნგრული.

მოსახლეობა. უნგრეთში 10 მლნ კაცი ცხოვრობს (87-ე მსოფლიოში). მოსახლეობის 92% უნგრელია. ცხოვრობენ, აგრეთვე, გერმანელები (1,2%), ბოშები (1,1%), ებრაელები (1%), რუმინელები (0,8%), სლოვაკები (0,4%), ხორვატელები (0,2%) და სერბები (0,2%). მეზობელ ქვეყნებში ბევრი უნგრელი ცხოვრობს, განსაკუთრებით უკრაინაში, აგრეთვე სლოვაკეთსა და რუმინეთში (ტრანსილვანია).

გეოგრაფიული ფორმა და რელიეფი

უნგრეთი საპარლამენტო რესპუბლიკაა. უმაღლესი სა-

კანონმდებლო ორგანოა სახელმწიფო საკრებულო — პარლამენტი, რომელსაც 4 წლით ირჩევენ. სახელმწიფოს უმაღლესი ნარმომადგენელია პრეზიდენტი (ირჩევს პარლამენტი 5 წლით). ამჟამად უნგრეთის პრეზიდენტია **იანოშ ადარი.** მთავრობას ხელმძღვანელობს პრემიერ-მინისტრი. ეს პოსტი ამჟამად უკავია **ვიქტორ ორბანს.**

უნგრეთი დაყოფილია 7 რეგიონად, რომლებიც, თავის მხრივ, დაყოფილია 19 მედიად (ოლქად), მედიები — 175 რაიონად. გარდა ამისა, უნგრეთის დიდი ქალაქები — ბუდაპეშტი, დებრეცენი, მიშკოლცი, სეგედი, პეჩი და დიორი — რესპუბლიკური დაქვემდებარებისაა.

რელიგია. უნგრელებმა ქრისტიანობა XI საუკუნეში მიიღეს. XVI საუკუნეში უნგრელთა დიდი ნაწილი პროტესტანტი იყო, მაგრამ XVIII საუკუნიდან, კონტრრეფორმაციის პერიოდში, დომინანტი რელიგია კათოლიციზმია. ამჟამად მორწმუნეთა 64% — კათოლიკეა, 23% — პროტესტანტი, მათ გარდა, არიან ლუთერანები, ორმოცდაათიანელები და ბაპტისტები. რელიგიურ უმცირესობას მიეკუთვნებიან მართლმადიდებლები (სერბები, რუმინელები, უკრაინელები) იუდეველები, მუსლიმები და სხვ.

ეკონომიკა

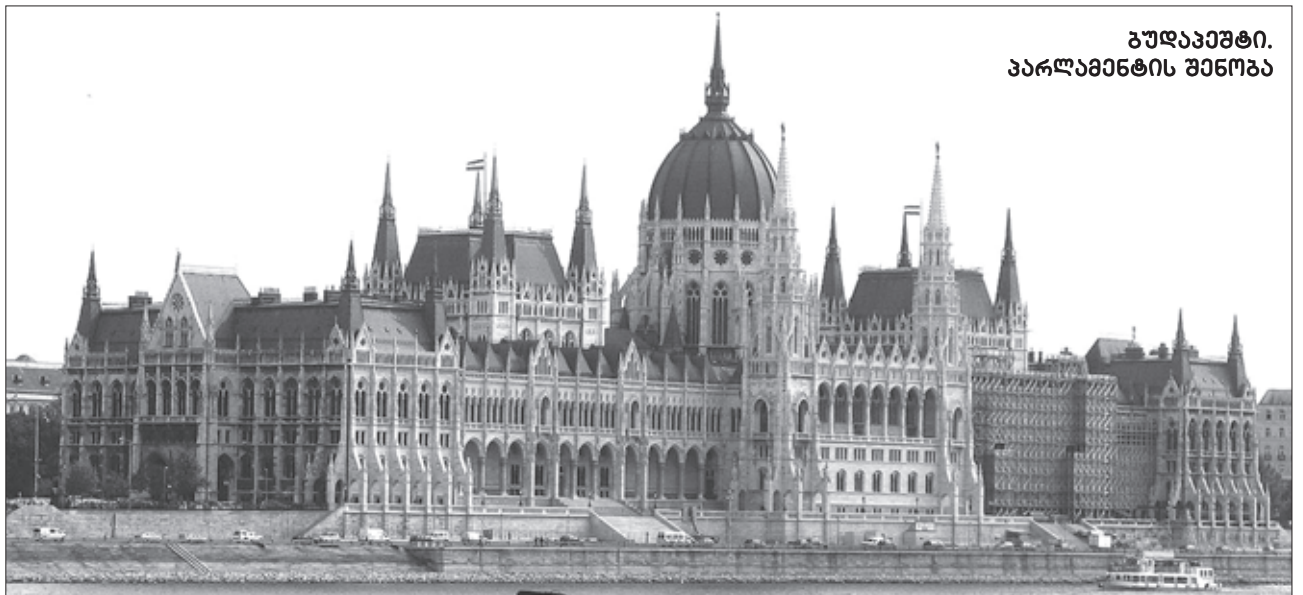
უნგრეთში ეკონომიკა სწრაფად ვითარდება, რასაც საფუძველი ჩაუყარა 1998 წელს პირდაპირმა ინვესტიციებმა, ეფექტიანმა საგადასახადო სისტემამ და ბიუროკრატის შემცირებამ.

განვითარებულია მანქანათმშენებლობა, კავშირგაბმულობისა და საზომი საშუალებების წარმოება, ჩარხმშენებლობა, აგრეთვე ნავთობისა და გაზის, ქიმიური, ფარმაცევტული, მეტალურგიული (განსაკუთრებით — ალუმინის) მსუბუქი (ტექსტილის წარმოება) და კვების მრეწველობის დარგები. თუმცა უნგრეთში უდიდესი კომპანიის დიდი ნაწილი უცხოურ კაპიტალს ეკუთვნის. მაგალითად, საავტომობილო ფირმა „აუდი“ (გერმანია), ელექტრონული — „ნოკია“ (ფინეთი), „პანრუსგაზი“ (რუ-

ბულიაზი

ტრადიციულ უნგრულ კერძს, ძირითადად, ძროხის ხორცისგან ამზადებენ, კლასიკური გულიაშისთვის ბეჭის ცხიმოვანი ნაწილია საჭირო და არა — მკერდის.

- ინგრადინტაბი:**
- *ხორცი (ძროხის ან ღორის) - 500 გრ.
  - *პომიდორი — 1 ცალი
  - *ხახვი — 1 თავი
  - *ხორბლის ფქვილი — 1 სუფრის კოვზი
  - *ნითელი ღვინო — 300 მლ
  - *ტომატის პასტა — 3 სუფრის კოვზი
  - *კარაქი — 50 გრ
  - მარილი, პილპილი, წიწაკა, დაფნის ფოთოლი, ქინძი და ოხრახუმი — გემოვნების მიხედვით.

ბუდაპეშტი. პარლამენტის შენობა

ციხესიმაგრე დიოშდორში

სული „გაზპრომი“ და გერმანული „ე.ონ.“, „მადიარ ტელეკომი“ (ეკუთვნის გერმანულ „დოიჩ ტელეკომს“), „ფილიპსი“ (პოლანდია) და სხვ.

უნგრეთის ეკონომიკაში დიდი წვლილი შეაქვს, აგრეთვე, სოფლის მეურნეობას.

ქვეყნის შიგა ეროვნული პროდუქტი 195 მილიარდი დოლარია (54-ე მსოფლიოში), მოსახლეობის ერთ სულზე — 19,8 ათასი.

ვალუტა: უნგრული ფორინტი (0,0036 დოლარი)

ინტერნეტდომენი: hu
სატელეფონო კოდი: +36
საათობრივი სარტყელი: UTC+1 (ზაფხულში — UTC+2).

1. ხორცი კარგად გარეცხეთ, გააშრეთ და კუბებად დაჭერით. ხახვი წვრილად დაჭერით.
2. ღრმა ტაფაზე დადეთ კარაქი და ხორცი 5 წთ-ის განმავლობაში ძლიერ ცეცხლზე შებრაწეთ.
3. ხორცს დაუმატეთ ხახვი აურიეთ და 5-7 წუთის განმავლობაში ნელ ცეცხლზე შეწით.
4. ხორცს მოაყარეთ მარილი, პილპილი, ფქვილი, კარგად აურიეთ და კიდევ 2-3 წთ-ის განმავლობაში წვით.
5. დაუმატეთ ტომატის პასტა და კარგად აურიეთ.
6. მომზადებულ მასას 2-3 ჭიქა წყალი ან ხორცის ბულიონი დაასხით, დაუმატეთ დაფნის ფოთოლი და ღვინო, ტაფას თავსახურავი დაახურეთ და ნელ ცეცხლზე ერთი საათის განმავლობაში მოშუმეთ.
7. კერძს, სუფრაზე მიტანის წინ, მოაყარეთ წვრილად დაჭრილი ქინძი, ოხრახუმი, წიწაკა და პომიდორი.

კულტურა

უნგრეთის არქიტექტურაში გვხვდება რომანული, გოთიკური, რენესანსის, ბაროკოს, კლასიციზმისა და მოდერნის ნიმუშები. ქვეყნის ლირსმუსეანიშნაობიდან ტურისტებში ძალიან პოპულარულია ესტერ-პაზის სასახლე ფერტედში, ტაძარი — იაკეში, კოშკი — სეგედში, პარლამენტის შენობა, ეროვნული მუზეუმი, ნაციონალური სამხატვრო გალერეა, სასახლეების კომპლექსი, სამეფო სასახლეა და ციხესიმაგრესთან ერთად — ბუდაპეშტში.

ლიტერატურა. IX საუკუნემდე უნგრეთის ლიტერატურა ისევე როგორც უნგრული კულტურის სხვა სფეროები, დასავლური, განსაკუთრებით ავსტრიული და გერმანული კულტურების გავლენას განიცდიდა.

უნგრული პოეზიიდან აღსანიშნავია **ბალინტ ბალაშის** (1554-1594) — უნგრული პოეზიის მამის — სონეტები, **შე-ბაშტიან ტინოდის** (1510-1556) პოემები. საქართველოში კი პოპულარულია **შანდორ პეტეფის** (1823-1849) პოეტური ნაწარმოებები. თანამედროვე უნგრელი მწერლებიდან აღსანიშნავია **პეტერ შანდორ** („ოჯახური რომანის დასასრული“), 2002 წლის ნობელის პრემიის ლაურეატი **იმრე კერტესი** („უბედო“), **დიორდ კონრადი** („თანამონაწილე“) **პეტერ ესტერპაზი** („ციური პარმონია“) და სხვ.

სამხარეულო

მრავალფეროვანი უნგრული კერძები ნოყიერებითა და სანელებლების სიუხვით გამოირჩევა. კერძებში დომინირებს ღორის ხორცი და ქონი („სალო“). თუმცა საქონლისა და ცხვრის კერძებიც ძალიან პოპულარულია. სპეციფიკურ გემოს კი უზრუნველყოფს ხახვი, პილპილი, აგრეთვე, მწვანე მუხუნდოსა და ბოსტნეულისგან მომზადებული გარნირები. მსოფლიოში განთქმულია უნგრული ძხვები სალიამი, კერძი გულიაში, უნგრული როსტბოფი და დებრეცენული სოსისი წინაკით.

მოამზადა
გიორგი განჯილიაქვი

კარგი პერიოდია ბიზნესსაქმიანობისთვის. პრობლემების მოგვარებისას უარი თქვით სტირეოტიპებზე და არასტანდარტული გადაწყვეტილებები ეძებეთ. წარმატებას მეტი შანსი აქვთ პირჩხივისა და მორიელის ნიშნით დაბადებულებს.

გეოგრაფია

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

რას გვიჩვენებს ვარსკვლავები 25 თებ. - 3 მარტის ასტროლოგიური პერიოდი

ვერი 21 მარტი - 20 აპრილი

შეეცადეთ, გამოძებნოთ ოქროს შუალედი სამუშაოსა და პირად ურთიერთობებს შორის. მორიდებით სიტუაციას, როდესაც თქვენი ყურადღება მიზნობრივი იქნება მხოლოდ სიყვარულის ობიექტისკენ. დაფიქრდით იმაზე, რა უფრო მნიშვნელოვანია თქვენთვის — მიაღწიოთ ცხოვრებაში წარმატებას თუ განავრცოთ ყოფნა ილუზიებში. მოკლედ, თუ გსურთ, თქვენი ცხოვრება უკეთესობისკენ შეიცვალოს, საკუთარი თავის შეცვლით დაიწყეთ. შეიცვალეთ თქვენ, შეიცვლება — თქვენი ცხოვრებაც!

თქვენს კარიერულ გეგმებს, შესაძლოა, საფრთხე დაემუქროს, რადგან, ყურადღების გაფანტვასთან ერთად, ხელს თანამშრომლებს შორის არაჯანსაღი დამოკიდებულებით გამონეული პრობლემებიც შეგიშლით. თუმცა მარტის დასაწყისში კარიერაში წინ ნაწევს ან ახალი სამსახურის დაწყების შანსი გაგიჩნდებათ და შესაბამისად, თქვენი ფინანსური მდგომარეობაც გაუმჯობესდება. ამ პერიოდში დიდია ვირუსული ინფექციებით დაავადების ალბათობა.

დადებითი დღე: 27 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 1 მარტი.

კურო 21 აპრილი - 21 მაისი

ამ პერიოდში კუროები რომანტიკულად იქნებიან განწყობილი და შეეცდებიან, ნაბიჯით მაინც მიუახლოვდნენ სანუკვარ ოცნებას. სამსახურში იდეები და წინადადებები თავზე საყვრელად გაგიჩნდებათ, მაგრამ მათ ხელმძღვანელობა უნდობლობით შეხვდება. მოგიწევთ მოთმინების გამოჩენა და თქვენი იდეების უფრო ღრმად გაანალიზება. პრობლემების მოგვარებისას უარი თქვით სტირეოტიპებზე და არასტანდარტული გადაწყვეტილებები ეძებეთ.

შესაძლოა, გაიცნოთ ადამიანები, რომლებიც თქვენს მომავალ ცხოვრებაზე დიდ გავლენას მოახდენენ. მათთან ერთად ნადით რომელიმე კულტურულ ღონისძიებაზე — თეატრში, გამოფენაზე ან კონცერტზე. ეს თქვენც მოგვართ სიამოვნებას.

ძაღვები სწორად გაანალიზებთ — მეტისმეტმა შრომამ შეიძლება, ნერვული აშლილობა გამოიწვიოს

დადებითი დღე: 27 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 25 თებერვალი

ტყუპი 22 მაისი - 21 ივნისი

ამ პერიოდში პროფესიულ საქმიანობაში შესაძლოა, პრობლემები შეგექმნათ. არ არის გამორიცხული კონფლიქტი კოლეგებთან ან ხელმძღვანელობასთან, რაც, ალბათ, სამსახურის შეცვლით დასრულდება. თქვენ ხვდებით, რომ სამუშაოს შესრულებით სულ უფრო ნაკლებ კმაყოფილებას იღებთ, მაგრამ ძირითადი პრობლემა ეს კი არა, ანაზღაურებაა.

პროფესიულ სფეროში შექმნილი პრობლემების გადაწყვეტის გზების ძიება დიდ დროს ნაგართმევთ და, თუ მხოლოდ საკუთარ თავზე იფიქრებთ და საყვარელი ადამიანის მოთხოვნებს არ გაითვალისწინებთ, არ არის გამორიცხული, მასთან ურთიერთობა გაგიმწვავდეთ. ეძებთ კომპრომისული გამოსავალი.

ამ პერიოდში დიდია სასუნთქი სისტემის დაზიანების ალბათობა ინფექციური სნეულებებით.

დადებითი დღე: 27 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 25 თებერვალი.

კირჩხიბი 22 ივნისი - 22 ივლისი

ბიზნესპარტნიორებთან ერთად დაგეგმილ პროექტებს წარმატებით განახორციელებთ, თუ თავდაუზოგავად იმუშავებთ და ახლობელი ადამიანების რჩევებს გაითვალისწინებთ.

დადგადრო, მოაგვაროთ დაძაბული ურთიერთობები, ეს პერიოდი სასიკეთოა ავტორიტეტულ ადამიანებთან ურთიერთობებისთვის, რომლებსაც შეუძლიათ, ბევრი რამ გასწავლოთ, რაღაც გიკარნახოთ.

მოინდომებთ, შთაბეჭდილება მოახდინოთ საყვარელ ადამიანზე და მას სიურპრიზი მოუწყოთ, მაგრამ ეს დიდ ფინანსურ დანახარჯებთან იქნება დაკავშირებული. შეეცადეთ, ვალი არ დაიდოთ და ავანტიურაში არ ჩაებათ. ამ პერიოდში თქვენს ჯანმრთელობას არაფერი დაემუქრება.

დადებითი დღე: 26 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 15 მარტი.

ლომი 23 ივლისი - 22 აგვისტო

ლომებისთვის ახლა ყველაზე მნიშვნელოვანია იმ პრობლემებში გარკვევა, რომლებიც ბოლო ხანს დაუგროვდათ. ამიტომ ახალ საქმეს ვერაფერობთ ნუ დაიწყებთ.

კრიტიკულ სიტუაციაში შეეცადეთ, პასუხისმგებლობა სხვას არ გადააბაროთ. ყველაფერი, რაც წინსვლაში ხელს გიშლით, თავიდან მოიშორეთ. დასახულ მიზნებს მხოლოდ ასე მიაღწევთ.

მეტი დრო დაუთმეთ საყვარელ ადამიანებს, განსაკუთრებით — შვილებს. შეიძლება გაგიჩნდეთ სადემოკრატიული სურვილი, მაგრამ ეს პერიოდი სასიკეთო არ არის მოგზაურობისთვის.

რისკიანმა მოქმედებებმა შეიძლება ტრავმები გამოიწვიოს. ყურადღება გამოიჩინეთ ავტომობილის მართვისას!

დადებითი დღე: 27 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 25 თებერვალი.

ქალწული 23 აგვ. - 23 სექტემბ.

წარმატებას გუნდური მუშაობით მიაღწევთ. ამიტომ გაითვალისწინეთ კოლეგების რჩევები, იდეები და გადაწყვეტილებები ერთობლივად მიიღეთ. თუმცა ერთდროულად რამდენიმე ამოცანის გადაჭრას ნუ შეეცდებით და ზედმეტ პასუხისმგებლობას ნუ დაიკისრებთ.

შეეცადეთ, მოთოკოთ ემოციები და ეჭვიანობის სცენები არ მოაწყოთ. ახლა არ ღირს იმის გარკვევა — უყვარხართ თუ არა სათაყვანებელ ადამიანს.

ამ პერიოდში ოჯახის უმცროს ნევრებს, შეიძლება, თქვენი დაცვა და დანხარება დასჭირდეს და სასურველია, მათ გვერდით მეტი დრო გაატაროთ. დიდია ქრონიკული დაავადებების გამწვავების ალბათობა.

დადებითი დღე: 25 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 27 თებერვალი.

სასწორი 24 სექტ. - 23 ოქტ.

ამ პერიოდში მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულება დიდხანს არ გადადოთ, რადგან შესაძლოა თქვენი რეპუტაცია შეიღახოს. მხოლოდ ანალიზის უნარით შეძლებთ იმ უსიამოვნების თავიდან აცილებას, რომელიც თქვენს კარიერას განადგურებით დაემუქრება.

მოგიწევთ რუტინული სამუშაოს შესრულება და დოკუმენტების მონტაჟი.

საყვარელ ადამიანთან ურთიერთობა გაამრავალფეროვნეთ და შეეცადეთ, მისი მოთხოვნები შეასრულოთ. წინააღმდეგ შემთხვევაში კონფლიქტს ვერ აიცილებთ. გაუფრთხილდით ჯანმრთელობას — დიდია შარდ-სასქესო ორგანოების ქრონიკული დაავადების გამწვავების ალბათობა.

დადებითი დღე: 27 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 1 მარტი.

მორიელი 24 ოქტ. - 22 ნოვ.

საუკეთესო პერიოდია შემოქმედებითი იდეების განსახორციელებლად. უფრო მეტის გაკეთებას შეძლებთ, ვიდრე დაგეგმილი გქონდათ, მაგრამ დაძაბული სამუშაო რეჟიმში თითქმის მთელ თავისუფალ დროს ნაგართმევთ.

შეეცადეთ, დრო სწორედ გაანალიზოთ სამუშაოსა და პირად ცხოვრებას შორის.

კარგი პერიოდია რომანტიკული ურთიერთობებისთვის. იმ მორიელებმა, რომლებიც დაოჯახებულნი არ არიან, შესაძლოა ცხოვრების მეგზური გაიცნონ. სანაღმდეგო სქესის წარმომადგენელთა ყურადღებას მიაპყრობთ და ხელიდან ნუ გაუშვებთ ახალი ურთიერთობის დაწყების შანსს.

ახლა აღსაყვარელი ნერვით და თქვენს ჯანმრთელობას საფრთხე არ ემუქრება, თუმცა ცოტა დასვენება არ გაწყენდით.

დადებითი დღე: 1 მარტი.
უარყოფითი დღე: 26 თებერვალი.

მშვილდოსანი 23 ნოვ. - 21 დეკ.

ამ პერიოდში ყოფითი პრობლემების წინაშე დადგებით, რაც თქვენს განწყობაზე აისახება. პირდაპირობამ შეიძლება, ცუდი სამსახური გაგინიოთ, ამიტომ ემოციებს ნუ აპყვევით და სიტუაციას სკანდალამდე ნუ მიიყვანთ იმ შემთხვევაშიც კი, თუ სიმართლე თქვენს მხარესაა.

მეტი ყურადღება დაუთმეთ საყვარელ ადამიანს — მასთან მეტი დრო გაატარეთ — ნადით სამოგზაუროდ და მონახულებით თქვენთვის საყვარელი ადგილები. რაც შეეხება ჯანმრთელობას, შეიძლება შეგექმნათ საჭმლის მომწელებელი სისტემის პრობლემები.

დადებითი დღე: 25 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 27 თებერვალი.

თხის რქა 22 დეკ. - 20 იან.

სპონტანური მოქმედებები ცუდ სამსახურს გაგიწევთ. უფრო დინჯი და თანამიმდევრული იყავით — მხოლოდ ასე მიაღწევთ დასახულ მიზნებს.

შესანიშნავი პერიოდია რომანტიკული მოგზაურობისთვის. რამდენიმე დღიანი მოგზაურობისას საყვარელ ადამიანს ახალ თვისებებს აღმოაჩინოთ, რაც ხელს შეუწყობს ურთიერთობის გაღრმავებას და ახალ ეტაპზე გადასვლას. სიფრთხილე გამოიჩინეთ დოკუმენტებზე ხელის მოწერისას და კონტრაქტის გაფორმებისას, რადგან დიდია მოტყუების ალბათობა.

ამ პერიოდში თქვენი მთავარი მტერი ვირუსული ინფექციებია.

დადებითი დღე: 26 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 1 მარტი.

მეჩხეული 21 იან. - 19 თებ.

კარგი პერიოდია ბიზნესსაქმიანობისთვის, თუმცა დაპირება, რომელიც პარტნიორებს მიეცით, აუცილებლად უნდა შეასრულოთ — მხოლოდ ასე შეძლებთ საქმიანი ადამიანის რეპუტაციის შენარჩუნებას. ამ პერიოდში მიღებული გადაწყვეტილებების შედეგები მთელი წლის მუშაობაზე აისახება.

საყვარელი ადამიანი თქვენგან სიყვარულს, მზრუნველობას და სიურპრიზებს ელოდება. მას ამ პერიოდში მიძღვნილი საჩუქარი სიცოცხლის ბოლომდე ემასხვრება, ამიტომ ყველაფერი გააკეთეთ, რომ საყვარელ ადამიანს ასიამოვნოთ.

არც ოჯახის ნევრები დაივიწყოთ — მათაც სჭირდებათ თქვენი მზრუნველობა, განსაკუთრებით — ხანდაზმულებს.

დაიცავით კვების რეჟიმი.

დადებითი დღე: 25 თებერვალი.
უარყოფითი დღე: 27 თებერვალი.

თაუზები 20 თებ. - 20 მარტი

ადრე დაწყებული საქმეები აუცილებლად უნდა დაასრულოთ, თანაც, მოკლე ხანში. გამოდით ინერტული მდგომარეობიდან, შეხვდით პარტნიორებს და დაიწყეთ ახალი პროექტები, ყველაფერი თქვენს ინიციატივებზე იქნება დამოკიდებული.

ამ პერიოდში დიდია ფინანსური შემოსავლების მომატების ალბათობა. მარტოხელა თევზებმა, შესაძლოა, გაიცნონ ადამიანი, რომელთანაც მგზნებარე რომანს გააჩაღებენ. დაოჯახებულ თევზებს კი შვილების პრობლემების მოგვარება მოუწევთ.

სიფრთხილე გამოიჩინეთ ავტომობილის მართვისას.

დადებითი დღე: 1 მარტი.
უარყოფითი დღე: 25 თებერვალი.

გეორგიული ჯეორჯიანი

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სუნამო უნდა დაიკუროთ სუფთა, მშრალ კანზე, სადაც კანი უფრო ფაქიზია. ხანდახან შეიძლება დაიკუროთ თბაზეც, თუკი მისი გამოშრობის არ გეშინიათ. ტანსაცმელზე სუნამოს დაკურობა რეკომენდებულია მათთვის, ვინც მისი რომელიმე კომპონენტის მიმართ ალერგიულია.

ყველაფერი სუნამოს შესახებ

დადგენილია, რომ სუნამო ადამიანის მე-5 გამოხატვის საუკეთესო საშუალებაა. მცენარეებისგან სურნელოვანი სითხის შექმნას საფუძველი ჩაუყარეს ძველმა რომაელებმა, ეგვიპტელებმა, ბერძნებმა, თანამედროვე ქიმიკოსებმა კი მათი სახელები დაარქვეს და ადამიანთა შინაგან სამყაროს დაუკავშირეს. ითვლება, რომ კარგად შერჩეული სუნამო ურთიერთობის ჰარმონიულობის საინდიკატორია. ჯონ გალიანოს თქმით, ქალის ყველაზე მნიშვნელოვანი სამკაული მისი სურნელია. პოეტები, მწერლები, შემოქმედები და უბრალო ადამიანები ადგილობრივად მოჰყავდა იმ სურნელს, რომელიც ასე დაუფარავად ამხელდა სუსტი სქესის საიდუმლოს.

ისტორია

სიტყვა სუნამო ლათინური ნარმოშობისაა: „პერ“ შემდეგს, იქითას ნიშნავს, „ფუმუს“ — კვამლს, მოგვიანებით ფრანგებმა ეს ორი სიტყვა გაერთიანეს და სუნამოს „პარფუმ“ უწოდეს.

პირველი სუნამო საკმეველი იყო, მისი ბოთლები აღმოაჩინეს მესოპოტამიაში ოთხი ათასი წლის წინათ. მესოპოტამიელები წავიდნენ უამრავ ფისს, ზეთსა და ხის ქერქს რელიგიური რიტუალების ჩასატარებლად. ისინი ხშირად ასველებდნენ ხის ქერქსა და ფისს წყლითა და ზეთით შეზავებულ საკმეველებს და სხეულს ინმენდნენ, მიცვალებულსაც სწორედ ამ სითხით ბანდნენ.

ეგვიპტური იეროგლიფებიდან გვაჩვენებს, რომ სამი ათასი წლის წინათ ამ საქმის შესწავლა ეგვიპტელებმაც დაიწყეს, თუმცა სუნამოს ისინი მხოლოდ და მხოლოდ ფარაონის რიტუალებისთვის იყენებდნენ. არქეოლოგებმა ეგვიპტელების სუნამო მავზოლეუმში აღმოაჩინეს.

როგორც შემდგომ გაირკვა, ისინი სუნამოს ბოთლებს ვულკანის ამოფრქვევის შემდეგ დარჩენილი ნივთიერებისგან და ჩამოყარული მეთურისგან წარმოადგენდნენ. სუნამოს ბოთლს მთელი ცხოვრების განმავლობაში კისერზე ჩამოსაშლავს ნტარებდნენ და სიკვდილის შემდეგ სწორედ ამ სუნამოში ბანდნენ.

ანტიკური ცივილიზაციებისთვის პარფიუმერია მიჩნეული იყო, როგორც ღვთის საჩუქარი. ძველ დროში ფიქრობდნენ, რომ სხეული უნდა განედიდებინათ და ღმერთს დამსგავსებოდნენ. ანტიკურ ცივილიზაციებში სუნამო, როგორც ასეთი, არ არსებობდა. ყვავილები და სურნელოვანი ნივთიერებები გამოიყენებოდა, როგორც ნედლი მასალა ღვთისადმი მიძღვნილ რიტუალებში. მათ სჯეროდათ, რომ სუნამო ავადმყოფობას კურნავდა და სხეულს უფრო სრულყოფილს ხდიდა.

ეგვიპტელები სუნამოს ოქროზე მეტად აფასებდნენ და მხოლოდ შეძლებული ფენის პრივილეგიად მიიჩნევდნენ. კლეოპატრა სუნამოს აპყურებდა იალქნებს, რათა ყველანაირად მისი ჩამობრძანე-

ბა. თანდათანობით რომაელებმა მოაჯადოვა მთელი მსოფლიო. მაგალითად, ძველ ბერძნებს სჯეროდათ, რომ ღმერთები თავად ქმნიან არომატებს და რომ ღმერთის ან ქალღმერთის დედამინაზე მოვლინება ტკბილი არომატით შეიგრძნობა. აღმოსავლეთ კულტურაში რელიგიური კუთხით დიდი მნიშვნელობა ენიჭებოდა არომატებს. არაბები, პატივისცემის ნიშნად, სტუმრებს მისვლისას ვარდის წყალს, ხოლო ნახვლისას ფიმიამს აპყურებდნენ. ინდოეთში არომატები კულტურის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენდა. შუა საუკუნეებში მცენარეები გამოიყენებოდა ემიდემების ბრძოლისთვის, მაშინ, როდესაც აღმოსავლურ სუნამოები გაანაწილდა ავბორცული სიაშვინებისთვის.

ამ პერიოდში ჯვაროსნებმა აღმოსავლეთიდან სუნამოს დასამზადებლად ჩამოიტანეს ახალი ტექნოლოგია და ნედლეული. არაბთა და ჩინელთა კვალის მიმდევარმა ალქიმიკოსებმა აღმოაჩინეს დისტილაცია და ეთილის ალკოჰოლი. მარკო პოლოს მოგზაურობებმა არსახულად გაზარდა სახელებებით ვაჭრობა.

შუა საუკუნეების ევროპაში არომატულ ნივთიერებებს რელიგიურ დატვირთვასთან ერთად, ფსევდოპოეზიური ფუნქციის მიმდევარმა ალქიმიკოსებმა და რაინდები ტანის დასახელებად (და უსიამოვნო სუნის ჩასახშობად) იყენებდნენ.

რენესანსის პერიოდში დედოფლებმა და კურტიზანებმა მოიპოვეს საიდუმლო ფორმულები, რომლებიც შექმნილი იყო პირველი იტალიელი ქიმიკოსების მიერ და აღმოაჩინეს აზიიდან და ამერიკიდან იმპორტირებული სურნელოვანი ინგრედიენტები. რენესანსის ეპოქამ კარი გაუღო ცხოვრების ახალ ხედვას. არქიტექტორები, ინჟინრები და მეცნიერები მოგზაურობდნენ ევროპაში. ხელოვნება ყვაროდა მდიდარი, ძლიერი მფარველების გავლენით. პირველმა ქიმიურმა ტრეპატებმა პროგრესულად შეცვალა ძველი, ალქიმიური რეცეპტები. ვასკო და გამამ, ქრისტოფერ კოლუმბმა, მაგელანმა და სხვა მკვლევარებმა ჩამოიტანეს ნედლეული (ქოქოსი, ვანილი, პერუ ბალზამი, თამბაქო, პილპილი, მიხაკი,

იიოსთან, რომ სუნამო თავისი სურნელი დიდხანს შეინარჩუნოს, მისი განსაკუთრებული შენახვაა საჭირო. განსაკუთრებული შენახვის ვადა, საუალოდ, 3 წელია, ხოლო განსხვავებული სუნამოების ვადა იმ 6-18 თვეზე გვირგვინდება

ილი) ინდოეთიდან და ამერიკიდან. გასაკვირი არაა, რომ გავლენიანი ქალბატონები და კურტიზანები სილამაზის პატარა საიდუმლოებით და საწინამლაკეებითავე ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ. პარფიუმერები ტრადიციულად თავიანთ შობილოურ ვსპანეთს და იტალიას და საფრანგეთში მიდიოდნენ, რათა პარიზში გაეხსნათ მალაზიები. სულ მალე, მათ სურნელოვანი ხელთათმანები შესთავაზეს ფრანგ ქალბატონებს...

საფრანგეთი თანამედროვე პარფიუმერიის ცენტრი გახდა, მაგრამ სუნამო ამ ქვეყანაში პოპულარობა მხოლოდ რენესანსის ეპოქაში (XV-XVII საუკუნეებში) მოპოვა. როგორც ცნობილია, მეფე ლუი მეოთხე-მეექვსე ოთხ წელიწადში ერთხელ ვანაგობდა. მისი მიზანდევით კი ყველა გაბინძურდა. უსიამოვნო სუნის დასაწმენად, კაცები და ქალები გააძაჩარბებულ კოსმეტიკასა და სუნამოს იყენებდნენ. იმდროინდელმა პარლამენტმა სურნელოვანი ხელთათმანების დამამზადებელი ნება დართო, პარფიუმერის სახელი ეტარებინათ. ლუი მეოთხე-მეექვსე სასახლეს კი „სურნელოვანი სახაღმალე“ უწოდეს.

ისინი ვალდებული იყვნენ, ყოველდღე სხვადასხვა სურნელს ეტარებინათ. ე. წ. ტუალეტი-და-საქარიც პირველად აქ გამოჩნდა. ეს იყო უდარდელი, ბენდიერი დრო. მარია ანტიონეტასთან (ლუი XVI-ის ცოლი) ერთად, მაშინდელ ჟურნალებსა და გაზეთებში უხვად წააწყდებოდათ ქალური ელეგანტურობის კანონებს, რომელთაც,

რალა თქმა უნდა, თავგადაკველით ასრულებდა ევას მოდგმა. პიგიენა ისევე მოდაში შემოვიდა. გემოვნება განვითარდა და მოიცვა უფრო ნაზი სურნელები, რამაც მდიდრებს უბიძგა, პარიზში პირველი სუნამოს სახლი გაეხსნათ. ბალანდის დამამზადებელ ქიმიკოსებს აღმერთებდნენ. მათ განავითარეს არომატული დისტილაციის ტექნიკა.

რომანტიკულ ერაში მცხოვრები ყვავილის მსგავსი ქალი ეძებდა სურნელს, რომელიც მის პიროვნებაზე აირეკლებოდა. 1789 წელს რევოლუციური დენთის სუნით გაიჟლინათ საფრანგეთი. სუნამოები შეიზიზღა. ყოველფენი (საფრანგულად იმპერატორ ნაპოლეონ ბონაპარტის პირველი ცოლი) დიდძალ ქონებას იხდიდა ეგვიპტურ სურნელებში და ნაპოლეონს იტაცებდა მისი სხეულთან შეხება. ინგლისელმა პიგიენის ოსტატებმა პოპულარობა გავრცულეს სურნელოვან აბაზანებს. რომანტიკულ ერაში ქალებმა დაკარგეს ინტერესი მათთვის სუნამოებისა და მათთვის უსიამოვნო კლიმატისა და ფერმკრთალი... მათ ჩვევად ექცათ სურნელოვანი მათთვის სუნამოებისა და მათთვის უსიამოვნო კლიმატისა და ფერმკრთალი... მათ ჩვევად ექცათ სურნელოვანი მათთვის სუნამოებისა და მათთვის უსიამოვნო კლიმატისა და ფერმკრთალი...

მოგვიანებით, XIX საუკუნის ბოლოს, სუნამოების ინდუსტრიის მთავარ სამიზნეს წარმოადგენდა საშუალო კლასის წარმომადგენელი ქალბატონები. მათ არ უჭონდათ იმის საშუალება, რომ ძვირადღირებული ფუფუნების საგნები ეყიდათ, თუმცა, მიუხედავად ამისა, ფუფუნების საგნებით ვაჭრობა აყვავდა და სუნამოს დამზადებ-

ბა ხელოვნების დონეზე ავიდა. ახალი და ორიგინალური სუნამოს დანამატები, როგორიცაა ჰელიოტროპინი (მცენარეთა გვარი ლაშქარასებრთა ოჯახის, ბუჩქები, ნახევრად ბუჩქები და ბალახები), ვალინილი (არომატული ნახშირწყალბადი, აქვს ვანილის სუნი), იოლინი და ალდეჰიდი (ორგანული ნივთიერება, რომლის მოლეკულასთან ნახშირწყალბადის რაოდენობა დაკავშირებულია CHO ფუნქციური ჯგუფი) ქმნიდა ქიმიური რეაქტივის სულ ახალ სინთეზს, რამაც არომატული რევოლუცია გამოიწვია. ეს იყო თანამედროვე პარფიუმერის პირველი ნაბიჯები.

XX საუკუნის 50-იანებში სუნამომ თავისი განსაკუთრებული მნიშვნელობა დაკარგა. ამ დროს გამოვიდა მამაკაცის პირველი სუნამო და პირველი ამერიკული პარფიუმერიაც დაიბადა. 50-იანებში მიხედვნივ, რომ მამაკაცისთვისაც საჭირო იყო ტუალეტის წყალი, რომლის მიზანი იყო, რუტინული ცხოვრების ნესი ელეგანტური გაეხდინა. ესტელაუდერმა პირველი სუნამო გამოუშვა. 60-იანებმა შექმნა კონტრასტი, შეიცვალა სოციალური დამოკიდებულება. ამ ვითარებამ სიგნალი მისცა ახალი არომატების გამოშვებას. 60-იანები იყო ეკონომიური ზრდის ერა. უმუშევარი ადამიანი თითქმის არ არსებობდა. ადამიანის სხეული და ზუთი გრძობა იყო დიდ დანიტერესების საგანი, რამაც სექსუალური ლიბერაცია გამოიწვია. 80-იანებში ქალებმა მოითხოვეს ინდივიდუალიზმი და იპ-

კურბდნენ lifestyle სუნამოს. მამაკაცებმა დაიწყეს სუნამოს გამოყენება გაპარსვის პროცესისგან დამოუკიდებლად. 80-იანების პერიოდში ცხოვრების მრავალი ახალი სტილი გამოჩნდა: ფემინისტური, ბუნებრივი, მხიარული და ნეორმანტიული. ჩაცმულობა მეტყველებდა ადამიანის დამოუკიდებულებაზე ცხოვრებასთან და მათ ახალ იდეებზე. როგორც მოდის სამყაროს, ისე სუნამოს ინდუსტრიის მთავარი მიზანი გახდა მისი „მესიჯი“. ამერიკაშიც და საფრანგეთშიც ახალი სუნამოს ცნება ეთავყვანებოდა ქალს, რომელიც იყო დახვეწილი და პროვოკაციული ან რომანტიული და ნაზი.

თანამედროვე ცხოვრებაში სუნამო, გარდა ზემოწამოთვლილისა, ერთგვარი მაგიაცაა. თუ ადრე ქალები ქმრების გონივრულად ადამიანის გამოყენებით ცდილობდნენ, დღეს მათ ამისთვის თანამედროვე საშუალება გააჩნიათ — ფერომონიანი სუნამო. მზრუნველი პარფიუმერების მიერ შექმნილი ამ ჯადოსნური საშუალების შესახებ უამრავი ლეგენდა და ჭორი დადის. შესაძლოა, ეს ჩვეულებრივი სუნამოა, რომლის მიმზიდველი ძალისაც, გვინდა, გვჯეროდეს. მეორე მხრივ, შესაძლოა, მათ მართლაც შეუძლიათ წარმოუდგენელი ვნების გაღვივება.

სიტყვა „ფერომონი“ ბერძნულია და აღვზნების მატარებელს ნიშნავს. ეს არის ბიოლოგიურად აქტიური ნივთიერებები, რომელსაც გამოიშვავებს ყველა ცხოველის სპეციალური ჯირკვალი. გაიხსენეთ, როგორ ირჩევთ ცხოველები წვეილებს. მათთვის სულერთია, როგორი „ვარცხნილობა“ ან „კუნთები“ აქვს რჩეულს. ფერომონების სუნი, რომელიც მოქმედებს ქვეცნობიერზე, მათთვის საუკეთესო მაჩვენებელია. ცხვირიდან სიგნალი ხვდება დიდი ნახევარსფეროს ქერქში და იწვევს სექსუალურ რეაქციას. ფერომონები მსგავსად მოქმედებს ადამიანებზეც. ამიტომ ზოგჯერ შეუძლებელია იმის განსაზღვრა, თუ რატომ აირჩია ლამაზი ადამიანი ქმრად მელოტი და ტანდაბალი მამაკაცი ან პირქითი, წარმოსადგენა მამაკაცმა არჩევნის უფრო ქალზე შეჩერდა. სავარაუდოდ, ეს ფერომონების „დამასხურება“.

ბუნებრივ ფერომონებს ანადგურებს დეკავშირებული და ასევე მათ ახშობს ტანსაცმელი. მეცნიერულად დამტკიცებულია, რომ ადამიანი თანამედროვე ტექნოლოგიების შედეგად ყოველწლიურად უფრო ნაკლებ სასქესო პორმონებს გამოიშვავებს ბუნებრივი გზით. ფერომონების პარფიუმის გამოყენება ზრდის ორგანიზმის მიერ საკუთარი ფერომონების გამოშვებას. მათ გამოყენებას ურჩევნებთ იჯახურ წვეილებს, რომელთაც ფერომონების შეგრძნება დაუჭვეთდათ. სიყვარულის არომატები შეეძლიათ გამოიყენოს სასურველი მამაკაცის ან ქალის მოსაზიდავად.

არსებობს პერიოდები, როცა ადამიანი არ გამოყოფს თავის „ვენების არომატს“, არამედ სრულიად სანინალდმდგომ სუნს — რეპენდენტს, ანუ შიშის სუნს გამოიშვავებს. ეს არის ორგანიზმის რეაქცია სტრესზე, ხანგრძლივ გონებრივ და ფიზიკურ დატვირთვაზე. ასეთ მომენტებში გარემომყოფნი ვერ გავამჩნევენ, ნაკლებად მომიზევლებით ვხედებით. ფერომონებიანი სუნამო ამ დროს აუცილებელია, რადგან ის ხელს უწყობს განწყობის

ფერომონებიანი სუნამოს შერჩევისას ისარგებლით იმავი ნაწილი, რითაც სარგებლობთ ჩვეულებრივი ყიდვისას. ორიენტირება გააკეთეთ თქვენს გამომწვევაზე. დაიმსახვით, რომ ფერომონებიანი სუნამო არ შეიცავს სპირტს, რადგან ისინი ფერომონებს ანადგურებენ. ეცადეთ, სუნამოს დასხმის შემდეგ არ მიიღოთ შხაპი და არ გამოიყენოთ სხვა პარფიუმი. ის ავტომატურად აძრობს „ვენების სურნელს“.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ამაღლებას, დეპრესიი-დან გამოსვლას, ჩვენ თავს ბედნიერად და ძალღონით საკმარისად ვგრძობთ, ვხდებით უფრო გახსნილები ადამიანებთან ურთიერთობაში.

ფერომონებიანი სუნამო მუდმივად უნდა გქონდეთ არსენალში, რადგან ადამიანზე მოქმედებს სხვა ბევრი ფაქტორი: კლიმატის მკვეთრი ცვლილება, ნამსვლების მიღება, ტემპერატურის ხშირი ცვლა.

მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ფერომონებს აქვთ ძლიერი შესამჩნევი სურნელი. მაგრამ პარფიუმერიაში გამოიყენება სინთეტიკური ფერომონები. ისინი ითვლება ნატურალური ფერომონების სრულყოფილ ანალოგებად და არ გააჩნიათ უკუჩვენება. ფერომონების არსებობა სუნამოში არ ნიშნავს სურნელის არ არსებობას. პარფიუმერია არ არღვევს ფერომონების მოქმედებას და გვთავაზობს მრავალფეროვანი არომატების ფართო არჩევანს.

ფერომონებიანი სუნამოს შერჩევისას ისარგებლით იმავი ნაწილი, რითაც სარგებლობთ ჩვეულებრივი ყიდვისას. ორიენტირება გააკეთეთ თქვენს გამომწვევაზე. დაიმსახვით, რომ ფერომონებიანი სუნამო არ შეიცავს სპირტს, რადგან ისინი ფერომონებს ანადგურებენ. ეცადეთ, სუნამოს დასხმის შემდეგ არ მიიღოთ შხაპი და არ გამოიყენოთ სხვა პარფიუმი. ის ავტომატურად აძრობს „ვენების სურნელს“.

იმ დროს სუნამოებს სრულიად უაზრო სახელებს არქმევდნენ, მაგრამ ეს არ იყო კოკოს სტილი. ელევანტურობა და უბრალოება — აი, რა იყო მისი ნარმატების საიდუმლო. „ამ სუნამოს მისი სინჯარის ნომერს დავარქმევ — №5-ს“ — გადაწვინა მან.

Chanel 5-ის არც ფლაკონი იყო ჩვეულებრივი. მაშინ პარფიუმერები ძალიან აფორმდნენ სუნამოებს ფაიფურით, ძვირფასი მეტალით თუ სხვა ლამაზი საგნებით. მან ნარმოადგინა უბრალო, პარალელური პიკედის ფორმის ფლაკონი, იმის მსგავსი, როგორსაც იყენებდნენ მამაკაცები. მაშინ ეს, ცოცხალი არ იყო, ექსცენტრიულად გამოიყურებოდა.

რადგან სუნამოზე მუშაობა დასრულებული იყო, გაბრუნდა ერთ ეშმაკობას მიმართა: იმის მაგივრად, რომ სუნამო უცებ დაედო დასვლას, გასაყიდად, მან იგი თავის მეგობრებს დაურთო საჩუქრად. რა თქნა უნდა, მისი მეგობრები მაღალ ნრეში ტრიალებდნენ და ახალი არომატის შექმნის ამბავი მთელ ქვეყანას მიუღო. მან Chanel 5-ის მოყვარულების საიდუმლო კლუბიც კი შეიქმნა. აი, სწორედ მაშინ გამოიტანა კოკომ ის გასაყიდად, რასაც, ცხადია, ნარმოადგენელი ბუმი მოჰყვა.

მას შემდეგ 90 წელი გავიდა. ყველაფერი შეიცვალა. იცვლება მოდაც. მას აყოლილი პარფიუმერები კი ათასობით ახალ-ახალ არომატს იგონებენ. სუნამოები ჩნდებიან და ქრებიან, მხოლოდ Chanel 5 არ ემორჩილება ცხოვრების ამ მწარე კანონებს. ის მყარად დგას, კონკურენციის და ცვლილებების გარეშე. არომატის შექმნის ფორმულა დღესაც უცვლელია, მიუხედავად ამისა Chanel 5 არ კარგავს აქტუალობას და ყოველდღე მას მილიონობით ქალი ყიდულობს. დადგენილია, რომ ყოველ 55 წამში მსოფლიოში Chanel 5-ის ერთი ფლაკონი იყიდება.

სუნამოს მთავარი საიდუმლოება მის შემადგენლობაში იმალება. პარფიუმერული ნარმოების შემადგენლობა ერთიანობა: სპირტი, წყალი და პარფიუმერული კომპოზიცია. განსხვავებას მხოლოდ პროპორციები ქმნის. უმაღლესი კატეგორიის პარფიუმერია — სუნამოს (Parfum-ი ან Extrait-ი) ნარმოადგენს 20-30% პარფიუმერული კომპოზიცია და 90%-იანი სპირტი. სუნამოს შემადგენლობაში შედის ძვირფასი ნატურალური კომპონენტები. პარფიუმერული წყლის (Eau De Parfum, Parfum De toilette) შემთხვევაში პროპორცია შემდეგია: პარფიუმერული კომპოზიციის 15-20% და 90%-იანი სპირტი. ტუალეტის წყალში (Eau De Toilette) 6-12% კონცენტრანტი შეზავებულია 85%-იანი სპირტით. ოდეკოლონის (Eau De Cologne) კმის 3-5% სურნელოვანი ნივთიერება 70-80%-იან სპირტში.

კეთილსურნელებანი კაცობრიობის თანამგზავნი. ისინი განსხვავებული, მკენარეული ან ცხოველური ნარმოებისა და ნებისმიერი მათგანის მოპოვება, შეგროვება თუ ნარმოება ბევრ დროს და იმდენად ფაქიზ შრომას მოითხოვს, რომ ძალადი ფასი გასაკვირი სულაც არ არის. სურნელების გრძელი სიდიდან რამდენიმე ყველაზე კეთილშობილი და სახელოვანია.

საკმეველი გარკვეული ჯიშის ხის ფისია, რომელიც იემერში, ომანსა და სომალში იზრდება. თებერვალ-მარტში ამ ხის ქერქს სერავენ და იქი-

ვისაც ხიბვსის არომატი მოსწონს, გამოირჩევა ოკეანისაგან, დისციპლინით, უპაპს ყველაფრის დაბეჭვა და იბრძვის ნარმატების მისაღწევად

სურნელის პირველი მოპოვებლები მწყემსები იყვნენ, რომლებმაც თხის ბენზე მიკრული მურის შეგროვება დაიწყეს. თუმცა, მურის ხესთან დაკავშირებული ოვიდოუსის მიერ გადმოცემული რომანტიკული და ნაღვლიანი ლეგენდაც არსებობს კვიპროსის მეფის ასულის უბედური სიყვარულზე, რომელიც ზედ გადაიქცევა, ხოლო მისი ცრემლები — სურნელოვან ფისად.

გუნდრუკი (ბერძ. „fumiari“ — „წვავი, ვაქმე“) საკმეველის მსგავსად, სურნელოვანი ფისის მისაღწევად, რომელიც ბევრი ქვეყნის ისტორიულ თუ კულტურულ ტრადიციაში გვხვდება. გამოჩნაქვაში „ღმერთების კეთილსურნელება უყვართ“ ეგვიპტელებს ეკუთვნის და გუნდრუკი მათი „გამოგონება“ — მას ღმერთების მოსახიდად და მათი გულის მოსაგებად ტაძრებშიც, სახლებშიც და საქმნიან სხელებშიც დროსაც კი აკმევენდნენ.

სანდალოზი ტროპიკული ხის ნარსახეობაა, მისგან მიღებული ზეთი ფართოდ გამოიყენებოდა პარფიუმერიაში, კოსმეტიკასა და მედიცინაში, ამაჟამად მხოლოდ არომათერაპიაში გამოიყენება. ინდოეთში IX-X საუკუნეებში იცოდნენ 6-10მ სიმაღლის ხის მერქნიდან ეთერზეთის მიღება-გამოხდა, ევროპაში ეს არომატული ნივთიერება ხუთი საუკუნით გვიან ათივისებდა, ხოლო ევროპულ პარფიუმერიაში მისი გამოყენება მხოლოდ XIX საუკუნეში დაიწყო.

მუშკი (ბერძ. „მუსკუსი“ — ჩლიქოსანი ცხოველი კაბარგი)

ში გაფუჭდეს. უპირველეს ყოვლისა, უნდა გვახსოვდეს, რომ პარფიუმერიაში სამი დაუძინებელი მტერი ჰყავს: მუქი, სითბო და ნესტი. ისინი არღვევენ სუნამოს ფორმულას და აფუჭებენ მას. სუნამო უნდა შეინახოს თავისივე კოლოფში, სითბოსა და სინათლისგან რაც შეიძლება შორს. არავითარ შემთხვევაში არ შეინახოთ სუნამო აბაზანაში. ყველაზე საუკეთესო ადგილია კომოდის ის უჯრა, რომელსაც იმავითად იყენებთ.

ასევე თუ გსურთ, რომ სურნელი დიდხანს შეგინარჩუნდეთ, რეკომენდებულია არომატის დასხმა დღის მანძილზე რამდენიმეჯერ, 3-4 საათში. ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს თავი უფრო კონცენტრირებული სუნამოს მდგრადობას — რაც უფრო კონცენტრირებულია სუნამო, მით უფრო მდგრადია იგი, მაგალითად: „ტუალეტის წყალი“ ყველაზე ნაკლებად კონცენტრირებული სუნამოა და მისი განმეორებით გამოყენება რეკომენდებულია ყოველ 2-3 საათში.

სუნამოსთვის მნიშვნელოვანია მისი სწორად გამოყენება, რათა დიდხანს შეგინარჩუნოთ სურნელი. **სუნამო უნდა დაიბკურთ სუფთა, მშრალ კანზე, სადაც კანი უფრო ფაქიზია. ხანდახან შეიძლება დაიბკურთ თმაზეც, თუკი მისი გამოშრობის არ გეშინიათ. ტანსაცმელზე სუნამოს დაპყრობა რეკომენდებულია მათთვის, ვინც მისი რომელიმე კომპონენტის მიმართ ალერგიულია. სუნამოს არომატი სრულიად მხოლოდ კანთან კონტაქტისას იმლება, ასე რომ, ქსოვილზე დაპყრობით სულ სხვა ეფექტს მივიღებთ. შესაძლებელია ტანსაცმელზე სუნამომ სურნელთან ერთად ლაცქაც დაემატოს. სუფთა თმა, ნატურალური ქსოვილები და ბუნებრივი ნივთიერების არომატის ეს უნდა გაითვალისწინოს მან, ვინც ხშირად იცვლის სუნამოს.**

რეკლამას დიდი ადგილი უჭურავს სუნამოს (და არა მარტო სუნამოს) პოპულარიზაციაში. მაგალითად, სუნამო „Chanel 5“-ისთვის გაკეთებული რეკლამის საფასურად მსახიობმა ნიკოლ კიდმანმა 4-წლიან ვიდეორგოლში ჰონორა-

რი 3,71 მილიონი დოლარი აიღო და ამით გინესის რეკორდების ნიშნში შევიდა. გინესის რეკორდების ბოლო მონაცემებით, აქამდე არცერთ მსახიობს 4 წუთში ასეთი დიდი რაოდენობის თანხა არ გამოუმუშავებია. რეკორდსმენთა შორის არიან, აგრეთვე, მადონა, ჯენეტ ჯექსონი და სხვები.

კრიტიკოსები, სუნამო Ja Dore-ის ნარმატებს სარეკლამო კლიპს მიანერენ, რომელშიც Dior-მა პოლიფილის ვარსკვლავი შარლიზ ტერონი გამოიყენა. სპეციალისტები ამტკიცებენ, რომ ყველას შეუძლია გაშიფროს ყველა საიდუმლო, როგორც თავისი, ასევე სხვების. ამისათვის საკმარისია, დავაკვირდეთ არომატის მიმართულებას და გავიცოთ, რას ნიშნავს ის:

ალმოსავლური სურნელი — ვანილი, ამბრა, მუსკატის კაკალი და შავი პილიპი. ამ არომატის მოყვარული ადამიანები აფასებენ ტრადიციებს. უყვართ მარტოობა, კულტურიზმობა, ხშირად გამოირჩევიან ექვეტური გარეგნობით. თავს უფლიან და, როგორც წესი, ძალიან განათლებულები არიან.

ვისაც ციტრუსის არომატი მოსწონს, გამოირჩევა ორგანიზებული, დისციპლინით, უყვარს ყველაფრის დაბეჭვა და იბრძვის ნარმატების მისაღწევად.

ხილის არომატის მოყვარულებს უყვართ ხმაურიანი კამპანიები. სანდო ადამიანები არიან, შეუძლიათ ჯგუფური მუშაობა და კარგად ესმით იუმორი.

თუ თქვენ ყვავილოვანი არომატის (თეთრი ყვავილები) ჯგუფიდან რომელიმეს იყენებთ, ესე იგი, ძალიან მსუბუქი, სასიამოვნო და სანდო მეგობარი ხართ, თუმცა, ცოცხალი მეგობარი გყავთ.

თუ თქვენ ყვავილოვანი არომატის არომატს იყენებთ, მაშინ გიყვართ სხვისი ცხოვრების გალამაზება. ხართ კოლექციონერი და კარგად დისაძლებთ.

ხის არომატების თავყანისმცემლები გამოირჩევიან ელევანტურობით და თავშეკავებულობით. არიან სანდოები, განათლებულები, ნაკითხები და ფრთხილები. სიმშვიდეს ინარჩუნებენ კრიტიკულ მომენტებშიც კი.

მწვანე ტყის არომატების მოყვარულები ძირითადად საპროტით არიან დაკავებული და უფრთხილებიან ფიგურას.

ოკეანის ან ზღვის არომატები ხიბლავთ მათ, ვისაც ეშინია დაბნეულობა, მამანური — ხიბლავს მათ, ვისი მთავარი მახასიათებლებიცაა სტილი, შარმი, სექსუალობა. გამოირჩევიან გამბედაობით და მამაკობით. არიან საკუთარ თავში ჩაკეტილები, გამოუცნობი ადამიანები.

ტყავის არომატებს, როგორც წესი, მამაკაცები იყენებენ, ის გამოიძიებულებსა და მეცნიერებს იტაცებს.

განსაკუთრებულ აღნიშვნას იმსახურებს ლეგენდარული Chanel 5. ამ არომატის ისტორია 1920 წელს იწყება, როდესაც გაბრიელ (კოკო) შანელს მისმა ფავორიტმა — დიმიტრი რომანოვმა (ალექსანდრ II-ის შვილიშვილი) მას ყოფილი პარფიუმერი ერნესტ ბო გააცნო.

ერნესტ ბოს გაცნობამდე კოკოს არც უფიქრია სუნამოს შექმნაზე. მაშინ არომატები უმეტესად ყვავილებით მზადდებოდა. ასე რომ, ყველა სურნელი იყო საკმაოდ ჩვეულებრივი, უხარისხო და ძირითადად ამა თუ იმ ყვავილის სუნის იდენტური. გაბრიელს ეს არ მოსწონდა. მისთვის ერთადერთი და ყველაზე დახვეწილი ახალდაბნული სხეულის სუნის იყო, სხვა დანარჩენს ის უგვიპოვნოდ და ბურჟუაზიული სტილის გამოეცილებდა თვლიდა. მაგრამ ერნესტმა შეძლო, შეეთავზებინა მისთვის ის, რაც მას აზრს შეუცვლიდა. ეს რაღაც კი აღდეგდა იყო.

გაბრიელა დათანხმდა პროექტს და მუშაობას შეუდგა. მან შექმნა რიგი სინჯარები ინტენდიენტების კომბინაციით, მათგან კი მხოლოდ ერთი — მიზეზით სინჯარა აირჩია. ეს სინჯარა ბომ შეცდომით შექმნა — მას შემალა ინტენდიენტების დოზები. მის შემადგენლობაში შეედგა 80 სხვადასხვა ინგრედიენტი. ეს იყო რთული, განუმეორებელი და ყველასგან განსხვავებული სურნელი. სწორედ ეს უნდოდა კოკოს. ის თხოვდა ბოს, შექმნა ხელოვნური არომატი ქალის სურნელის, იმ იმედით, რომ რამე ახალს მიიღებდა. ერნესტმა გაამართლა მისი მოლოდინი, გაბრიელამ მიიღო ის, რაც უნდოდა.

სუნამოს სახელის შერჩევისას კოკომ გადაწვინა, რომ მისთვის საკუთარი გვარი დაერქმია. ის არ აპირებდა შეჩერებას და უნდოდა, სხვა სუნამოებიც გამოემეფა, ამიტომაც ამ პირველ არომატს რამე განმასხვავებელი ნიშანი უნდა ჰქონო-

ქრონოპრაუი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

200 წლის გუგია, შესაქლოა, მოხსნა იყოს

მონღოლეთში მეცნიერებმა 200 წლის წინათ მუმიფიცირებული ბერი აღმოაჩინეს. ბუდისტებს ჯერათ, რომ ის კვლავ ცოცხალია და მედიტაციურ ტრანსშია შესული. აღმოჩენილი ბერის სხეული ლოტოსის პოზი-შია გაყინული. მუშია ულან ბატორის ექსპერტიზის ცენტრში გააგზავნეს შესასწავლად. ულან ბატორის ბუ-დისტური უნივერსიტეტის ბუდისტური ხელოვნების ინსტიტუტის დამფუძნებელმა განკუთვნილი პურე-ბატმა საინფორმაციო სააგენტოებთან საუბრისას განაცხადა: „ლამა ლოტოსის პოზიში ზის, მარცხენა ხელი გაშლილი აქვს, მარჯვენა კი სიმბოლოა მომლოცვა სუტრასი. ეს ნიშნავს, რომ ლამა ცოცხალია, უბრალოდ, ძალიან ღრმა მედიტაციურ ტრანსშია“. რამდენიმე ექსპერტმა ბუდიზმის საკითხში განაცხადა, რომ ბერი, შესაძლოა, „სტუკდამში“ იყოს, ღრმა მედიტაციურ ზონაში, რომელიც სიკვდილ-სიცოცხლის გასაყარია. მუმი-ფიცირებული ბერი, სავარაუდოდ, მეცხრამეტე საუკუნეში გარდაიცვალა. მისი ვინაობა უცნობია.

ქართული გოგონა სლავაჟის მსოფლიო ატლასში მოხვდა

29 წლის რუმინელი ფო-ტოგრაფი მიქაელა ნოროკი ბოლო პერიოდში მსოფლიო პროექტზე მუშაობს — „სი-ლამაზის ატლასი“. მან 37 ქვეყანა მოინახულა და მშვენიერი ქალბატონები გადაიღო. ძირითადად ჩვეუ-ლებრივ ხალხს შორის არჩე-ვდა თავიანთი ქვეყნების მშვე-

ნიერ წარმომადგენლებს და ბევრს პირდაპირ, ქუჩაშიც გა-დაუღო. მის მიერ მონახულე-ბულ ქვეყნებს შორის იყო ირა-ნი, პერუ, კოლუმბია, მიანმა, ჩინეთი, ლატვია... ასევე საქართველო და ქარ-თველი გოგონა, რომლის ფო-ტოც სხვა ქვეყნის ლამაზმა-ნებს შორის არის.

გოგონა გოგონის მთავარი საიდუმლო აღმოჩენილია

მელბურნის უნივერსიტე-ტის მკვლევარებმა 40 კვირის ორსული ქალის ორგანიზმში აღმოაჩინეს სპეციფიკური ცილა, რომელიც, მათი აზ-რით, მშობიარობის დაწყების გამშვები წერტილია. ეს ცილა ორგანიზმში გამოიყოფა, რა-თა საშვილოსნოს შევიწროე-ბის ბრძანება მისცეს. ამგვა-რად, მეცნიერებამ მიიღო პა-სუხი კითხვაზე, რომელიც, დიდი ხანია, ანუხებდა — კონ-კრეტულად რომელი ბიოლო-გიური მექანიზმი იწვევდა მშობიარობას ფეხმძიმობის 40

კვირის თავზე. ავსტრალიელმა მეცნიე-რებმა ჯერ არ იცნან, როგორ მუშაობს ეს „ტაიმერი“ და მის მიხედვით როგორ შეიძლება მშობიარობის ზუსტი თარი-ღის გარკვევა. მაგრამ უკვე ცნობილია, რომ, როდესაც მე-საფერისი დრო დგება, ორგა-ნიზმი ამ ცილას გამოყოფს. ამ აღმოჩენამ, შესაძლოა, სა-სურველი დაუღოს ქარბონი-ანი ქალების მშობიარობის სტიმულაციას და, აგრეთვე, ვადაზე ადრე მშობიარობის აღკვეთას.

ინფექციური დაავადება

სტრუქტურული უნივერსიტეტის მეცნიერი თურქან კანლი ვარაუდობს, რომ დეპრესია ინფექციური დაავადებაა. დეპრესიით შეპყრობილებს აქვთ ენერჯის დეფიციტი, ისინი კარგავენ ინტერესს გარე სამყაროს მიმართ და არ შეუძლიათ საწოლიდან წამოდგომა. ასეთივე სიმპტომები შეინიშნება ინფექციების დროსაც. გარდა ამისა, დეპრესიით დაავადებულის ტვინში დადასტურებულ იქნა ექსუდაციური ანთებითი პროცესი, რაც, სავარაუდოდ, იმაზე მიუთითებს, რომ იმუნიტეტის აქტიურობა მომატებულია რომელიღაც გამაღიზიანებლის გამო და ეს გამაღიზიანებელი შეიძლება იყოს პარაზიტი, ბაქტერია ან ვირუსი.

ბუნებაში არსებობს ისეთი პარაზიტები, ბაქტერიები და ვირუსები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ადამიანის ქცევა-სა და ემოციებზე. ამის მაგა-ლითია ტოქსოპლაზმა — კა-ტის კუჭ-ნაწლავში მცხოვრე-ბი პარაზიტი. მისი კვერცხები განავალთან ერთად ხვდება გარემოში და კონტაქტის შემ-თხვევაში ვირუსის ორგანიზ-მში იჭრება.

საგარეო ალგზებებს განაგებს. სავარაუდოდ, მსოფლიოს მოსახლეობის მესამედი თ. გონდოი-ს მატარებელია. ეს პარაზიტი, ისევე, როგორც დეპრესია, დაკავშირებულია ანთების მარკერებთან. ცნო-ბილია, რომ დეპრესიითა და ბიპოლარული აშლილობით დაავადებულებს, რომელთა-თვისაც დამახასიათებელია სუიციდური აზრები, მომატე-ბული აქვთ თ. გონდოი-ს სანი-ნალმდეგო ანტიბიოტიკების დონე.

ბის ემოციური ქცევა იცვლე-ბა, როცა მათზე ბაქტერიები ზემოქმედებენ. გარდა ამისა, მეცნიერებმა გააანალიზეს 28 კვლევის შედეგები, რომლებ-მაც დადასტურა დეპრესიის კავშირი ბორნის დაავადების, ჰერპესის, ჩუტყვავილასა და ეპშტეინ-ბარის ვირუსებთან. ერთ-ერთმა კვლევამ აჩვენა, რომ ბორნის დაავადება დეპ-რესიით დაავადებულეებში სხვებზე 3,25-ჯერ ხშირია.

თურქან კანლის ბოლო არ-გუმენტია დეპრესიასთან კავ-შირის მქონე გენების წარუმა-ტებელი ძეგა. მეცნიერი ვა-

რაუდობს, რომ გენეტიკოსები გენების შიგნით ეძებენ დეპ-რესიის გამომწვევ ცვლილე-ბებს, მაშინ, როდესაც გენების 8% გარეგან ზემოქმედებაზეა დამოკიდებული.

ბაქტერიებს, ვირუსებს-სა და პარაზიტებს შუამ-ლით გენების შიგნით დადასტ-რება და დედისგან შვილზე გაპროცესება.

თურქან კანლის მასშტაბური კვლევის ჩატარებას ითხოვს. თუ მისი ჰიპოთეზა დადასტ-ურდა, შესაძლოა, დეპრესიის სანინალმდეგო ვაკცინის შექ-მნაც მოხერხდეს.

სახლი ავტოგუსი

ჯერ კიდევ 4 წლის წინათ მირა და ჯერემი ტომპსონებმა 1989 წლის გამოშვების სასკოლო ავტობუსი იყიდეს. რაში დასჭირდათ? ეს მხოლოდ ამ კრეატიულმა წყვილმა იცოდა. მათ საკუთარი ხელით აქციეს 11-მეტრიანი საკმაოდ ფართო ავტობუსი მყუდრო კომპაქტურ საცხოვრებლად.

მათ მიერ ქვეყანურად და-გეგმილი სივრცე და შექმნილი გარემო ბევრს არწმუნებს, რომ სივინროვე არაფერია, თუ კარგად მოიფიქრებ და და-გეგმავ ყველაფერს. სიმყუდ-როვის პოვნა კი ყველგან შეიძ-ლებს, სადაც ცოცხალი-ქმრის ურ-თიერთგაგება და სიყვარუ-ლია.

სახლის ჭერი ხის არის, კედ-ლებიც ხით მოაპირკეთეს მიგ-ნიდან და გარედან. ასე ლამა-ზიც გამოვიდა, თბილი და ეკოლოგიურად სუფთაც. სამ-ზარეულოში გაბჭურა, მაცი-

ვარი დგას და სივრცეც არის დარჩენილი საკვების მოსამ-ზადებლად. ორ სართულად მოწყობილ ბინაში მეორე სარ-თულზე, წყვილის საძინებელი განყოფილების თავზეა ადგი-

ლი დასვენებისა და კითხვის-თვის. ბორბლების ადგილზე საყვარელი დივანი და ის ლუ-მელია, რომელიც მთელ სივრ-ცეს ათბობს და მეტ სიმყუდ-როვესაც სძენს.

წყვილი, როგორც 6000 წლის წინათ სქისის დროს გარდაიცვალა

ბერძენმა არქეოლოგებმა პელოპონესის ტერიტორია-ზე აღმოაჩინეს ჩონჩხები, რომლებიც ერთმანეთს ეხუ-ტებოდნენ. ჩონჩხის წლოვა-ნება 5,8 ათასი წელია.

სპეციალისტების აზრით, წყვილი მაშინ გარდაიცვალა, როდესაც სექსით იყო დაკა-ვეებული. დაზუსტებით იმის თქმა, რამ გამოიწვია წყვილის სიკ-ვდილი, ვერ ხერხდება. ძვლე-ბი ეკუთვნით ახალგაზრდა გოგოს და ბიჭს, რომლებიც 25 წლამდე ასაკის იყვნენ. მათ სიახლოვეს ნაპოვნი კერამი-კული ჭურჭელი და სამკაუ-ლი. ექსპერტები ამბობენ, რომ ეს ყველაზე ძველი სა-მარხია, რაც ოდესმე საბერძ-ნეთში აღმოუჩენიათ.

საუღელე ყუჩუი სკოლის «შპარგალკა» იპოვა

საუღელის არაბეთის მკვიდრს ექიმებმა ყურიდან ის „შპარგალკა“ ამოუღეს, რომელიც 20 წლის წინ ყურში თავადვე მოითავსა.

მამაკაცს ამ ქალაქის ნაგ-ლეჯის იმედი ჰქონდა, როდე-საც სკოლის ერთ-ერთ გამო-საშვებ გამოცდას აბარებდა. სკოლა საუღელმა კარგი ნიშ-ნებით დაამთავრა, შემდეგ უნივერსიტეტში სწავლაც და-ასრულა და ალბათ, ყურში ჩარჩენილი ქალაქის შესა-ხებ არც გაიხსენებდა, ის ყურ-ში ძლიერი ტკივილის მიზეზი რომ არ გამხდარიყო.

უკვე ზრდასრულმა, განათ-ლებულმა და დაოჯახებულმა მამაკაცმა გადანწყვიტა, რომ ყველაფერში დამნაშავე ყუ-რის ანთებაა. მაგრამ ექიმებმა სხვა დიაგ-ნოზი დასვეს. პაციენტის ყუ-რის შემოწმების შემდეგ და-ადგინეს, რომ ტკივილის მიზე-ზი უცხო სხეულია. როდესაც ის ამოიღეს, ნათელი გახდა, რომ ყურში ქალაქის ნაგლე-

ვი იყო. მაშინ მამაკაცმა გაიხ-სენა, რომ ეს ქალაქი მას თავ-ის დროზე გამოსაშვები გა-მოცდის წარმატებით ჩაბარე-ბაში დაეხმარა. მიუხედავად ამისა, როგორც მან ყურნა-ლის ტვინს განუცხადა, საკუ-თარ შეიღებს იმავეს გაკეთე-ბას არ ურჩევს.

მსოფლიოში ყველაზე ღია გამოქვაბული საქართველოში

კრუბერის გამოქვაბული დედამიწაზე დღემდე აღმოჩენილ გამოქვაბულთაგან ყველაზე ღრმაა. მისი სიღრმე 2190 მეტრია. იგი აფხაზეთში, არაბიკის მასივში მდებარეობს. გამოქვაბულს სახელი რუსული და საბჭოთა კარსტოლოგიის ფუძემდებლის, ალექსანდრე კრუბერის პატივსაცემად ეწოდა. პირველად გამოქვაბული ქართველმა სპელეოლოგებმა აღმოაჩინეს 1960 წელს და 95 მეტრამდე გამოიკვლიეს. მეორედ კრუბერი კრასნოარსკის სპელეოლოგებმა 1968 წელს მონახულეს და უკვე 210 მეტრზე გამოიკვლიეს. შემდგომი ექსპედიციები სულ უფრო ღრმად ჩადიდნენ მინის ქვეშ და ახალ სიღრმეებს აღწევდნენ. 2007 წლისთვის რეკორდი უკრაინელმა სპელეოლოგმა დაამყარა, რომელმაც 2191 მეტრის სიღრმეზე შეძლო ჩასვლა. მდებარე გვხვდება მინიატურული სტალაქტიტები, სტალაგმიტები, ფარდები, ადგილობრივი წარმოშობის ნგრეული და გამოფიტვის მასალა.

ქრონოგრაფი

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

როგორ შეიძვალა «მის მსოფლიო»

1951 წელს ბრიტანეთის დედაქალაქში პირველად გაიმართა „მის ბიკინი“. აღსანიშნავია, რომ მაშინ ეს საცურაო კოსტუმი სულ ახალი შემოსული იყო მოდაში. ყველაფერი, რაც კონკურსის მონაწილეებს მოეთხოვებოდათ, ეს იყო სიმღერა, ცეკვა და საზღვაო სამოსის დემონსტრირება. შოუ ერთგვარ სარეკლამო აქციას წარმოადგენდა, თუმცა გამარჯვებული მაინც გამოვლინდა. იგი შეედი კიკი ჰოკანსონი გახდა. ის ერთადერთი ადამიანია კონკურსის ისტორიაში, რომელსაც გამარჯვებულის გვირგვინი ბიკინში გამოწყობილს დაადგეს. კონკურსმა საზოგადოებაში უარყოფითი გამოხმაურება ჰპოვა, რის გამოც გადაწყდა, რომ კონკურსის მონაწილეები უფრო მეტად „ჩაცმულნი“ ყოფილიყვნენ.

სახელწოდება „მის მსოფლიო“ პრესამ გამოიგონა. კონკურსის მიმდინარეობის პირველი ათწლეულის განმავლობაში გამარჯვებულები ე.წ. კონსერვატორული გლამურის დემონსტრირებას ახდენდნენ, როგორც ძველი ჰოლივუდის მსახიობები. მიუხედავად იმისა, რომ მოდური ჟურნალები იმდროინდელ სიმბოლოდ მოდელი ტვიგი მიჩნეოდა, სილამაზის კონკურსზე მაინც „ქვიშის საათის“ ფორმის მოდელები ფასობდნენ. ასე მაგალითად, 1967 წელს გამარჯვებული პერუელი მა-

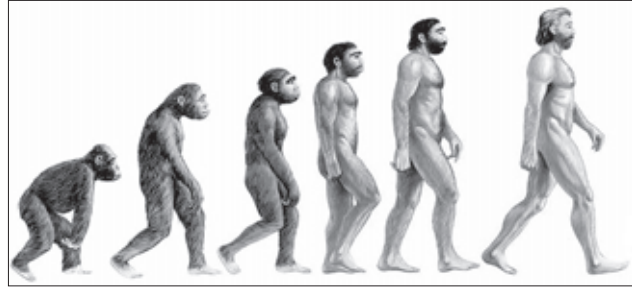
დელეინ ჰარტოგ ბელი გახდა, ხოლო 1968 წელს — ავსტრალიელი პენელოპე ჰლაიმერი. დისკოს ეპოქამ კონკურსში საკუთარი კორექტივები შეიტანა. „საკარნავალი“ გარეგნობამ და რუჯმა მონიხავე პოზიციებზე ლათინოამერიკელი ქალები გამოიყვანა. 1971 წლის მის მსოფლიო ბრაზილიელი ლუსია ტავარეს პატრლე გახდა, 1975 წლისა კი — პუერტ-რიკოელი ვილენიუ მერსედესი. ე.წ. „ნაჩოსი“, „საბრძოლო მაკიაჟი“, მკაცრი სილუეტი და ფართო მხრები. კეთილი იყოს 80-იანი წლების შემობრძანე-

ბა. იმდროინდელი ტრენდებისთვის ზურგის შექცევა ვერც სილამაზის კონკურსმა მოახერხა. 1984 წლის გამარჯვებული ასტრიტ კაროლინა პერერა ირასაბალი ვენესუელიდან იყო (პოპულარული ტელესერიალიდან „იუდას ქალი“), 1987 წლის გამარჯვებული ულა ვაიგერმტოპფერი კი — ავსტრიიდან. 90-იან წლებში პოპულარული ხდება მდიდრული და ბრჭყვივალა კაბები, ხოლო „ფუმფულა“ სილუეტები საბოლოოდ ბარდება წარსულს. 1992 წლის მის მსოფლიო რუსი იულია კუროჩკინა გახლდათ, 1994 წლისა კი — კონკურსის ყველა დროის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული ლაურეატი, ბოლივუდის ვარსკვლავი აიშვარია რაი. 2000-იანებში მოდაში სლავური გარეგნობა შემოვიდა. შედეგად, გამარჯვებულები 2006 წელს ჩეხი კუჩაროვა და 2008 წელს რუსი ქსენია სუხინოვა გახდნენ. 2012 წელს გვირგვინი ჩინელ იუი ვენსიას ერგო, 2013-ში — ფილიპინელ მეგან იანგს, ხოლო 2014-ში — სამხრეთ აფრიკელ როლენ სტრაუსს. ვინ გახდება 2015 წლის გამარჯვებული, ამას დეკემბერში გავიგებთ.

მოქალაქის გარდაქმნები

ამერიკის კოსმოსური სააგენტოს კოსმოსურმა ტელესკოპმა „ჰაბლმა“, SDSS J1038+4849 გალაქტიკების უჩვეულო ფოტოსურათი გადაიღო, რომელიც მომღიმარ სახეს — „სმაილს“ მოგვაგონებს. ტელესკოპის გადაღებულ ფოტოზე ჩანს ორი სტაფილოსფერი თვალი, რომლებიც სინამდვილეში ძალიან კაშკაშა გალაქტიკებია და თეთრი „ცხვირი“. გარდა ამისა, ფირზე აღიბეჭდა დახრილი ხაზი, რომელსაც გრავიტაციული ლინზირების ეფექტის შედეგად, სინათლის რკალები წარმოქმნიან. აღსანიშნავია, რომ ამგვარი მოვლენა სინათლის სხივების გარდატეხის შედეგად ხდება. როგორც ცნობილია, სმაილის ფორმის წარმოქმნილი გალაქტიკები დიდი დათვის თანავარსკვლავედში მდებარეობენ.

ეპოლუსია კვლავს გრძელდება

ჩვენი სახეობის ბიოლოგიური ევოლუცია არ შეჩერებულა და ჩვეული ტემპებით გრძელდება. ასეთ დასკვნამდე მივიდნენ ფინელი გენეტიკოსები და ევოლუციური ბიოლოგები, რომლებმაც ფინეთის გენეოლოგიური ისტორიის რამდენიმე საუკუნის ანალიზი მოახდინეს. მკვლევარების აზრით, ბოლო ასწლეულის განმავლობაში, გენების ნილი ადამიანის ევოლუციის საქმეში არ შემცირებულა, პირიქით — გაიზარდა. ეს, პირველ რიგში, დაკავ-

შირებულია იმასთან, რომ, ჩვენი წინაპრებისგან განსხვავებით, თანამედროვე ადამიანებს პარტნიორების არჩევის მხრივ, სრული თავისუფლება აქვთ. „სრულიად შესაძლებელია, რომ თანამედროვე საზოგადოებაში ცხოვრება ჩვენს გენებს მეტ „თავისუფლებას“ აღვლევდეს. ამის ნაყოფი, ბუნებრივი გადარჩევის მეთოდი ბოლო ათწლეულებში განსაკუთრებით გააქტიურდა“, — ამბობს მკვლევარი ელიზაბეტ ბოლუნდი.

ჯანსუღ კახიძის სახელობის თბილისის მუსიკალური ცენტრში ფოლად ბულბულ ოღლის იუბილე აღინიშნა

21 თერვალს ჯანსუღ კახიძის სახელობის თბილისის მუსიკალურ-კულტურულ ცენტრში ცნობილი აზერბაიჯანელი მუსიკოსის, კომპოზიტორისა და მომღერლის — ფოლად ბულბულ ოღლის დაბადების 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კონცერტი გაიმართა. მომღერალმა საიუბილეო საღამოზე მუსიკალური ნაწარმოებები საქართველოს სიმფონიურ ორკესტრთან ერთად შეასრულა. ორკესტრს აზერბაიჯანის სახალხო არტისტი ჯავანშირ ჯაფაროვი დირიჟორობდა. საღამო ჯანსუღ კახიძის ვაჟმა, თბილისის სიმფონიური ორკესტრის მთავარმა დირიჟორმა ვახტანგ კახიძემ გახსნა.

«არ შეეძლო, ჩემს ბიოგრაფიულ ფილმს — საქართველოში, სადაც მამა და დედა პირველად შეხვდნენ ერთმანეთს, არ ჩამოვსულიყავი. ჩვენ, აზერბაიჯანელები და ქართველები, ძველი პატივით და ჩვენი მეგობრობა გვკავშირებს»

The Independent: დასავლეთმა უნდა აღიაროს გლობალური უსუფიანობის რუსეთთან ურთიერთობაში

„დასავლეთის დიპლომატიური სტრუქტურები უფრო პროფესიონალურად რომ მოქმედებდნენ, უკრაინის კრიზისი ასეთ მასშტაბებს არ მიიღებდა“, — წერს ბრიტანული გამოცემა The Independent-ის მიმოხილველი მერი დეჟევესკი.

„დასავლეთის მხრიდან „კატასტროფულმა გაუგებრობამ“ რუსეთის მიმართ ვეროპა უკრაინის კონფლიქტსა და რუსეთთან დაპირისპირებაში ჩაითრია — ეს დასკვნა, რომელიც ბრიტანეთის პარლამენტის ლორდთა პალატის ევროკავშირის საქმეების კომიტეტმა გამოიტანა, სრულიად დასაბუთებული და სამართლიანია. კომიტეტის მოსწავლეებში, რომლებიც უკრაინაში სახელმწიფო გადატრიალების წლისთავზე გამოიქვეყნა, გამოთქმულია სახ-

ლუციას“ უწოდებენ. ხელს უწყობდა რა უკრაინის სწრაფად ვეროპატივების აღსადგენად, დასავლეთმა ვერ შეძლო, არა მხოლოდ რუსეთის მწვევე რეაქციის გათვალისწინება, არამედ იმის შეფასებაც, როგორ აღიქვამდა უკრაინა მის წინაშე თითქოს ღია ევროპულ გზას. ევროპა ცუდად აცნობიერებდა, რომ თავისუფალი ვაჭრობის ზონის შესახებ შეთანხმება უკრაინაში დიდწილად აღიქმეს, როგორც პირველი ნაბიჯი ევროკავშირში შესასვლელად.

ასეთი შეცდომების წყარო ბევრ გეოპოლიტიკურ საკითხში ბრიტანეთისა და ევროპის სხვა ქვეყნების საგარეო უწყებების არაკომპეტენტურობა და შესაბამის სტრუქტურებში პროფესიონალების არარსებობაა. შესაძლებელია, არ დაეთანხმო ბრიტანელ პარლამენტარ რორი სტიუარტს, რომელიც თვლის, რომ ბრიტანეთმა ვერაფერი ისწავლა წარსულში დაშვებული შეცდომებისგან. 2000-იანი წლების დასაწყისში ფორინ-ოფისში (საგარეო საქმეთა სამინისტრო — რედ.) განხორციელებულმა რეფორმებმა ამ უწყების თანამშრომლებს „მმართველობის ჩვევები“ კი განუვითარა, მაგრამ წარსული კომპეტენტურობა ისტორიულ, კულტურულ და დიპლომატიურ საკითხებში.

დიპლომატიებისგან არ მოითხოვენ „მომავლის წინასწარმეტყველებას“, მათ სთხოვენ გეოპოლიტიკურ პრობლემებში ღრმად წვდომას, რომელიც ევროპელებს ჯერჯერობით არ აქვთ არც რუსეთისა და უკრაინის და არც სხვა გლობალური გამოწვევების მიმართ, — აღნიშნავს მერი დეჟევესკი.

ნუგზარ ფოფხაძე და არმაზ სანელიძე ღრმა მწუხარებით ვიუწყებთ, რომ გარდაიცვალა საქართველოს ბექდური სიტყვის გამორჩეული მოღვაწე, გაზეთ „ლელოს“ ყოფილი მთავარი რედაქტორი, გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორის ყოფილი მოადგილე და სპორტული განყოფილების რედაქტორი საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, ჩვენი კოლეგა და მეგობარი **ანსორ ბასილიანი** და თანაგრძნობას ვუცხადებთ მისი ოჯახის წევრებს.

საქართველო ესტუბრათ ჩვენს სივრცეში
პოლიტიკა ეკონომიკა საზოგადოება ადამიანის უფლებები ისტორია

http://www.geworld.ge
მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 234-32-95; e-mail: gazeti@inbox.ru